

ZAPAMIĘTAJ WIĘCEJ

- Podkreśl w *Banku słów* wszystkie przymiotniki, których użyłbyś/użyłabyś do opisania wyglądu i charakteru swojego najlepszego przyjaciela / swojej najlepszej przyjaciółki.
- Wymień swoje ulubione ubrania oraz akcesoria. Znajdź wymienione przez siebie wyrazy w *Banku słów*.
- Odpowiedz na pytania, korzystając z *Banku słów*.
 - If someone wears dirty jeans and an old T-shirt, how do they probably look?
A smart B neat C scruffy
 - Which word doesn't fit this sentence: *Our adventure was ...*?
A exciting B excited C funny
 - Which word doesn't fit this sentence: *I felt very ...*?
A depressing B depressed C miserable
 - Which preposition fits both sentences?
I'm very angry _____ you.
I'm fed up _____ this job.
 - Which preposition fits all three sentences?
I'm fond _____ cats.
I'm not afraid _____ him.
She's got a sense _____ humour.
- MP3-17 Posłuchaj wyrazów i zwrotów w języku polskim i zapisz ich odpowiedniki w języku angielskim. Sprawdź ich pisownię w *Banku słów*.

1 _____	4 _____
2 _____	5 _____
3 _____	6 _____

Wskazówka

Jadąc autobusem, tramwajem lub metrem, przyjrzyj się ludziom dookoła. Spróbuj nazwać jak najwięcej cech ich wyglądu i ubrania, np.: *That man's tall and skinny. He's got long straight hair, a leather jacket and an earring ...*

MP3-18 DANE OSOBOWE

age (n) /eɪdʒ/ wiek
birth (n) /bɜːθ/ narodziny
date of ~ /deɪt əv 'bɜːθ/ data urodzenia
place of ~ /pleɪs əv 'bɜːθ/ miejsce urodzenia
citizen (n) /'sɪtɪzən/ obywatel
divorced (adj) /dɪ'vɔːst/ rozwiedziony
female (n) /'fiːmeɪl/ kobieta
first name (n) /'fɜːst neɪm/ imię
job (n) /dʒɒb/ zawód
male (n) /meɪl/ mężczyzna
marital status (n) /'mæriəl 'stetəs/ stan cywilny
married (adj) /'mærid/ żonaty, zamężna
nationality (n) /næʃə'næləti/ narodowość
occupation/profession (n) /'ɒkjʊ'peɪʃn, prə'feʃən/ zawód wymagający kwalifikacji
personal details (n) /'pɜːsənəl 'diːteɪls/ dane osobowe
sex (n) /seks/ płeć
single (adj) /'sɪŋɡl/ stanu wolnego
surname/family name (n) /'sɜːneɪm, fæməli neɪm/ nazwisko
widow (n) /'wɪdəʊ/ wdowa
widower (n) /'wɪdəʊə/ wdowiec

MP3-19 CZĘŚCI CIAŁA

CIĄŁO
ankle (n) /'æŋkl/ kostka
arm (n) /ɑːm/ ręka
back (n) /bæk/ plecy
body (n) /'bɒdi/ ciało
bottom (n) /'bɒtəm/ pupa
chest (n) /tʃest/ klatka piersiowa
elbow (n) /'elbəʊ/ łokieć
finger (n) /'fɪŋɡə/ palec (u dłoni)
fist (n) /fɪst/ pięść
foot (n) /fʊt/ stopa
feet (n) /fiːt/ stopy
forearm (n) /'fɔːrɑːm/ przedramię
hand (n) /hænd/ ręka
head (n) /hed/ głowa
heel (n) /hiːl/ pięta
hip (n) /hɪp/ biodro
knee (n) /niː/ kolano
leg (n) /leg/ noga
neck (n) /nek/ szyja
shoulder (n) /'ʃəʊldə/ ramię
skin (n) /skɪn/ skóra
stomach (n) /'stʌmək/ brzuch
thigh (n) /θaɪ/ udo
thumb (n) /θʌm/ kciuk
toe (n) /təʊ/ palec (u stopy)
waist (n) /weɪst/ talia
wrist (n) /rɪst/ nadgarstek

TWARZ

cheek (n) /tʃiːk/ policzek
chin (n) /tʃɪn/ podbródek
ear (n) /ɪə/ ucho
eye (n) /aɪ/ oko
eyebrow (n) /'aɪbrəʊ/ brew
eyelash (n) /'aɪləʃ/ rzęsa
face (n) /feɪs/ twarz
forehead (n) /'fɔːhed/ czoło
jaw (n) /dʒɔː/ szczęka
lip (n) /lɪp/ warga
mouth (n) /maʊθ/ usta
nose (n) /nəʊz/ nos
throat (n) /θrəʊt/ gardło
tongue (n) /tʌŋ/ język
tooth (n) /tuːθ/ ząb
teeth (n) /tiːθ/ zęby

MP3-20 UBRANIA I AKCESORIA

STYL
casual (adj) /'kæʒuəl/ nieformalny, codzienny
classy (adj) /'klaːsi/ szlachetny
dress code (n) /dres kəʊd/ zasady dotyczące ubioru
elegant/smart (adj) /'eləɡənt, smɑːt/ elegancki
fashionable (adj) /'fæʃənəbəl/ modny
formal (adj) /'fɔːml/ formalny
label (n) /'leɪbl/ metka
designer ~ s /dɪˌzaɪnə 'leɪblz/ ubrania od znanych projektantów
outfit (n) /'aʊtfɪt/ strój
quality (n) /'kwɒləti/ jakość
good ~ (adj) /ɡʊd 'kwɒləti/ dobrej jakości
stunning (adj) /'stʌnɪŋ/ olśniewający
style (n) /stɑɪl/ styl
stylish (adj) /'stɑɪlɪʃ/ stylowy
UBRANIA
anorak (n) /'ænəræk/ kurtka przeciwdeszczowa
blouse (n) /blaʊz/ bluzka
boxer shorts (n) /'bɒksə ʃɔːts/ bokserki
bra (n) /brɑː/ stanik
clothes (n) /klaʊðz/ ubrania
coat (n) /kəʊt/ płaszcz
dress (n) /dres/ sukienka
jacket (n) /'dʒækt/ marynarka, żakiet, kurtka
jeans (n) /dʒiːnz/ dżinsy
jumper (n) /'dʒʌmpə/ sweter
pants (n) /pænts/ majtki (BrE); spodnie (AmE)
pullover (n) /'pʊləʊvə/ pulower
pyjamas (n) /pə'dʒɑːməz/ piżama
shirt (n) /ʃɜːt/ koszula
shorts (n) /ʃɔːts/ szorty
skirt (n) /skɜːt/ spódnica
sock (n) /sɒk/ skarpetka
suit (n) /suːt/ garnitur
sweater (n) /'swetə/ sweter
sweatpants (n) (AmE)
sweatshirt (n) /'swetʃɜːt/ bluza hooded ~ /hʊdɪd 'swetʃɜːt/ bluza z kapturem
tie (n) /taɪ/ krawat
tights (n) /taɪts/ rajstopy
top (n) /tɒp/ top
football ~ /'fʊtbɔːl tɒp/ koszulka piłkarska
tracksuit (n) /'træksuɪt/ dres ~ bottoms /'træksuɪt 'bɒtəmz/ spodnie od dresu
trousers (n) /'traʊzəz/ spodnie
T-shirt (n) /'tiː ʃɜːt/ podkoszulek
underpants (n) /'ʌndəpænts/ slipy
underwear (n) /'ʌndəweə/ bielizna
uniform (n) /'juːnəfɔːm/ mundur
school ~ /skuːl 'juːnəfɔːm/ mundurek szkolny

BUTY I AKCESORIA

accessories (n) /ək'sesəɪz/ akcesoria
baseball cap (n) /'beɪsbɔːl kæp/ czapka z daszką
belt (n) /belt/ pasek
boots (n) /buːts/ kozaki
bracelet (n) /'breɪslət/ bransoletka
briefcase (n) /'brɪfkeɪs/ teczka, aktówka
earrings (n) /'ɪərɪŋz/ kolczyki

flat shoes (n) /flæt 'ʃuːz/ buty na płaskim obcasie
glasses (n) /'glɑːsɪz/ okulary
gloves (n) /glɒvz/ rękawiczki
handbag (n) /'hændbæg/ torebka
hat (n) /hæt/ kapelusz
high-heeled shoes (n) /haɪ'hɪld 'ʃuːz/ buty na wysokim obcasie
jewellery (n) /'dʒuːəlri/ biżuteria
necklace (n) /'nekles/ naszyjnik
piercing (n) /'pɪəsɪŋ/ piercing
sandals (n) /'sændəlz/ sandały
scarf (n) /skɑːf/ szalik, apaszka
shoes (n) /ʃuːz/ buty
sneakers (n) /'sniːkəz/ tenisówki
sunglasses (n) /'sʌŋɡləsɪz/ okulary przeciwsłoneczne
trainers (n) /'treɪnəz/ buty sportowe
woolly hat (n) /'wʊli 'hæt/ czapka zimowa

PRZYMOTNIKI

baggy (adj) /'bæɡi/ luźny
checked (adj) /tʃekd/ w kratę
comfortable (adj) /'kʌmfətl/ wygodny
cotton (adj) /'kɒtn/ bawełniany
denim (adj) /'denɪm/ dżinsowy
knitted (adj) /'nɪtɪd/ zrobiony na drutach
leather (adj) /'leðə/ skórzany
lightweight (adj) /'laɪtwet/ lekki
patterned (adj) /'pætənd/ wzorzysty
silk (adj) /sɪlk/ jedwabny
sleeveless (adj) /'sliːvləs/ bez rękawów
striped (adj) /'straɪpt/ w paski
tight (adj) /taɪt/ obcisły
waterproof (adj) /'wɔːtəpruːf/ nieprzemakalny
woolly (adj) /'wʊli/ wełniany

CZASOWNIKI

dress (v) /dres/ ubierać (się)
fit (v) /fɪt/ pasować (pod względem rozmiaru)
match (v) /mætʃ/ pasować (pod względem koloru, wzoru)
suit (v) /suːt/ pasować (do osoby, jej stylu)
wear (v) /weə/ nosić, mieć na sobie

ZWROTY

dress up ubrać się elegancko
dress up as sb/sth przebrać się za kogoś/coś
get a haircut ostrzyć się
get dressed ubrać się
get one's hair done zostać uczesany przez fryzjera
get one's nails done pójść do manikiurzystki
go to a fancy-dress party iść na bal kostiumowy
iron a shirt wyprasować koszulę
polish shoes wypastować buty
put on clothes zakładać ubranie
put on make-up nakładać makijaż
take off clothes zdjąć z siebie ubranie

MP3-21 WYGLĄD ZEWNĘTRZNY

PRZYMOTNIKI
attractive (adj) /ə'træktɪv/ atrakcyjny
beautiful (adj) /'bjʊ:təfəl/ piękny
good-looking (adj) /ɡʊd 'lʊkɪŋ/ przystojny, atrakcyjny
gorgeous (adj) /'ɡɔːdʒəs/ olśniewający

handsome (adj) /'hænsəm/ przystojny
pretty (adj) /'prɪti/ ładny
scruffy (adj) /'skrʌfi/ niechlujny
ugly (adj) /'ʌgli/ brzydki

WIEK

child (n) /tʃaɪld/ dziecko
children (n) /'tʃɪldrən/ dzieci
elderly (adj) /'eldəli/ w starszym wieku
in his/her early twenties /ɪn hɪz, hɜːli 'twentiz/ po dwudziestce
in his/her late thirties /ɪn hɪz, hɜːli 'θɜːtiz/ przed czterdziestką
in his/her mid fifties /ɪn hɪz, hɜːli 'fɪftiz/ około pięćdziesięciu pięciu lat
middle-aged (adj) /'mɪdl̩ 'eɪdʒd/ w średnim wieku
old (adj) /əʊld/ stary
teenager (n) /'tiːnɪdʒə/ nastolatek
young (adj) /jʌŋ/ młody

WZROST

foot (n) /fʊt/ stopa (jednostka miary używana do opisu wzrostu)
six ~ two (inches) /sɪks fʊt tuː ɪntʃəz/ 6 stóp 2 cale (187,96 cm)
height (n) /haɪt/ wzrost
(of) medium ~ /əv 'miːdiəm 'haɪt/ średniego wzrostu
short (adj) /ʃɔːt/ niski
tall (adj) /tɔːl/ wysoki

BUDOWA CIAŁA

broad shoulders (n) /brɔːd 'ʃəʊldəz/ szerokie ramiona
build (n) /bɪld/ budowa ciała
athletic ~ /æθ'letɪk 'bɪld/ sportowa sylwetka
fat (adj) /fæt/ gruby
fit (adj) /fɪt/ w dobrej formie, wysportowany
muscular arms (n) /'mʌskjələ 'ɑːmz/ umięśnione ręce
overweight (adj) /əʊvə'weɪt/ z nadwagą
plump (adj) /plʌmp/ puszysty
skinny/thin (adj) /'skɪni, θɪn/ chudy
slim (adj) /slɪm/ szczupły
well-built (adj) /wel 'bɪlt/ dobrze zbudowany

WŁOSY

bald (adj) /bɔːld/ łysy
curly (adj) /'kɜːli/ kręcone
dark (adj) /dɑːk/ ciemne
dyed (adj) /daɪd/ farbowane
fair (adj) /feə/ jasne
fringe (n) /frɪndʒ/ grzywka
ginger/red (adj) /'dʒɪndʒə, red/ rude
grey/white (adj) /greɪ, waɪt/ siwe
hair (n) /heə/ włosy
ponytail (n) /'pɒnɪteɪl/ kucyk
shiny (adj) /'ʃaɪni/ lśniące
shoulder-length (adj) /'ʃəʊldə lenkθ/ do ramion
spiky (adj) /'spaɪki/ nastroszone
straight (adj) /streɪt/ proste
wavy (adj) /'weɪvi/ faliste

INNE SŁOWA I ZWROTY

appearance (n) /ə'piərəns/ wygląd
beard (n) /bɪəd/ broda
complexion (n) /kəm'plekʃən/ cera
pale ~ /peɪl kəm'plekʃən/ blada cera
tanned ~ /tænd kəm'plekʃən/ opalona cera
freckles (n) /'frekləz/ piegi
go bald (v) /gəʊ bɔːld/ łysieć
looks (n) /lʊks/ wygląd
make-up (n) /'meɪkʌp/ makijaż
moustache (n) /mə'staɪʃ/ wąsy
put on weight (v) /pʊt ɒn weɪt/ przybierać na wadze
scar (n) /skaː/ blizna
shave one's head (v) /ʃeɪv wʌnz hed/ ogolić sobie głowę
smile (n) /smaɪl/ uśmiech

lovely ~ /'lʌvli smaɪl/ ładny uśmiech
tattoo (n) /tæ'tuː/ tatuaż
wrinkles (n) /'rɪŋkəlz/ zmarszczki

MP3-22 CECHY CHARAKTERU

aggressive (adj) /ə'ɡresɪv/ agresywny
ambitious (adj) /æm'bɪʃəs/ ambitny
apologetic (adj) /ə,pələ'dʒetɪk/ przepraszający
argumentative (adj) /,ɑːɡju'mentətɪv/ lubiący dyskutować, kłótlivy
arrogant (adj) /'ærəɡənt/ arogancki
artistic (adj) /ɑː'tɪstɪk/ uzdolniony artystycznie
bossy (adj) /'bɒsi/ apodyktyczny
brave (adj) /breɪv/ odważny
bright (adj) /braɪt/ bystry
calm (adj) /kɑːm/ opanowany
careful (adj) /'keəfəl/ ostrożny
careless (adj) /'keələs/ nieostrożny
caring (adj) /'keərɪŋ/ troskliwy
cheerful (adj) /'tʃɪəfəl/ radosny
clever (adj) /'klevə/ zdolny, inteligentny, sprytny
cold (adj) /kəʊld/ ośchły, chłodny
compassionate (adj) /kəm'pæʃənət/ współczujący
conceited (adj) /kən'siːtɪd/ zarozumiały
confident (adj) /'kɒnfɪdənt/ pewny siebie
cruel (adj) /'kruːəl/ okrutny
dependent (adj) /dɪ'pendənt/ zależny, na czymś uzależniony
independent (adj) /,ɪndɪ'pendənt/ niezależny
disciplined (adj) /'dɪsəplɪnd/ zdyscyplinowany
dull (adj) /dʌl/ nieciekawny
easy-going (adj) /iːzi'ɡəʊɪŋ/ łatwy w obchodzie, wyluzowany
friendly (adj) /'frendli/ przyjazny
unfriendly (adj) /ʌn'frendli/ nieprzyjazny
funny (adj) /'fʌni/ zabawny
generous (adj) /'dʒenərəs/ szczodry, wspaniałomyślny, uczynny
gentle (adj) /'dʒentl/ łagodny
hard-working (adj) /'hɑːd 'wɜːkɪŋ/ pracowity
helpful (adj) /'helpfəl/ uczynny, pomocny
honest (adj) /'ɒnɪst/ uczciwy
dishonest (adj) /dɪ'sɒnɪst/ nieuczciwy
hospitable (adj) /hɒ'spɪtəbl/ gościnny
insecure (adj) /ɪn'skjʊə/ niepewny
intelligent (adj) /ɪn'telɪdʒənt/ inteligentny
irony (n) /'aɪrəni/ ironia
kind (adj) /kaɪnd/ miły, uprzejmy
unkind (adj) /ʌn'kaɪnd/ niemiły, nieuprzejmy
kind-hearted (adj) /kaɪnd 'hɑːtɪd/ dobrotliwy, o wielkim sercu
lazy (adj) /'leɪzi/ leniwy
lively (adj) /'laɪvli/ żywiołowy
loyal (adj) /'lɔɪəl/ lojalny
disloyal (adj) /dɪs'ɔɪəl/ nielojalny
mature (adj) /mə'tʃʊə/ dojrzały
immature (adj) /ɪmə'tʃʊə/ niedojrzały
mean (adj) /miːn/ skąpy
messy (adj) /'mesi/ nieporządkny
modest (adj) /'mɒdɪst/ skromny
immodest (adj) /ɪ'mɒdɪst/ nieskromny
nasty (adj) /'nɑːsti/ wstrętny
neat (adj) /niːt/ staranny
open-minded (adj) /ə'pən maɪndɪd/ o otwartym umyśle
narrow-minded (adj) /næ'rəʊ maɪndɪd/ ograniczony
outgoing (adj) /aʊt'ɡəʊɪŋ/ otwarty, towarzyski

patient (adj) /'peɪfənt/ cierpliwy
impatient (adj) /ɪm'peɪfənt/ niecierpliwy
peaceful (adj) /'piːsfl/ spokojny
personality (n) /pɜːsə'næləti/ osobowość
polite (adj) /pə'laɪt/ uprzejmy
impolite (adj) /ɪmpə'laɪt/ nieuprzejmy
politeness (n) /pə'laɪtnɪs/ uprzejmość
quiet (adj) /'kwaɪət/ cichy
rebellious (adj) /rɪ'beljəs/ buntowniczy
relaxed (adj) /rɪ'læksd/ wyluzowany
reliable (adj) /rɪ'laɪəbəl/ godny zaufania
reserved (adj) /rɪ'zɜːvd/ powściągliwy
responsible (adj) /rɪ'spɒnsəbəl/ odpowiedzialny
irresponsible (adj) /ɪrɪ'spɒnsəbəl/ nieodpowiedzialny
rude (adj) /ruːd/ niegrzeczny
self-confident (adj) /self 'kɒnfɪdənt/ pewny siebie
selfish (adj) /'selfɪʃ/ samolubny
selfless (adj) /'selfləs/ bezinteresowny
sense of humour (n) /sens əv 'hjuːmə/ poczucie humoru
sensible (adj) /'sensəbəl/ rozsądny
sensitive (adj) /'sensətɪv/ wrażliwy
insensitive (adj) /ɪn'sensətɪv/ niewrażliwy
shallow (adj) /'ʃæləʊ/ płytki
shy (adj) /ʃaɪ/ nieśmiały
sociable (adj) /'səʊfəbəl/ towarzyski
unsociable (adj) /ʌn'səʊfəbəl/ nietowarzyski
stubborn (adj) /'stʌbən/ uparty
stupid (adj) /'stjuːpɪd/ głupi
talkative (adj) /'tɔːkətɪv/ gadatliwy
tolerant (adj) /'tɒlərənt/ tolerancyjny
intolerant (adj) /ɪn'tɒlərənt/ nietolerancyjny
vain (adj) /veɪn/ próżny
violent (adj) /'vaɪələnt/ agresywny, porywczy
wise (adj) /waɪz/ mądry

MP3-23 UCZUCIA

PRZYMIOTNIKI

annoyed (adj) /ə'noɪd/ zirytowany
annoying (adj) /ə'noɪɪŋ/ irytujący
bored (adj) /bɔːd/ znudzony
boring (adj) /'bɔːɪŋ/ nudny
depressed (adj) /dɪ'prest/ załamany
depressing (adj) /dɪ'presɪŋ/ przygnębiający
disappointed (adj) /dɪsə'pɔɪntɪd/ rozczarowany
disappointing (adj) /dɪsə'pɔɪntɪŋ/ rozczarowujący
embarrassed (adj) /ɪm'bærəst/ zażenowany, zawstydzony
embarrassing (adj) /ɪm'bærəsɪŋ/ wprawiający w zażenowanie
excited (adj) /ɪk'saɪtɪd/ podekscytowany
exciting (adj) /ɪk'saɪtɪŋ/ ekscytujący
frightened (adj) /'fraɪtnd/ przerażony
frightening (adj) /'fraɪtɪŋ/ przerażający
frustrated (adj) /'frʌ'streɪtɪd/ sfrustrowany
frustrating (adj) /'frʌ'streɪtɪŋ/ frustrujący
miserable (adj) /'mɪzrəbl/ nieszczęśliwy
moved (adj) /muːvd/ wzruszony
moving (adj) /'muːvɪŋ/ wzruszający
pleased (adj) /plɪzd/ zadowolony

stressed out (adj) /strest 'aʊt/ zestresowany
surprised (adj) /sə'praɪzd/ zdziwiony
surprising (adj) /sə'praɪzɪŋ/ zadziwiający
worried (adj) /'wʌrɪd/ zmartwiony
worrying (adj) /'wʌrɪŋ/ martwiący

CZASOWNIKI

admire (v) /əd'maɪə/ podziwiać
adore (v) /ə'dɔː/ uwielbiać
detest (v) /dɪ'test/ nie znosić
dislike (v) /dɪs'laɪk/ nie lubić
hate (v) /heɪt/ nienawidzić
like (v) /laɪk/ lubić
reject (v) /rɪ'dʒekt/ odrzucić
respect (v) /rɪ'spekt/ szanować

MP3-24 ZWROTY

at the age of w wieku
be angry with sb być złym na kogoś
be afraid of sb/sth bać się kogoś/ czegoś
be attracted to sb uważać, że ktoś jest pociągający
be/feel/get fed up with sb/sth mieć kogoś/czegoś dość
be fond of sb/sth lubić kogoś/coś
be good at sth być w czymś dobrym
be in a good/bad mood w dobrym/złym nastroju
be interested in sth interesować się czymś
be keen on sth bardzo coś lubić
be nervous about sth denerwować się czymś
can't stand sb/sth nie cierpieć kogoś/czegoś
change one's mind zmienić zdanie
cheer up rozweselić, rozchmurzyć się
do sb a favour zrobić komuś przysługę
fall in love with sb zakochać się w kimś
feel like sth mieć na coś ochotę
function well under stress dobrze funkcjonować pod wpływem stresu
get a laugh wywoływać śmiech
get to know someone poznać kogoś
grow up dorastać
have a bad day mieć zły dzień
have something in common with sb mieć coś wspólnego z kimś
in aid of sth na rzecz czegoś
laugh at sb/sth śmiać się z kogoś/ czegoś
look down on sb patrzeć na kogoś z góry, pogardzać kimś
look up to sb podziwiać kogoś
lose one's temper stracić panowanie nad sobą
make fun of sb wyśmiewać się z kogoś
make sb laugh rozśmieszać kogoś
make up one's mind zdecydować się
put sb in a good mood wprawiać kogoś w dobry nastrój
speak in a funny voice mówić śmiesznym głosem
take part in sth brać w czymś udział
talk to a stranger rozmawiać z nieznajomym
tell a joke opowiedzieć dowcip
worry about sth martwić się czymś

ZAPAMIĘTAJ WIĘCEJ

- Podkreśl w *Banku słów* nazwy wszystkich obowiązków domowych, których nie lubisz wykonywać.
- Zastanów się, jaki byłby twój idealny dom i co by się w nim znajdowało. Opisz go w myślach po angielsku. Znajdź w *Banku słów* wyrazy, których użyłeś/użyłaś.
- Odpowiedz na pytania, korzystając z *Banku słów*.
 - What word completes all four compound nouns?

bedside
 coffee
 dressing
 kitchen
 - Which of these is not a domestic appliance?
 A a washing machine
 B a dishwasher
 C a washbasin
 - Which of these is half a building?
 A a detached-house
 B a semi-detached house
 C a bungalow
 - Which covers the whole floor: a fitted carpet or a rug?
 - If you want to rent a house, which sign will you look for: FOR SALE or TO LET?
 - Where would you put a house plant: on the radiator or on the windowsill?
- [MP3-35]** Posłuchaj wyrazów i zwrotów w języku polskim i zapisz ich odpowiedniki w języku angielskim. Sprawdź ich pisownię w *Banku słów*.

1 _____	4 _____
2 _____	5 _____
3 _____	6 _____

Wskazówka

Do mebli i innych przedmiotów znajdujących się w twoim pokoju przyklep karteczki z ich angielskimi nazwami.

[MP3-36] CZĘŚCI DOMU I POMIESZCZENIA

attic/loft (n) /'ætik, loft/ strych, poddasze
 balcony (n) /'bælkəni/ balkon
 basement/cellar (n) /'beismənt, 'sɛlə/ piwnica
 bathroom (n) /'bɑ:θru:m/ łazienka
 bedroom (n) /'bedru:m/ sypialnia
 ceiling (n) /'si:liŋ/ sufit
 high ~ /haɪ 'si:liŋ/ wysoki sufit
 chimney (n) /'tʃimni/ komin
 corridor (n) /'kɒrɪdɔ:/ korytarz
 door (n) /dɔ:/ drzwi
 back ~ /bæk 'dɔ:/ tylne drzwi
 front ~ /frʌnt 'dɔ:/ drzwi frontowe
 doorway (n) /'dɔ:weɪ/ wejście, drzwi
 downstairs (adv) /daʊn'steəz/ na dole
 drive (n) /draɪv/ podjazd
 fence (n) /fens/ płot
 floor (n) /flɔ:/ piętro; podłoga
 wooden ~ /'wʊdn flɔ:/ drewniana podłoga
 flowerbed (n) /'flaʊəbed/ klomb
 games room (n) /'geɪmz ru:m/ pomieszczenie rekreacyjne
 garage (n) /'gærɪdʒ/ garaż
 underground ~ /'ʌndəgraʊnd 'gærɪdʒ/ garaż podziemny
 garden (n) /'gɑ:dn/ ogród
 front ~ /frʌnt 'gɑ:dn/ ogród z przodu budynku
 rear ~ /rɪə 'gɑ:dn/ ogród z tyłu budynku
 gate (n) /geɪt/ furtka
 hall (n) /hɔ:l/ przedpokój
 kitchen (n) /'kɪtʃɪn/ kuchnia
 laundry (area) (n) /'lɔ:ndri, 'eəriə/ pralnia
 lawn (n) /lɔ:n/ trawnik
 letterbox (n) /'letəbɒks/ skrzynka na listy
 living room/sitting room (n) /'lɪvɪŋ ru:m, 'sɪtɪŋ ru:m/ pokój dzienny, salon
 path (n) /pɑ:θ/ ścieżka
 porch (n) /pɔ:tʃ/ ganek
 roof (n) /ru:f/ dach
 ~ terrace /ru:f 'terəs/ taras na dachu
 staircase (n) /'steəks/ klatka schodowa
 stairs (n) /steəz/ schody
 step (n) /step/ schodek
 study (n) /'stʌdi/ gabinet
 toilet (n) /'tɔɪlət/ toaleta
 upstairs (adv) /'ʌp'steəz/ na górze
 wall (n) /wɔ:l/ ściana
 WC (n) /'dʌblju: 'si:/ ubikacja
 window (n) /'wɪndəʊ/ okno

[MP3-37] RODZAJE DOMÓW I MIESZKAN

apartment/flat (n) /'əpɑ:tmənt, flæt/ mieszkanie
 block of flats (n) /blɒk əv 'flæts/ blok mieszkalny
 building (n) /'bɪldɪŋ/ budynek
 office ~ /'ɒfɪs 'bɪldɪŋ/ biurowiec
 residential ~ /'rezɪ'denʃəl 'bɪldɪŋ/ budynek mieszkalny
 bungalow (n) /'bʌŋɡələʊ/ dom parterowy
 castle (n) /'kɑ:sl/ zamek
 cottage (n) /'kɒtɪdʒ/ domek wiejski
 detached house (n) /dɪ'tætʃt 'haus/ dom wolnostojący
 farmhouse (n) /'fɑ:mhaus/ dom w gospodarstwie wiejskim
 high rise/tower block (n) /'haɪ raɪz, 'taʊə blɒk/ wieżowiec
 houseboat (n) /'hausbəʊt/ łódź mieszkalna
 mansion (n) /'mænʃən/ luksusowa rezydencja
 one-bedroom flat (n) /wʌn 'bedru:m 'flæt/ mieszkanie z jedną sypialnią
 semi-detached house (n) /semi dɪ'tætʃt 'haus/ połówka bliźniaka
 skyscraper (n) /'skaɪskreɪpə/ drapacz chmur
 studio flat (n) /'stju:diəʊ flæt/ kawalerka
 terraced house (n) /'terəst 'haus/ dom szeregowy

two-roomed flat (n) /tu:ru:md 'flæt/ mieszkanie dwupokojowe

[MP3-38] MEBLE I SPRZĘT DOMOWY**W CAŁYM DOMU**

blind (n) /blaɪnd/ roleta, żaluzja
 central heating (n) /sentrəl 'hi:tiŋ/ centralne ogrzewanie
 clock (n) /klɒk/ zegar
 curtain (n) /'kɜ:tn/ zasłona
 door handle (n) /'dɔ: 'hændl/ klamka
 doorbell (n) /'dɔ:bel/ dzwonek
 doormat (n) /'dɔ:mæt/ wycieraczka do butów
 electrical appliances (n) /ɪ'lektrɪkəl ə'plaɪənsəz/ urządzenia elektryczne
 fitted carpet (n) /'fɪtɪd 'kɑ:pɪt/ wykładzina dywanowa
 fitting (n) /'fɪtɪŋ/ element instalacji, armatura
 furniture (n) /'fɜ:nɪtʃə/ meble
 antique ~ /æn'tɪk 'fɜ:nɪtʃə/ zabytkowe meble
 household appliances (n) /'haʊshəʊld ə'plaɪənsəz/ sprzęt AGD
 light (n) /laɪt/ lampa
 light bulb (n) /laɪt bʌlb/ żarówka
 net curtain (n) /net 'kɜ:tn/ firanka
 plant (n) /plɑ:nt/ roślina
 house ~ /'haus plɑ:nt/ roślina doniczkowa
 radiator (n) /'reɪdɪətə/ grzejnik
 vacuum cleaner (n) /'vækjuəm 'kli:nə/ odkurzacz
 wallpaper (n) /'wɔ:lpeɪpə/ tapeta
 windowsill (n) /'wɪndəʊsɪl/ parapet okienny

ŁAZIENKA

bath (n) /bɑ:θ/ wanna
 mirror (n) /'mɪrə/ lustro
 shower (n) /'ʃəʊə/ prysznic
 shower cabin (n) /'ʃəʊə 'kæbɪn/ kabina prysznicowa
 soap (n) /səʊp/ mydło
 tap (n) /tæp/ kran
 toilet seat (n) /'tɔɪlət si:t/ sedes
 toothbrush (n) /tu:θbrʌʃ/ szczoteczka do zębów
 towel (n) /'taʊəl/ ręcznik
 washbasin (n) /'wɒʃbeɪsɪn/ umywalka
 washing machine (n) /'wɒʃɪŋ məʃi:n/ pralka

SYPIALNIA

bed (n) /bed/ łóżko
 bunk ~ /'bʌŋk bed/ łóżko piętrowe
 double ~ /'dʌbl'bed/ łóżko dwuosobowe
 bedding (n) /'bedɪŋ/ pościel
 bedside table (n) /'bedsaɪd 'teɪbəl/ szafka nocna
 blanket (n) /'blæŋkt/ koc
 bookshelf (n) /'bʊkʃelf/ półka na książki
 chair (n) /tʃeə/ krzesło
 chest of drawers (n) /tʃest əv 'drɔ:z/ komoda
 desk (n) /desk/ biurko
 dressing table (n) /'dresɪŋ 'teɪbəl/ toaleta
 duvet (n) /'du:vet/ kołdra, pierzyna
 lamp (n) /læmp/ lampa
 mattress (n) /'mætɪs/ materac
 pillow (n) /'pɪləʊ/ poduszka
 rug (n) /rʌg/ dywanik
 sheet (n) /ʃi:t/ prześcieradło
 shelf (n) /ʃelf/ półka
 wardrobe (n) /'wɔ:drəʊb/ szafa
 fitted ~ /'fɪtɪd 'wɔ:drəʊb/ szafa wnękowa

POKÓJ DZIENNY

armchair (n) /'ɑ:mtʃeə/ fotel
 audio system/stereo (n) /'ɔ:diəʊ 'sɪstɪm, 'steriəʊ/ sprzęt audio
 bookcase (n) /'bʊkkeɪs/ biblioteczka
 carpet (n) /'kɑ:pɪt/ dywan
 CD player (n) /si: 'di: 'pleɪə/ odtwarzacz płyt CD
 coffee table (n) /'kɒfi 'teɪbəl/ stolik kawowy
 couch/sofa (n) /kaʊtʃ, 'səʊfə/ kanapa

cushion (n) /'kʊʃn/ poduszka dekoracyjna
 dining table (n) /'daɪnɪŋ ,teɪbəl/ stół jadalny
 fireplace (n) /'faɪəpleɪs/ kominek
 TV set (n) /ti: vi: 'set/ telewizor

KUCHNIA

cooker (n) /'kʊkə/ kuchenka
 electric ~ /ɪ'lektrɪk 'kʊkə/ kuchenka elektryczna
 crockery (n) /'krɒkəri/ zastawa stołowa
 cupboard (n) /'kʌbəd/ szafka kuchenna
 cutlery (n) /'kʌtləri/ sztućce
 dishwasher (n) /'dɪʃwɒʃə/ zmywarka
 freezer (n) /'fri:zə/ zamrażarka
 fridge (n) /'frɪdʒ/ lodówka
 kettle (n) /'ketl/ czajnik
 electric ~ /ɪ'lektrɪk 'ketl/ czajnik elektryczny
 kitchen table (n) /'kɪtʃɪn ,teɪbəl/ stół kuchenny
 microwave oven (n) /'maɪkrəweɪv 'ʌvən/
 kuchenka mikrofalowa
 microwave with a grill (n) /'maɪkrəweɪv wɪð ə
 grɪl/ kuchenka mikrofalowa z funkcją grilla
 oven (n) /'ʌvən/ piekarnik
 running water (n) /'rʌnɪŋ 'wɔ:tə/ bieżąca woda
 sink (n) /sɪŋk/ zlew
 teapot (n) /'ti:pɒt/ dzbanek do herbaty
 toaster (n) /'təʊstə/ toster

MP3-39 WARUNKI MIESZKANIOWE

ancient (adj) /'eɪnʃənt/ starożytny, wiekowy,
 bardzo stary
 bare (adj) /beə/ pusty
 bright (adj) /braɪt/ jasny
 comfortable (adj) /'kɒmfətl/ wygodny
 uncomfortable (adj) /ʌn'kɒmfətl/ niewygodny
 cosy (adj) /'kəʊzi/ przytulny
 furnished (adj) /'fɜ:nɪʃt/ umeblowany
 unfurnished (adj) /ʌn'fɜ:nɪʃt/ nieumeblowany
 in bad condition /ɪn bæd kən'dɪʃən/ w złym
 stanie
 in good condition /ɪn gʊd kən'dɪʃən/ w dobrym
 stanie
 messy (adj) /'mesi/ nieuporządkowany,
 zabafaganiowy
 modern (adj) /'mɒdn/ nowoczesny
 neat (adj) /ni:t/ schludny
 old-fashioned (adj) /,əʊld'fæʃənd/ staroświecki,
 staromodny
 recently renovated (adj) /'ri:zəntli 'renəʊvətəd/
 odnowiony, po remoncie
 roomy/spacious (adj) /'ru:mi, 'speɪʃəs/
 przestronny
 stylish (adj) /'staɪlɪʃ/ stylowy
 tidy (adj) /'taɪdi/ uporządkowany
 tiny (adj) /'taɪni/ malutki

CZASOWNIKI I ZWROTY

collapse/fall down walić się
 do up one's house/redecorate odnowić dom

MP3-40 WYNAJMOWANIE MIESZKANIA

accommodation (n) /ə'kɒmə'deɪʃən/
 zakwaterowanie
 amenities/facilities (n) /ə'mi:nə'tɪz, fə'sɪlə'tɪz/
 udogodnienia, infrastruktura
 bill (n) /bɪl/ rachunek
 electricity ~ /ɪ'lek'trɪsəti bɪl/ rachunek za prąd
 excluding ~s /ɪk'sklu:dn̩ 'bɪlz/ rachunki
 niewliczone w cenę
 including ~s /ɪn'klu:dn̩ 'bɪlz/ rachunki wliczone
 w cenę
 telephone ~ /'teləfəʊn bɪl/ rachunek za telefon
 en suite bedroom (n) /,ɒn'swi:t 'bedru:m/ pokój
 z łazienką
 estate agent (n) /ɪ'steɪt 'eɪdʒənt/ agent
 nieruchomości
 estate agent's office (n) /ɪ'steɪt 'eɪdʒənts 'ɒfɪs/
 biuro agenta nieruchomości
 flatmate (n) /'flætmeɪt/ współlokator, z którym
 dzielimy mieszkanie

for sale /fə 'seɪl/ na sprzedaż
 fully fitted kitchen (n) /'fʊli'fɪtɪd 'kɪtʃɪn/ w pełni
 wyposażona kuchnia
 house rules (n) /haʊs ru:lz/ zasady panujące
 w domu
 landlady (n) /'lændlɛdi/ osoba wynajmująca
 komuś mieszkanie/pokój (kobieta)
 landlord (n) /'lændlɔ:d/ osoba wynajmująca
 komuś mieszkanie/pokój (mężczyzna)
 location (n) /ləʊ'keɪʃn/ położenie
 on-street parking (n) /,ɒn'stri:t 'pɑ:kɪŋ/ parking
 na ulicy
 per month /pə 'mʌnθ/ miesięcznie
 per week /pə 'wi:k/ tygodniowo
 public transport (n) /,pʌblɪk 'træns'pɔ:t/ transport
 publiczny
 reasonable price (n) /'ri:zənəbl 'praɪs/ rozsądna
 cena
 rent (n) /rent/ czynsz
 roommate (n) /'ru:mmeɪt/ współlokator,
 z którym dzielimy pokój
 spare room (n) /speə 'ru:m/ pokój gościnny
 tenant (n) /'tenənt/ najemca
 to let /tə 'let/ do wynajęcia
 view (n) /vjʊ:/ widok

ZWROTY

can/could afford sth móc sobie pozwolić na coś
 exchange flats zamienić się mieszkaniami
 find a place of your own znaleźć swój kąt
 let a flat wynajmować mieszkanie (komuś)
 pay in advance płacić z góry
 pay the bills płacić rachunki
 pay the rent płacić czynsz
 rent a flat wynajmować mieszkanie (od kogoś)
 share a flat/a room with sb dzielić z kimś
 mieszkanie/pokój
 split the costs dzielić się kosztami

MP3-41 LOKALIZACJA

area (n) /'eəriə/ okolica
 capital/capital city (n) /'kæpətl, 'kæpətl 'sɪti/
 stolica
 city (n) /'sɪti/ duże miasto
 conveniently located (adj) /kən'vi:nɪəntli
 ləʊ'keɪtəd/ dogodnie położony
 countryside/the country/village (n) /'kʌntrɪsaɪd,
 ðə 'kʌntri, 'vɪlɪdʒ/ wieś
 district (n) /'dɪstrɪkt/ okręg, dzielnica
 easy access to sth (n) /'i:zi 'ækses tə/ łatwy
 dostęp do czegoś
 home town (n) /həʊm 'taʊn/ miasto rodzinne
 housing estate (n) /'həʊzɪŋ ɪ'steɪt/ osiedle
 mieszkaniowe
 inhabitant/resident (n) /ɪn'hæbɪtənt, 'rezɪdənt/
 mieszkaniowiec
 neighbour (n) /'neɪbə/ sąsiad
 neighbourhood (n) /'neɪbəhʊd/ okolica
 old town (n) /əʊld 'taʊn/ starówka
 residential area (n) /,rezɪ'denʃl 'eəriə/ dzielnica
 mieszkaniowa
 rural (adj) /'ruərəl/ wiejski
 slums (n) /slʌmz/ slumsy
 suburbs (n) /'sʌbə:bz/ przedmieścia
 tourist resort (n) /'tuəɪst ɪ,ɔ:zət/ kurort
 tourist town (n) /'tuəɪst taʊn/ miasto
 turystyczne
 town (n) /taʊn/ małe miasto
 underground station (n) /'ʌndəgraʊnd ,steɪʃən/
 stacja metra
 urban (n) /'z:bən/ miejski

ZWROTY

across the street po drugiej stronie ulicy
 at the top of (a building)/on the top floor na
 ostatnim piętrze
 by the sea nad morzem
 go inside wejść do środka
 in front of przed

in the city centre w centrum miasta
 in the countryside na wsi
 in the suburbs na przedmieściach
 next to obok
 on the corner na rogu
 on the (first) floor na (pierwszym) piętrze
 on the outskirts (of a city/town) na obrzeżach
 (miasta)
 opposite naprzeciwko
 turn into a street skrócić w ulicę
 walk along (a street) iść (ulicą)
 walk past sth minąć (coś)
 within walking distance of cinemas/shops
 w bliskiej odległości od kin/sklepów

MP3-42 PRACE DOMOWE I ŻYCIE CODZIENNE

CZASOWNIKI

clean (v) /kli:n/ myć, sprzątać
 commute (v) /kə'mju:t/ dojeżdżać do pracy
 cook (v) /kʊk/ gotować
 vacuum (v) /'vækjuəm/ odkurzać

ZWROTY

be at home/be in być w domu
 change light bulbs zmieniać żarówki
 clean the bathroom sprzątać łazienkę
 clean the floors myć podłogi
 clean the windows myć okna
 clean up sprzątać
 clear up the mess posprzątać bałagan
 clear up the table sprzątać ze stołu
 do household jobs/do the housework
 wykonywać prace domowe
 do the cleaning sprzątać
 do the cooking gotować
 do the dishes/the washing-up myć naczynia
 do the ironing prasować
 do the shopping robić zakupy
 do the washing prać
 draw the curtains zaciągać zasłony
 dry the dishes wycierać naczynia
 dust the surfaces ścierać kurze
 empty the dishwasher wyjmować naczynia
 ze zmywarki
 feel homesick tęsknić za domem
 get home dotrzeć do domu
 hang up the washing wieszać pranie
 iron clothes prasować ubrania
 leave the house wychodzić z domu
 lie on the bed leżeć na łóżku
 lock the door zamknąć drzwi na klucz
 make the beds ścierać łóżka
 mend a dripping tap naprawiać ciekący kran
 mop the floor myć podłogę mopem
 move house przeprowadzać się
 move in wprowadzać się
 move out wyprowadzać się
 mow the lawn kosić trawę
 put away (clothes, things) odkładać na miejsce
 (ubrania, rzeczy)
 take out the rubbish wnosić śmieci
 throw out the rubbish wyrzucać śmieci
 see sb home odprowadzić kogoś do domu
 share the housework dzielić się pracami
 domowymi
 stay in zostać w domu
 stay out przebywać poza domem
 switch on the light włączyć światło
 take the dog for a walk wyprowadzić psa na
 spacer
 take turns doing sth robić coś na zmianę
 tidy one's room posprzątać pokój
 vacuum the carpet odkurzyć dywan
 wash clothes prać ubrania
 water the flowers podlewać kwiaty

ZAPAMIĘTAJ WIĘCEJ

- Podkreśl w *Banku słów* wszystkie nazwy przedmiotów szkolnych, które lubisz.
- Zajrzyj do swojego plecaka lub torby. Ile ze znajdujących się w nim/niej rzeczy potrafisz nazwać po angielsku? Znajdź te wyrazy w *Banku słów*.
- Odpowiedz na pytania, korzystając z *Banku słów*.

- Which of these can you take?
A an exam
B good grades
C notes

- Which of these can you make?
A exam results
B progress
C mistakes

- What verb completes all three phrases?

_____ well in an exam
_____ homework
_____ your best

- Which of these can a teacher set?
A homework
B an essay
C a lesson

- Read these three sentences. Which speaker doesn't know his/her results yet?
A I passed the exam.
B I took the exam.
C I failed the exam.

- [MP3-51]** Posłuchaj wyrazów i zwrotów w języku polskim i zapisz ich odpowiedniki w języku angielskim. Sprawdź ich pisownię w *Banku słów*.

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

Wskazówka

W czasie przerwy w lekcjach nazwij w myślach po angielsku wszystkie przedmioty i miejsca w szkole, które widzisz.

[MP3-52] SYSTEM OŚWIATY

academy (n) /ə'kædəmi/ akademia
college (n) /'kɒlɪdʒ/ szkoła wyższa, kolegium
elementary school/primary school (n) /elə'mentəri sku:l, 'praɪməri sku:l/ szkoła podstawowa
fee-paying school (n) /fi: 'peɪn sku:l/ płatna szkoła
high school/secondary school (n) /'haɪ sku:l, 'sekəndəri sku:l/ szkoła średnia
independent school (n) /ɪndə'pendənt 'sku:l/ szkoła niepubliczna, społeczna
kindergarten/nursery school (n) /'kɪndəgɑ:tɪn, 'nɜ:səri sku:l/ przedszkole
middle school/junior high school (US) (n) /'mɪdl 'sku:l, 'dʒu:nɪə 'haɪ sku:l/ gimnazjum
mixed school/co-educational school (n) /'mɪksd 'sku:l, kəʊ'edʒu,kəɪʃnəl 'sku:l/ szkoła koedukacyjna
private school/public school (UK) (n) /'praɪvət 'sku:l, 'pʌblɪk 'sku:l/ szkoła prywatna
single-sex school (n) /sɪŋɡəl 'seks sku:l/ szkoła tylko dla chłopców lub dziewcząt
state school (UK)/public school (US) (n) /steɪt 'sku:l, 'pʌblɪk 'sku:l/ szkoła państwowa
university (n) /ju:nə'vɜ:səti/ uniwersytet
vocational school (n) /vəʊ'keɪʃnəl 'sku:l/ szkoła zawodowa

[MP3-53] PRZEDMIOTY SZKOLNE

Art (n) /ɑ:t/ plastyka
Biology (n) /baɪ'ɒlədʒi/ biologia
Chemistry (n) /'keməstri/ chemia
Civic studies/Civics/Citizenship (n) /sɪvɪk 'stʌdɪz, 'sɪvɪks, 'sɪtɪzənʃɪp/ wiedza o społeczeństwie
English language and literature (n) /ˌɪŋɡlɪʃ 'læŋɡwɪdʒ ən 'lɪtərəʃtʃə/ język angielski
foreign languages (n) /fɔrɪn 'læŋɡwɪdʒəz/ języki obce
Geography (n) /dʒɪ'ɒɡrəfi/ geografia
humanities (n) /hju:mənə'tɪz/ przedmioty humanistyczne
History (n) /'hɪstəri/ historia
Information and Communication Technology/Information Technology/ICT/IT (n) /ɪnfə'meɪʃən ən kəmju:nɪ'keɪʃən tek'nɒlədʒi, ɪnfə'meɪʃən tek'nɒlədʒi, aɪ si: 'ti:/ informatyka
Mathematics/Maths (n) /məθə'mæ'tɪks, məθs/ matematyka
Music (n) /'mju:zɪk/ muzyka
Physical Education/PE (n) /fɪzɪkəl edʒu'keɪʃən, pi: 'i:/ wychowanie fizyczne, WF
Physics (n) /'fɪzɪks/ fizyka
Polish language and literature (n) /pəʊlɪʃ 'læŋɡwɪdʒ ən 'lɪtərəʃtʃə/ język polski
Religious Education/RE (n) /rɪ'lɪdʒəs edʒu'keɪʃən, ɑ:r 'i:/ religia
Science (n) /saɪəns/ przedmioty ścisłe, nauki przyrodnicze
subject (n) /sʌbdʒəkt/ przedmiot szkolny

[MP3-54] SZKOŁA – OSOBY

classmate (n) /'kla:smet/ kolega z klasy
deputy head/assistant principal (US) (n) /'depjəti hed, ə'sɪstənt 'prɪnsəpəl/ wicedyrektor
examiner (n) /ɪɡ'zæmɪnə/ egzaminator

form teacher (n) /'fɔ:m, 'ti:tʃə/ wychowawca
headmaster/head teacher/principal (US) (n) /hed'mɑ:stə, hed 'ti:tʃə, 'prɪnsəpəl/ dyrektor
headmistress/head teacher/principal (US) (n) /hed'mɪstrɪs, hed 'ti:tʃə, 'prɪnsəpəl/ dyrektorka
lecturer (n) /'lektʃərə/ wykładowca
professor (n) /prə'fesə/ profesor
schoolboy/pupil (n) /'sku:lboɪ, 'pju:pəl/ uczeń
schoolgirl/pupil (n) /'sku:lɡɜ:l, 'pju:pəl/ uczennica
schoolmate (n) /'sku:lmeɪt/ kolega ze szkoły
secretary (n) /'sekrətəri/ sekretarz
student (n) /'stju:dənt/ uczeń, student
teacher (n) /'ti:tʃə/ nauczyciel
teaching staff (n) /'ti:tʃɪŋ stɑ:f/ grono pedagogiczne
university student (n) /ju:nə'vɜ:səti, 'stju:dənt/ student uniwersytetu

PRZYMIOTNIKI

absent from school (adj) /'æbsənt/ nieobecny
active (adj) /'æktɪv/ aktywny
cooperative (adj) /kəʊ'ɒpərətɪv/ chętny do współpracy
uncooperative (adj) /ʌnkəʊ'ɒpərətɪv/ niechętny do współpracy
demanding (adj) /dɪ'mɑ:ndɪŋ/ wymagający
fair (adj) /feə/ sprawiedliwy
unfair (adj) /ʌn'feə/ niesprawiedliwy
gifted (adj) /'ɡɪftɪd/ talentowany
hard-working (adj) /hɑ:d'wɜ:kɪŋ/ pracowity
imaginative (adj) /ɪ'mædʒənətɪv/ obdarzony wyobraźnią
lazy (adj) /'leɪzi/ leniwy
lenient (adj) /'li:niənt/ pobłażliwy
motivated (adj) /'məʊtɪvɪtəd/ zmotywowany
motivating (adj) /'məʊtɪvɪtɪŋ/ motywujący
passive (adj) /'pæsɪv/ bierny
present at school (adj) /'prezənt/ obecny
professional (adj) /prə'feʃənəl/ profesjonalny
punctual (adj) /'pʌŋktʃuəl/ punktualny
strict (adj) /strikt/ surowy
systematic (adj) /sɪstə'mætɪk/ systematyczny
talented (adj) /'tæləntɪd/ talentowany
weak (adj) /wi:k/ słaby

[MP3-55] PRZEDMIOTY UŻYWANE W SZKOLE

blackboard (n) /'blækbo:d/ tablica (czarna)
board (n) /bo:d/ tablica
calculator (n) /'kælkjuleɪtə/ kalkulator
chalk (n) /tʃɔ:k/ kreda
copybook/notebook (n) /'kɒpɪbuk, 'nəʊtbuk/ zeszyt
coursebook/textbook (n) /'kɔ:sbʊk, 'tekstbuk/ podręcznik
desk (n) /desk/ ławka
duster (n) /'dʌstə/ gabka do tablicy
exercise book/workbook (n) /'eksəsaɪz buk, 'wɜ:kbuk/ zeszyt ćwiczeń
file (n) /faɪl/ segregator
folder (n) /'fəʊldə/ teczka tekturowa
interactive whiteboard (n) /ɪntər'æktɪv 'waɪtbɔ:d/ tablica interaktywna
locker (n) /'lɒkə/ szafka
PE kit (n) /pi: 'i: kɪt/ strój gimnastyczny
pen (n) /pen/ pióro, długopis

pencil (n) /'pensəl/ ołówek
pencil case (n) /'pensəl keɪs/ piórnik
pencil sharpener (n) /'pensəl ʃɑ:pəneɪ/ temperówka
row of desks (n) /rəʊ əv 'desks/ rząd ławek
rubber (n) /'rʌbə/ gumka
ruler (n) /'ru:lə/ linijka
school bag (n) /'sku:l bæɡ/ tornister, plecak szkolny
whiteboard (n) /'waɪtbɔ:d/ tablica (biała)
whiteboard marker (n) /'waɪtbɔ:d mɑ:kə/ pisak do tablicy

MP3-56 SZKOŁA – MIEJSCA I POMIESZCZENIA

canteen/dining room (n) /kæn'ti:n, 'daɪnɪŋ ru:m/ stołówka
classroom (n) /'kla:srʊ:m/ klasa, sala lekcyjna
common room (n) /'kɒmən ru:m/ świetlica
computer room (n) /kəm'pjʊ:tə ru:m/ pracownia komputerowa
corridor (n) /'kɒrədɔ:/ korytarz
gym (n) /dʒɪm/ sala gimnastyczna
headmaster's office (n) /hed'mɑ:stəz, 'ɒfɪs/ gabinet dyrektora
laboratory/lab (n) /lə'bɒrətəri, læb/ pracownia
library (n) /'laɪbrəri/ biblioteka
office (n) /'ɒfɪs/ sekretariat
playground (n) /'pleɪgraʊnd/ boisko do zabawy
science lab (n) /'saɪəns læb/ sala do nauki biologii, chemii, fizyki
sports field (n) /'spɔ:ts fi:ld/ boisko sportowe
staffroom (n) /'sta:f ru:m/ pokój nauczycielski

MP3-57 NAUKA W SZKOLE

absence (n) /'æbsəns/ nieobecność
attendance (n) /ə'tendəns/ obecność
break (n) /breɪk/ przerwa
bully (n) /'bʊli/ uczeń prześladowający /zastraszający innych uczniów
class (n) /kla:s/ lekcja
club (n) /klʌb/ kółko zainteresowań
competition (n) /kəm'pi:tɪʃən/ olimpiada przedmiotowa
compulsory (adj) /kəm'pʌlsəri/ obowiązkowy
curriculum (n) /kə'rɪkjələm/ program nauczania
deadline (n) /'dedlaɪn/ termin wykonania pracy
extracurricular activities (n) /ek'strə kə'rɪkjələ æktɪvəz/ zajęcia pozalekcyjne
grade/mark (n) /greɪd, mɑ:k/ stopień, ocena
grant/scholarship (n) /grɑ:nt, 'skɒləʃɪp/ stypendium
holiday (n) /'hɒlədeɪ/ wakacje
learning difficulties (n) /'lɜ:nɪŋ, 'dɪfɪkəltɪz/ trudności w nauce
lesson (n) /'lesən/ lekcja
lunch break (n) /'lʌntʃ breɪk/ przerwa na lunch
newcomer (n) /'nju:kəmə/ nowy uczeń
optional (adj) /'ɒpʃənəl/ nieobowiązkowy
school certificate (n) /sku:l sə'tɪfɪkət/ świadectwo szkolne
school fee (n) /sku:l 'fi:/ czesne
school trip (n) /'sku:l trɪp/ wycieczka szkolna
set books (n) /set 'bʊks/ lektury szkolne
sports club (n) /'spɔ:ts klʌb/ SKS (Szkolny Klub Sportowy)

staff meeting (n) /'sta:f ,mi:tɪŋ/ rada pedagogiczna
strict rules (n) /'strikt ru:lz/ surowe zasady
term (n) /tɜ:m/ semestr
timetable (n) /'taɪmteɪbəl/ plan lekcji
tutorial (n) /tju:'tɔ:riəl/ zajęcia w niewielkiej grupie (na uniwersytecie)
written work (n) /'rɪtɪn wɜ:k/ praca pisemna

CZASOWNIKI

attend (v) /ə'tend/ uczęszczać
collaborate (v) /kə'læbəreɪt/ współpracować
chatter (v) /'tʃætə/ paplać, trąkotać
learn (v) /'lɜ:n/ uczyć się
set (v) /set/ zadawać

ZWROTY

attend a course uczęszczać na kurs
attend classes uczęszczać na zajęcia
attend school uczęszczać do szkoły
discuss set books omawiać lektury
copy homework przepisywać od kogoś pracę domową
do a course robić kurs
do a project robić projekt
do a task/an activity wykonywać zadanie
do an exercise robić ćwiczenie
do an experiment przeprowadzić eksperyment
do homework odrabiać pracę domową
do one's best bardzo się starać
do well dobrze sobie radzić
expel sb from school wydalić kogoś ze szkoły
go to school chodzić do szkoły
hand in homework oddawać pracę domową
have a break zrobić sobie przerwę, mieć przerwę
learn a new skill nabyć nową umiejętność
make a good impression zrobić dobre wrażenie
make a presentation zrobić prezentację
make mistakes robić błędy
make notes robić notatki
make progress robić postępy
memorise/learn by heart uczyć się na pamięć
miss lessons opuszczać lekcje
participate/take part in a lesson brać udział w lekcji
pay attention in class uważać na lekcji
read maps czytać mapy
set an essay zadawać wypracowanie
set homework zadawać pracę domową
skip classes/play truant opuszczać zajęcia, chodzić na wagary
solve a problem rozwiązywać zadanie matematyczne
study hard uczyć się pilnie
study sources studiować teksty źródłowe
take the register sprawdzać listę obecności w dzienniku
turn up late/be late spóźniać się
wipe the board ścierać tablicę
work in groups pracować w grupach
write an essay pisać wypracowanie

MP3-58 EGZAMINY

academic results (n) /ækə'demɪk rɪ'zʌltz/ wyniki w nauce
academic standards (n) /ækə'demɪk 'stændədz/ poziom nauczania
exam paper (n) /ɪg'zæm peɪpə/ arkusz egzaminacyjny
past exam paper /pɑ:st ɪg'zæm peɪpə/ arkusz egzaminacyjny z ubiegłych lat
exam results (n) /ɪg'zæm rɪ'zʌltz/ wyniki egzaminu
examination/exam (n) /ɪgzæmə'neɪʃən, ɪg'zæm/ egzamin
get a place at a university (v) /get ə pleɪs ət ə ,ju:nə'vɜ:səti/ dostać się na uniwersytet
school-leaving exam (n) /sku:l 'li:vɪŋ ɪg'zæm/ egzamin końcowy (na zakończenie szkoły)
university entrance exam (n) /ju:nə'vɜ:səti 'entrəns ɪg'zæm/ egzamin wstępny na uczelnię

ZWROTY

cheat in an exam ściągać na egzaminie
do/sit/take an exam przystępować do egzaminu
do badly in an exam źle sobie poradzić na egzaminie
do well in an exam dobrze sobie poradzić na egzaminie
fail an exam oblać egzamin
get/score 56 marks in a test dostać 56 punktów z testu
grade/mark exam papers sprawdzać arkusze egzaminacyjne
grade/mark a test sprawdzać test
grade/mark homework sprawdzać pracę domową
pass an exam zdać egzamin
prepare for an exam przygotowywać się do egzaminu
retake an exam ponownie przystępować do egzaminu
revise for an exam powtarzać do egzaminu
study for an exam uczyć się do egzaminu

MP3-59 UKOŃCZENIE SZKOŁY

BA (Bachelor of Arts) (n) /bi: 'eɪ, bæ'tʃələ əv 'ɑ:ts/ licencjat (nauki humanistyczne)
BSc (Bachelor of Science) (n) /bi: 'eɪ, bæ'tʃələ əv 'saɪəns/ licencjat (nauki ścisłe)
graduate (n) /'grædʒuət/ absolwent
MA (Master of Arts) (n) /em 'eɪ, mɑ:stə əv 'ɑ:ts/ magister (nauki humanistyczne)
MSc (Master of Science) (n) /em es 'si:, mɑ:stə əv 'saɪəns/ magister (nauki ścisłe)
PhD (Doctor of Philosophy) (n) /pi: eɪtʃ 'di:, dɒktə əv fə'lɒsəfi/ doktor (nauki humanistyczne i ścisłe)

ZWROTY

get into university dostać się na uczelnię
graduate from university skończyć uniwersytet
receive/obtain/get a certificate otrzymać świadectwo
receive/obtain/get a degree uzyskać stopień naukowy
receive/obtain/get a diploma otrzymać dyplom

ZAPAMIĘTAJ WIĘCEJ

1 Podkreśl w *Banku słów* nazwy wszystkich zawodów, których nie chciałbyś / nie chciałabyś wykonywać, i wyjaśnij dlaczego.

2 Pomyśl o kimś z twojej rodziny lub znajomych, kto ma ciekawą pracę. Używając wyrazów i zwrotów z *Banku słów*, opisz jego/jej pracę.

3 Odpowiedz na pytania, korzystając z *Banku słów*.

1 If you work three days a week, you've got a _____ job.

A temporary B part-time
C well-paid

2 If you'd like to earn more, you may ask for a _____ rise.

A salary B bonus C pay

3 What word completes all three phrases?

maternity
sick _____
paid

4 Which preposition fits all three sentences?

I'm responsible _____
customer service.
What do you do _____
a living?
He works _____ a small
company.

5 If you run your own small business, you are _____.

A self-employed
B unemployed C retired

6 You receive a pension when you are _____.

A in a full-time job
B retired C unemployed

4 [MP3-68] Posłuchaj wyrazów i zwrotów w języku polskim i zapisz ich odpowiedniki w języku angielskim. Sprawdź ich pisownię w *Banku słów*.

1 _____ 4 _____
2 _____ 5 _____
3 _____ 6 _____

Wskazówka

Wybierz osiem dorosłych osób z twojej rodziny. Określ ich sytuację i/lub miejsce pracy każdej z nich, np.: *My father runs his own company. He is an electrician.*

[MP3-69] ZAWODY

accountant (n) /ə'kaʊntənt/ księgowy
architect (n) /'ɑ:kitekt/ architekt
(personal) assistant (n) /'pɜ:sənəl ə'sistənt/ asystent/asystentka
beautician (n) /'bjʊ:'tiʃən/ kosmetyczka
builder (n) /'bɪldə/ budowniczy
bus driver (n) /'bʌs 'draɪvə/ kierowca autobusu
busboy (AmE) (n) /'bʌsbɔɪ/ pomocnik kelnera
car mechanic (n) /'kɑ: mɪ'kænik/ mechanik samochodowy
career advisor (n) /kə'riə ədvaɪzə/ doradca zawodowy
carpenter (n) /'kɑ:pəntə/ stolarz
chef (n) /ʃef/ szef kuchni
chemist/pharmacist (n) /'kemɪst, 'fɑ:məsɪst/ farmaceuta
cleaner (n) /'kli:nə/ sprzątaczkę/sprzątaczkę
computer programmer (n) /kəm'pjʊ:tə 'prəʊgræmə/ programista
cook (n) /'kʊk/ kucharz
dentist (n) /'dentɪst/ dentysta
doctor (n) /'dɒktə/ lekarz
dressmaker (n) /'dresmeɪkə/ krawiec
driving instructor (n) /'draɪvɪŋ ɪn'strʌktə/ instruktor nauki jazdy
dustman/rubbish collector (n) /'dʌstmən, 'rʌbɪʃ kə'lektə/ śmieciarz
economist (n) /'i:kənəmɪst/ ekonomista
electrician (n) /'ɪlek'trɪʃən/ elektryk
engineer (n) /'endʒə'nɪə/ inżynier
executive (n) /ɪg'zekjʊtɪv/ pracownik na kierowniczym stanowisku
farmer (n) /'fɑ:mə/ rolnik
fashion designer (n) /'fæʃən dɪ'zajna/ projektant mody
film director (n) /'fɪlm də'rektə/ reżyser
firefighter (n) /'faɪəfaɪtə/ strażak
flight attendant (n) /flaɪt ə'tendənt/ steward/stewardesa
hairstylist (n) /'heədresə/ fryzjer
housewife (n) /'haʊswaɪf/ gospodyni domowa
instructor (n) /ɪn'strʌktə/ instruktor
interior designer (n) /ɪn'tɪəriə dɪ'zajna/ projektant wnętrz
IT specialist (n) /ai 'ti: 'speʃlɪst/ informatyk
journalist (n) /'dʒɜ:nəlɪst/ dziennikarz
lawyer (n) /'lɔ:ʒə/ prawnik
lecturer (n) /'lektʃərə/ wykładowca
librarian (n) /laɪ'breəriən/ bibliotekarz
lollipop lady (n) /'lɒlɪpɒp 'leɪdi/ pani przeprowadzająca przez ulicę dzieci idące do szkoły

lollipop man (n) /'lɒlɪpɒp mæn/ pan przeprowadzający przez ulicę dzieci idące do szkoły
lorry driver (n) /'lɒrɪ'draɪvə/ kierowca ciężarówki
manager (n) /'mænɪdʒə/ menedżer, kierownik
miner (n) /'maɪnə/ górnik
musician (n) /'mju:zɪʃən/ muzyk
nurse (n) /nɜ:s/ pielęgniarz/pielęgniarka
painter (n) /'peɪntə/ malarz
photographer (n) /fə'tɒɡrəfə/ fotograf
pilot (n) /'paɪlət/ pilot
plumber (n) /'plʌmə/ hydraulik
police officer (n) /pə'li:s ɒfɪsə/ policjant
politician (n) /pə'lɪtɪʃən/ polityk
postman (n) /'pəʊstmən/ listonosz
postwoman (n) /'pəʊstwʊmən/ listonoszka
psychologist (n) /saɪ'kɒlədʒɪst/ psycholog
receptionist (n) /rɪ'sepʃənɪst/ recepcjonista
sailor (n) /'seɪlə/ żeglarz
sales representative/sales rep (n) /'seɪlz reprɪzentətɪv, 'seɪlz rep/ przedstawiciel handlowy
scientist (n) /'saɪəntɪst/ naukowiec
secretary (n) /'sekrətəri/ sekretarz/sekretarka
security guard (n) /sɪ'kjuərti ɡɑ:d/ pracownik ochrony
shop assistant (n) /ʃɒp ə'sɪstənt/ sprzedawca
shopkeeper (n) /'ʃɒpkɪ:pə/ sklepikarz
stockbroker (n) /'stɒk 'brʊkə/ makler giełdowy
surgeon (n) /'sɜ:dʒən/ chirurg
tailor (n) /'teɪlə/ krawiec męski
taxi driver (n) /'tæksɪ 'draɪvə/ taksówkarz
teacher (n) /'ti:tʃə/ nauczyciel
ticket inspector (n) /'tɪkɪt ɪn'spektə/ kontroler biletów
translator (n) /trænz'leɪtə/ tłumacz
travel agent (n) /'trævl ə'dʒənt/ agent biura podróży
TV presenter (n) /ti: 'vi: prɪzəntə/ prezenter telewizyjny
vet (n) /vet/ weterynarz
waiter (n) /'weɪtə/ kelner
waitress (n) /'wertɪs/ kelnerka

[MP3-70] PRZYMIOTNIKI OPISUJĄCE PRACĘ

badly paid (adj) /bædli 'peɪd/ źle płatny
full-time (adj) /fʊl 'taɪm/ pełnoetatowy
manual (adj) /'mænjuəl/ fizyczny
monotonous (adj) /mə'nɒtənəs/ monotony
part-time (adj) /pɑ:t 'taɪm/ w niepełnym wymiarze godzin
permanent (adj) /'pɜ:mənənt/ stały
satisfying (adj) /'sætɪsfɑɪɪŋ/ satysfakcjonujący

stressful (adj) /'stresfʊl/ stresujący
temporary (adj) /'tempərəri/ tymczasowy
well-paid (adj) /wel 'peɪd/ dobrze płatny

[MP3-71] W POSZUKIWANIU PRACY

applicant (n) /'æplɪkənt/ osoba starająca się o pracę
candidate (n) /'kændɪdət/ kandydat
suitable ~ /su:təbl 'kændɪdət/ odpowiedni kandydat
(work) contract (n) /'wɜ:k 'kɒntrækt/ umowa (o pracę), kontrakt
curriculum vitae/CV (n) /kə'rɪkjʊləm 'vi:tai, si: 'vi:/ życiorys, CV
employment contract (n) /ɪm'plɔɪmənt 'kɒntrækt/ umowa o pracę
experience (n) /ɪk'spɪəriəns/ doświadczenie
five years' ~ /faɪv jɪəz ɪk'spɪəriəns/ pięcioletnie doświadczenie
previous ~ /pri:vɪəs ɪk'spɪəriəns/ dotychczasowe doświadczenie
work ~ /wɜ:k ɪk'spɪəriəns/ doświadczenie zawodowe
form (n) /fɔ:m/ formularz
application ~ /æplɪ'keɪʃən fɔ:m/ formularz podania o pracę
interview/job interview (n) /'ɪntəvjʊ:, 'dʒɒb ɪntəvjʊ:/ rozmowa kwalifikacyjna
interviewer (n) /'ɪntəvjʊ:ə/ osoba przeprowadzająca rozmowę kwalifikacyjną
job (n) /dʒɒb/ zawód, praca
current ~ /kʌrənt 'dʒɒb/ obecna praca
~ advertisement /'dʒɒb əd'vɜ:tɪsmənt/ ogłoszenie o pracy
~ application /'dʒɒb æplɪ'keɪʃən/ podanie o pracę
~ centre /'dʒɒb sɛntə/ biuro pośrednictwa pracy
odd ~s /ɒd 'dʒɒbz/ różnorodne, drobne prace na zlecenie
letter of reference (n) /le'tə əv 'refrəns/ list referencyjny
occupation (n) /ɒkju'peɪʃən/ zawód
opportunity (n) /ɒpə'tju:nəti/ okazja, szansa
personal details (n) /'pɜ:sənəl 'di:teɪls/ dane osobowe
position/post (n) /pə'zɪʃən, pəʊst/ stanowisko, posada
profession (n) /prə'feɪʃən/ zawód (wymagający kwalifikacji)
by ~ /baɪ prə'feɪʃən/ z zawodu
qualifications (n) /kwɒlɪfɪ'keɪʃnz/ kwalifikacje
recruitment (n) /rɪ'kru:tment/ rekrutacja
skills (n) /skɪlz/ umiejętności
administrative ~ /əd'mɪnɪstrətɪv skɪlz/ umiejętności administracyjne

communication ~ /kə, mjuːnɪˈkeɪʃn skɪz/ umiejętności komunikacyjne

computer/IT ~ /kəmˈpjʊːtə, ɪtˈtiː skɪz/ umiejętność obsługi komputera

language ~ /ˈlæŋɡwɪdʒ skɪz/ znajomość języka

organisational ~ /ˌɔːɡənəˈraɪzɪʃnl skɪz/ umiejętności organizacyjne

training (n) /ˈtreɪnɪŋ/ szkolenie
~ **session** /ˈtreɪnɪŋ, seʃən/ sesja szkoleniowa

vacancy (n) /ˈveɪkənsi/ wolna posada, wakat

CZASOWNIKI

advertise (v) /ˈædvətaɪz/ ogłaszać

recruit (v) /rɪˈkruːt/ rekrutować

ZWROTY

apply for a job złożyć podanie o pracę

apply for a position ubiegać się o stanowisko

enclose/attach a CV załączyć życiorys

fill in a form wypełnić formularz

find a job/work znaleźć pracę

interview applicants przeprowadzać rozmowę kwalifikacyjną z kandydatami

look for a job szukać pracy

sign a work contract podpisać umowę o pracę

the job involves dealing with people praca wymaga kontaktów z ludźmi

MP3-72 PRACA I PIENIĄDZE

bonus (n) /ˈbəʊnəs/ premia

annual ~ /ˈænjʊəl, ˈbəʊnəs/ roczna premia

earnings (n) /ˈzɜːnɪŋz/ zarobki

fee (n) /fiː/ wynagrodzenie za usługi (np. lekarzy, adwokatów)

fringe benefits/perks (n) /ˈfrɪndʒ, ˈbenəfɪts, pɜːks/ świadczenia dodatkowe

income (n) /ˈɪŋkʌm/ dochód

minimum wage (n) /ˌmɪnɪməm ˈweɪdʒ/ płaca minimalna

pay (n) /peɪ/ płaca

decent ~ /ˈdiːsnt ˈpeɪ/ przyzwoita płaca

~ **rise** /ˈpeɪ raɪz/ podwyżka wynagrodzenia

reasonable ~ /ˈrɪznəbl ˈpeɪ/ rozsądna płaca

sick ~ /ˈsɪk ˈpeɪ/ wynagrodzenie za czas choroby

pension (n) /ˈpenʃən/ emerytura (pieniądze)

profit (n) /ˈprɒfɪt/ zysk

salary (n) /ˈsæləri/ pensja (np. miesięczna, roczna)

starting ~ /ˈstɑːtɪŋ, ˈsæləri/ pensja początkowa

competitive ~ /kəmˈpetətɪv, ˈsæləri/ konkurencyjne wynagrodzenie

tax (n) /tæks/ podatek

tip (n) /tɪp/ napiwek

wages (n) /ˈweɪdʒəz/ płaca tygodniowa, dzienna lub godzinowa (za pracę niewykwalifikowaną)

CZASOWNIKI

earn (v) /zɜːn/ zarabiać

pay (v) /peɪ/ płacić

ZWROTY

get a pay rise dostać podwyżkę

get paid otrzymać wypłatę

get paid overtime otrzymać wynagrodzenie za pracę w nadgodzinach

MP3-73 PRACOWNICY

boss (n) /bɒs/ szef

chief executive officer (CEO) (n) /ˌtʃiːf ɪɡˈzekjətɪv ɒfɪsə, ˌsiː iː ˈəʊ/ dyrektor generalny

colleague/workmate (n) /ˈkɒliːɡ, ˈwɜːkmeɪt/ kolega z pracy

employee (n) /ɪmˈplɔɪ-iː/ pracownik

employer (n) /ɪmˈplɔɪə/ pracodawca

staff (n) /stɑːf/ personel

support ~ /səˈpɔːt stɑːf/ pracownicy obsługi technicznej

team (n) /tiːm/ zespół

~ **worker** /tiːm ˈwɜːkə/ członek zespołu

worker (n) /ˈwɜːkə/ pracownik fizyczny

factory ~ /ˈfæktri ˈwɜːkə/ pracownik fabryki

MP3-74 W PRACY

career (n) /kəˈrɪə/ kariera zawodowa

~ **prospects** /kəˈrɪə ˈprɒspekts/ perspektywy rozwoju zawodowego

company (n) /ˈkʌmpəni/ firma, przedsiębiorstwo

deadline (n) /ˈdedlaɪn/ termin wykonania zadania/pracy

employment (n) /ɪmˈplɔɪmənt/ zatrudnienie

hard work (n) /haːd ˈwɜːk/ ciężka praca

management (n) /ˈmænɪdʒmənt/ zarządzanie

office (n) /ˈɒfɪs/ biuro

overwork (n) /əʊvəˈwɜːk/ przepracowanie

service sector (n) /ˈsɜːvɪs sekta/ sektor usług

teamwork (n) /ˈtiːmwɜːk/ praca zespołowa

trade union (n) /ˈtreɪd ˈjuːniən/ związek zawodowy

working conditions (n) /ˈwɜːkɪŋ kənˈdɪʃənz/ warunki pracy

workplace (n) /ˈwɜːkpleɪs/ miejsce pracy

CZASOWNIKI

assist sb (v) /əˈsɪst, sɪmˈbɒdi/ pomagać, asystować komuś

employ (v) /ɪmˈplɔɪ/ zatrudniać

manage (v) /ˈmænɪdʒ/ zarządzać

work (v) /wɜːk/ pracować

ZWROTY

be at work być w pracy

be good at sth być w czymś dobrym

be in charge of sth kierować czymś, być za coś odpowiedzialnym

be on duty być na dyżurze

be on strike strajkować

be open for business być czynnym (np. o sklepie)

be part of a team być częścią zespołu

be punctual być punktualnym

be qualified być wykwalifikowanym

be responsible for sb/sth być odpowiedzialnym za kogoś/coś

be self-employed prowadzić działalność gospodarczą, pracować na własny rachunek

be/get promoted awansować

clock in/clock on odbić kartę zegarową, przychodząc do pracy

deal with people pracować z ludźmi

do a hard day's work pracować ciężko cały dzień

do/take a training course brać udział w szkoleniu

do one's job well wykonywać dobrze swoją pracę

do physical work pracować fizycznie

do sth for a living/earn a living zarabiać na życie

do/work overtime pracować w nadgodzinach

get a job dostać pracę

give sb a hand pomagać komuś

go on strike rozpocząć strajk

go to work iść do pracy

pay per hour płacić za godzinę pracy

pay per month płacić za miesiąc pracy

pay per week płacić za tydzień pracy

run one's own business prowadzić własną firmę

start one's own business założyć własną firmę

take over duties from sb przejmować od kogoś obowiązki

work (well) in a team (dobrze) pracować w zespole

work as (an engineer) pracować jako (inżynier)

work for (a company/a person) pracować (w firmie / dla kogoś)

work from home pracować z domu

work hard ciężko pracować

work long hours pracować wiele godzin dziennie

work on one's own pracować samodzielnie

work on sth pracować nad czymś

work/do shifts pracować na zmiany

work to deadlines pracować z zachowaniem terminów

work under pressure pracować pod presją

work with someone pracować z kimś

MP3-75 URLOPY I ZWOLNIENIA

holiday (n) /ˈhɒlədeɪ/ urlop

bank ~ /ˌbæŋk ˈhɒlədeɪ/ dzień wolny od pracy (święto)

leave (n) /liːv/ urlop, zwolnienie

maternity ~ /məˈtɜːnəti liːv/ urlop macierzyński

paid ~ /peɪd ˈliːv/ urlop płatny

sick ~ /sɪk liːv/ zwolnienie lekarskie

ZWROTY

be off sick być na zwolnieniu lekarskim

be on holiday być na urlopie

take (a week's) leave wziąć (tydzień) urlopu

take a day off work wziąć dzień wolny

MP3-76 BRAK ZATRUDNIENIA

economic crisis (n) /iːkəˈnɒmɪk ˈkraɪsɪs/ kryzys gospodarczy

job losses (n) /dʒɒb ˈlɒsəs/ zlikwidowane miejsca pracy

pensioner (n) /ˈpenʃənə/ emeryt

retirement (n) /rɪˈtaɪəmənt/ emerytura (okres w życiu człowieka)

early ~ /ɜːli rɪˈtaɪəmənt/ wcześniejsza emerytura

unemployed/out of work (adj) /ʌnɪmˈplɔɪd, aʊt əv ˈwɜːk/ bezrobotny

unemployment (n) /ʌnɪmˈplɔɪmənt/ bezrobocie

high ~ /haɪ ʌnɪmˈplɔɪmənt/ wysokie bezrobocie

low ~ /ləʊ ʌnɪmˈplɔɪmənt/ niskie bezrobocie

~ **benefit** /ʌnɪmˈplɔɪmənt, ˈbenəfɪt/ zasiłek dla bezrobotnych

CZASOWNIKI

resign (v) /rɪˈzaɪn/ złożyć wypowiedzenie

retire (v) /rɪˈtaɪə/ odejść na emeryturę

ZWROTY

be on the dole być na zasiłku dla bezrobotnych

close down a company/a store zamknąć firmę/sklep (zakończyć działalność)

fire sb/let sb go/sack sb/give sb the sack zwolnić kogoś z pracy

give up/quit one's job rzucić pracę

go bankrupt zbankrutować

hand in one's resignation złożyć wypowiedzenie

leave a job odejść z pracy

lose one's job stracić pracę

make sb redundant zwolnić kogoś z powodu redukcji etatów

MP3-77 PRACA DORYWCZA

au pair (n) /ə ˈpeə/ au pair

babysitter (n) /ˈbeɪbɪsɪtə/ opiekun/ opiekunka do dziecka

fruit picking (n) /ˈfruːt ˈpɪkɪŋ/ zbieranie owoców

fruit picker (n) /ˈfruːt ˈpɪkə/ osoba zbierająca owoce

holiday/summer job (n) /ˈhɒlədeɪ, ˈsʌmə dʒɒb/ praca wakacyjna

lifeguard (n) /ˈlaɪfgaːd/ ratownik/ ratownicza

pizza delivery (n) /ˈpɪtsə drɪˈlɪvəri/ dostawa pizzy

seasonal work (n) /ˈsiːzənəl wɜːk/ praca sezonowa

summer camp supervisor (n) /ˈsʌmə kæmp ˈsuːpəvaɪzə/ kierownik obozu wakacyjnego

tour guide (n) /ˈtuə gaɪd/ przewodnik

voluntary work (n) /ˈvɒləntəri wɜːk/ wolontariat

ZAPAMIĘTAJ WIĘCEJ

- Podkreśl w Banku słów nazwy wszystkich czynności, które lubisz wykonywać w wolnym czasie.
- Używając wyrazów i zwrotów z Banku słów, podaj kolejne etapy związku. Zaczynij od: *First you are attracted to someone. Then ...*

- Odpowiedz na pytania, korzystając z Banku słów.

- Which word completes the sentence: *I was _____ in 1993?*
A birth B born C baby
- What verb completes all four collocations?

_____ dressed
_____ ready
_____ married
_____ divorced

- If a woman is pregnant, she is _____ a baby.
A bringing up B looking after C expecting
- Which preposition fits all three sentences?

My cousin is married
_____ an Australian.
I like listening _____
music.
We took turns _____ look
after our baby brother.

- If you end a relationship with somebody, you _____ with this person.
A get engaged B split up C get on well
- Your sister's daughter is your _____.
A nephew B aunt C niece

- MP3-85 Posłuchaj wyrazów i zwrotów w języku polskim i zapisz ich odpowiedniki w języku angielskim. Sprawdź ich pisownię w Banku słów.

1 _____	4 _____
2 _____	5 _____
3 _____	6 _____

Wskazówka

W niedzielę wieczorem napisz jak najwięcej zdań o tym, co robiłeś/robiłaś w czasie weekendu.

MP3-86 CZŁONKOWIE RODZINY

adopted child (n) /əˈdɒptɪd ˈtʃaɪld/ adoptowane dziecko
adoption (n) /əˈdɒpʃn/ adopcja
aunt (n) /ɑːnt/ ciocia
brother (n) /ˈbrʌðə/ brat
brother-in-law (n) /ˈbrʌðər ɪn lɔː/ szwagier
child (n) /tʃaɪld/ dziecko
children (n) /ˈtʃɪldrən/ dzieci
cousin (n) /ˈkʌzn/ kuzyn
daughter (n) /ˈdɔːtər/ córka
daughter-in-law (n) /ˈdɔːtər ɪn lɔː/ synowa
ex-husband (n) /eks ˈhʌzbənd/ były mąż
ex-wife (n) /eks ˈwaɪf/ była żona
family member (n) /ˈfæməli ˌmembə/ członek rodziny
family tree (n) /ˈfæməli triː/ drzewo genealogiczne
father (n) /ˈfɑːðə/ ojciec
father-in-law (n) /ˈfɑːðər ɪn lɔː/ teść
foster children (n) /ˈfɒstə ˈtʃɪldrən/ przybrane dzieci
foster parents (n) /ˈfɒstə ˌpeərənts/ przybrani rodzice
grandchildren (n) /ˈgrændʃɪldrən/ wnuki
granddaughter (n) /ˈgrændɔːtər/ wnuczka
grandfather (n) /ˈgrænfɑːðə/ dziadek
grandmother (n) /ˈgrænmʌðə/ babcia
grandparents (n) /ˈgrænpɛərənts/ dziadkowie
grandson (n) /ˈgrænsən/ wnuk
great-grandchildren (n) /greɪtˈgrændʃɪldrən/ prawnuki
great-granddaughter (n) /greɪtˈgrændɔːtər/ prawnuczka
great-grandfather (n) /greɪtˈgrænfɑːðə/ pradiadek
great-grandmother (n) /greɪtˈgrænmʌðə/ prababcia
great-grandparents (n) /greɪtˈgrænpɛərənts/ pradiadkowie
great-grandson (n) /greɪtˈgrænsən/ prawnuk
half-brother (n) /ˈhɑːfbrʌðə/ brat przyrodni
half-sister (n) /ˈhɑːfsɪstə/ siostra przyrodnia
husband (n) /ˈhʌzbənd/ mąż
mother (n) /ˈmʌðə/ matka
mother-in-law (n) /ˈmʌðər ɪn lɔː/ teściowa
nephew (n) /ˈnefjuː/ siostrzeniec, bratanek

niece (n) /ˈniːs/ siostrzenica, bratanica
only child (n) /ˈəʊnli ˈtʃaɪld/ jedynak
orphan (n) /ˈɔːfn/ sierota
parents (n) /ˈpeərənts/ rodzice
relative /ˈrelatɪv/ krewny
siblings (n) /ˈsɪblɪŋz/ rodzeństwo
single father (n) /ˈsɪŋɡl ˈfɑːðə/ ojciec samotnie wychowujący dziecko
single mother (n) /ˈsɪŋɡl ˈmʌðə/ matka samotnie wychowująca dziecko
sister (n) /ˈsɪstə/ siostra
sister-in-law (n) /ˈsɪstər ɪn lɔː/ szwagierka, bratowa
son (n) /sʌn/ syn
son-in-law (n) /ˈsʌn ɪn lɔː/ zięć
stepbrother (n) /ˈsteɪpbɹʌðə/ syn ojczyrna lub macochy
stepdaughter (n) /ˈsteɪpdɔːtər/ pasierbica
stepfather (n) /ˈsteɪpfɑːðə/ ojczym
stepmother (n) /ˈsteɪpmʌðə/ macocha
stepsister (n) /ˈsteɪpsɪstə/ córka ojczyrna lub macochy
stepson (n) /ˈsteɪpsʌn/ pasierb
twins (n) /twɪnz/ bliźniaki
uncle (n) /ˈʌŋkl/ wujek
widow (n) /ˈwɪdəʊ/ wdowa
widower (n) /ˈwɪdəʊə/ wdowiec
wife (n) /waɪf/ żona

MP3-87 ŚWIĘTA I UROCZYSTOŚCI

anniversary (n) /æˈnɪvɜːsəri/ rocznica
birthday (n) /ˈbɜːθdeɪ/ urodziny
birthday cake (n) /ˈbɜːθdeɪ keɪk/ tort urodzinowy
birthday present (n) /ˈbɜːθdeɪ ˈprezənt/ prezent urodzinowy
Christmas (n) /ˈkrɪsməs/ Boże Narodzenie
Christmas card (n) /ˈkrɪsməs kɑːd/ kartka bożonarodzeniowa
Christmas Eve (n) /ˈkrɪsməs ˈiːv/ Wigilia
Easter (n) /ˈiːstə/ Wielkanoc
family gathering (n) /ˈfæməli ˈɡæðərɪŋ/ spotkanie rodzinne
Father's Day (n) /ˈfɑːðəz deɪ/ Dzień Ojca
festival (n) /ˈfestɪvəl/ festiwal, święto
funeral (n) /ˈfjuːnərəl/ pogrzeb

gift/present (n) /ɡɪft, ˈpreznt/ prezent
Mother's Day (n) /ˈmʌðəz deɪ/ Dzień Matki
New Year's Day (n) /njuː jɪəz ˈdeɪ/ Nowy Rok
New Year's Eve (n) /njuː jɪəz ˈiːv/ Sylwester
Valentine's Day (n) /ˈvæləntaɪnz deɪ/ walentynki
wedding (n) /ˈwedɪŋ/ ślub
~ reception /ˈwedɪŋ rɪˌsepʃn/ przyjęcie weselne

ZASOWNIKI

celebrate (v) /ˈselɪbreɪt/ świętować

ZWROTY

blow out candles
zdmuchiwać świeczki
celebrate sb's birthday
obchodzić czyjeś urodziny
decorate the Christmas tree
ubierać choinkę
dress up as przebrać się za
have a celebration
świętować
paint eggs malować jajka
unwrap a present
odpakować prezent

MP3-88 ETAPY W ŻYCIU CZŁOWIEKA

adolescence (n) /ædəˈlesns/ okres dorastania
adolescent (n) /ædəˈlesnt/ dorastający chłopak/ dorastająca dziewczyna
adult (n) /ˈædʌlt/ dorosły
adulthood (n) /ˈædʌlthʊd/ wiek dorosły
age group (n) /ˈeɪdʒ grʊːp/ grupa wiekowa
at the age of (thirty) /æt ði eɪdʒ əv ˈθɜːti/ w wieku (trzydziestu) lat
birth (n) /bɜːθ/ narodziny
childhood (n) /ˈtʃaɪldhʊd/ dzieciństwo
dead (adj) /ded/ umarły
death (n) /deθ/ śmierć
generation (n) /dʒənəˈreɪʃn/ pokolenie
grown-up (n) /grəʊn ʌp/ dorosły (osoba)
grown-up (adj) /grəʊn ʌp/ dorosły
middle age (n) /ˈmɪdl ˈeɪdʒ/ wiek średni
middle-aged (adj) /ˈmɪdl ˈeɪdʒd/ w średnim wieku
old age (n) /əʊld ˈeɪdʒ/ starość
youth (n) /juːθ/ młodość

ZASOWNIKI

die (v) /daɪ/ umrzeć

ZWROTY

be born urodzić się
grow up dorastać

MP3-89 MAŁŻENSTWO I DZIECI

divorce (n) /dɪˈvɔːs/ rozwód
divorce/get a divorce (v) /dɪˈvɔːs, get ə dɪˈvɔːs/ rozwieść się
divorced (adj) /dɪˈvɔːst/ rozwiedziony, rozwiedziona
engaged (adj) /ɪnˈɡeɪdʒd/ zaręczony, zaręczona
engagement ring (n) /ɪnˈɡeɪdʒmənt rɪŋ/ pierścionek zaręczynowy
honeymoon (n) /ˈhʌnɪmuːn/ miesiąc miodowy
marriage (n) /ˈmæɪdʒ/ małżeństwo (związek)
married (to sb) (adj) /ˈmæɪd tə ˌsʌmbədi/ żonaty/zamężna (z kimś)
married couple (n) /ˈmæɪd ˈkʌpl/ małżeństwo (para małżeńska)
pregnant (adj) /ˈpregnənt/ w ciąży
quality time (n) /ˈkwɒləti taɪm/ czas przeznaczony dla rodziny
single (adj) /ˈsɪŋɡl/ stanu wolnego

CZASOWNIKI I ZWROTY

be a strict parent być surowym rodzicem
be expecting a child spodziewać się dziecka
become/get engaged zaręczyć się
bring up/raise children wychowywać dzieci
care for somebody troszczyć się o kogoś
get married to sb/marry sb poślubić kogoś
give birth to a child/have a baby urodzić dziecko
look after children/take care of children opiekować się dziećmi
look alike wyglądać podobnie
propose marriage oświadczyć się
run away from home uciec z domu
tell somebody off ganić kogoś

MP3-90 CZYNNOŚCI DNIA CODZIENNEGO

CZASOWNIKI

babysit (v) /ˈbeɪbɪst/ opiekować się dzieckiem (kogoś innego)
dress (v) /dres/ ubierać się
lie (v) /laɪ/ leżeć
undress (v) /ʌnˈdres/ rozbierać się

ZWROTY

daily routine ustalony porządek dnia
eat out jeść poza domem
get dressed ubierać się
get ready (for bed/school) szykować się (do snu / do szkoły)

get up wstawać
go to bed early/late kłaść się spać wcześniej/późno
go to school iść do szkoły
go to work iść do pracy
have a coffee wypić kawę
have a meal zjeść posiłek
have breakfast jeść śniadanie
have dinner jeść obiad
have lunch jeść lunch
have supper jeść kolację
have tea jeść podwieczorek
have/take a bath brać kąpiel
have/take a rest odpoczywać
have/take a shower brać prysznic
lie down położyć się
lie in wylegiwać się
make one's bed położyć łóżko
prepare a meal przygotowywać posiłek
sweep the floor zamiatać podłogę
take a nap zdrzemnąć się
take the children to school zaprowadzić/zawieźć dzieci do szkoły
take the dog for a walk wyprowadzić psa na spacer
take turns to do sth wykonywać coś na zmianę
tidy up one's room posprzątać swój pokój
wake up budzić się

MP3-91 ZAJĘCIA W CZASIE WOLNYM

ball (n) /bɔːl/ bal
entertainment (n) /entəˈteɪnmənt/ rozrywka
free time (n) /friː ˈtaɪm/ czas wolny
leisure activities (n) /ˈleɪʒə æktɪvətɪz/ zajęcia w czasie wolnym
party (n) /ˈpɑːti/ impreza
dance ~ /ˈdɑːns ˈpɑːti/ potańcówka
fancy-dress ~ /ˈfænsi dres ˈpɑːti/ bal kostiumowy
house ~ /ˈhaʊs ˈpɑːti/ impreza w domu, domówka
weekend plans (n) /ˈwiːkend plænz/ plany na weekend

CZASOWNIKI

dance (v) /ˈdɑːns/ tańczyć
play (v) /pleɪ/ grać

ZWROTY

ask sb out umówić się z kimś na randkę
dress up ubierać się elegancko
go bowling iść na kręgle
go clubbing iść do klubu/klubów
go dancing iść potańczyć
go for a walk iść na spacer
go out wychodzić z domu (np. do kina, restauracji)

go out for a meal iść do restauracji
go swimming iść popływać
go to a concert iść na koncert
go to a disco iść na dyskotekę
go to a party iść na przyjęcie
go to the cinema iść do kina
hang out with friends spędzać czas z przyjaciółmi
have a party wydawać przyjęcie
listen to music/to the radio słuchać muzyki/radia
look forward to sth z niecierpliwością czekać na coś
meet friends spotykać się z przyjaciółmi
pass time spędzać czas
play board games grać w gry planszowe
play cards grać w karty
play chess grać w szachy
play computer games grać w gry komputerowe
play the guitar grać na gitarze
play the piano grać na fortepianie/pianinie
play video games grać w gry wideo
read aloud (to sb) czytać (komuś) na głos
read books/comics/magazines czytać książki/komiksy/ czasopisma
spend time outdoors spędzać czas na świeżym powietrzu
spend time together spędzać czas razem
stay at home zostawać w domu
watch a film/a video/TV oglądać film/wideo/telewizję

MP3-92 ZWIĄZKI I RELACJE

acquaintance (n) /ə ˈkweɪntəns/ znajomy
boyfriend (n) /ˈbɔɪfrend/ chłopak (sympatia)
circle of friends (n) /ˈsɜːkl əv frendz/ grono przyjaciół
close friend (n) /kləʊs ˈfrend/ bliski przyjaciel
colleague (n) /ˈkɒliːg/ kolega z pracy
fiancé (n) /fiˈɒnseɪ/ narzeczony
fiancée (n) /fiˈɒnseɪ/ narzeczona
friend (n) /frend/ przyjaciel, przyjaciółka
family ~ /ˈfæməli frend/ przyjaciel rodziny
girlfriend (n) /ˈgɜːlfrend/ dziewczyna (sympatia)
lovebirds (n) /ˈlʌvbɜːdz/ zakochani, „gruchające gołąbki”
mate (n) /meɪt/ kumpel, kumpelka
schoolmate (n) /ˈskuːlmeɪt/ kolega ze szkoły

ZWROTY

be attracted to sb czuć pociąg do kogoś
be in love być zakochanym
be ready for a serious relationship być gotowym na poważny związek
go out with sb chodzić z kimś, umawiać się z kimś na randki
love somebody kochać kogoś
make new friends zawierać nowe przyjaźnie
start a relationship with sb wejść z kimś w związek

MP3-93 STYL ŻYCIA; KONFLIKTY I PROBLEMY

ZWROTY

be grounded mieć szlaban na wyjścia
break up/split up with sb zerwać z kimś
cross boundaries przekraczać granice
divorce rate wskaźnik liczby rozwodów
end a relationship with sb zakończyć z kimś związek
enjoy oneself/have fun/have a good time dobrze się bawić
fall out/have a row/have an argument/quarrel with sb pokłócić się z kimś
family values wartości rodzinne
generation gap konflikt pokoleń
get divorced rozwieść się
get on (well) with sb być z kimś w dobrych stosunkach
get the shock of one's life doznać ogromnego szoku
get together with sb spotykać się z kimś
ground sb dać szlaban na wyjścia
have a bad relationship with sb być z kimś w złych stosunkach
make up with sb pogodzić się z kimś
push the limits przesuwając granice
run away from home uciekać z domu
set boundaries ustalać granice
talk sth through omówić coś

ZAPAMIĘTAJ WIĘCEJ

- Podkreśl w *Banku słów* nazwy produktów i potraw, których nigdy nie próbowałeś/próbowałaś.
- Używając wyrazów i zwrotów z *Banku słów*, podaj przepis na swoje ulubione danie.
- Odpowiedz na pytania, korzystając z *Banku słów*.
 - Which two of these are fish?
A beef C turkey
B herring D salmon
 - You put a lot of pepper on your food if you like it _____.
A spicy B stale
C sour
 - Which word completes the sentence: *I ate a whole _____ of chocolate?*
A carton B loaf C bar
 - Which word completes the sentence: *I added a pinch of _____ to the dish?*
A butter B salt
C water
 - If you are too thin, you need to _____ weight.
A put on
B lose
C watch your
 - When you're eating at home, which two of these do you have to do?
A lay the table
B leave a tip
C clear the table

- MP3-102** Posłuchaj wyrazów i zwrotów w języku polskim i zapisz ich odpowiedniki w języku angielskim. Sprawdź ich pisownię w *Banku słów*.

1 _____	4 _____
2 _____	5 _____
3 _____	6 _____

Wskazówka

Zajrzyj do lodówki i spróbuj po angielsku nazwać jak najwięcej produktów żywnościowych, które w niej widzisz.

**MP3-103 ARTYKUŁY
SPOŻYWCZE****PRODUKTY ZBOŻOWE**

bread (n) /bred/ chleb
brown ~ /braʊn/ 'bred/ ciemny chleb
white ~ /waɪt/ 'bred/ biały chleb
wholemeal ~ /ˈhəʊlmiːl/ 'bred/ chleb razowy
breakfast cereal (n) /ˈbrekfəst ˌsɪəriəl/ płatki śniadaniowe
cereal products (n) /ˈsɪəriəl ˌprɒdʌkts/ produkty zbożowe
cornflakes (n) /ˈkɔːnflɛks/ płatki kukurydziane
croissant (n) /ˈkʁwaːsɒŋ/ rogalik
muesli (n) /ˈmjuːzli/ muesli
noodles/pasta (n) /ˈnuːdlz, ˈpæstə/ makaron
rice (n) /raɪs/ ryż
roll (n) /rɒl/ bułka
toast (n) /təʊst/ pieczywo tostowe

NABIAŁ

butter (n) /ˈbʌtə/ masło
cheese (n) /tʃiːz/ ser
blue ~ /bluː/ ˈtʃiːz/ ser pleśniowy (niebieski)
cottage ~ /ˈkɒtɪdʒ/ ˈtʃiːz/ twarożek
grated ~ /greɪtɪd/ ˈtʃiːz/ starty ser
Parmesan ~ /ˌpɑːmɪzæn/ ˈtʃiːz/ parmezan
cream (n) /kriːm/ śmietana
dairy products (n) /ˈdeəri ˌprɒdʌkts/ nabiał
egg (n) /eg/ jajko
margarine (n) /ˌmɑːdʒəriːn/ margaryna
yoghurt (n) /ˈjɒgət/ jogurt

MIEŚO

bacon (n) /ˈbeɪkən/ bekon
beef (n) /biːf/ wołowina
chicken (n) /ˈtʃɪkɪn/ kurczak
ham (n) /hæm/ szynka
horsemeat (n) /ˈhɔːsmiːt/ konina
meat (n) /miːt/ mięso
pork (n) /pɔːk/ wieprzowina
sausage (n) /ˈsɔːsɪdʒ/ kiełbasa
turkey (n) /ˈtɜːki/ indyk

RYBY I OWOCE MORZA

anchovy (n) /ˈæntʃəvi/ anchois
cod (n) /kɒd/ dorsz
fillet (n) /ˈfɪlɪt/ filet
fish (n) /fɪʃ/ ryba/ryby
 ~ **paste** /fɪʃ ˈpeɪst/ pasta rybna
herring (n) /ˈherɪŋ/ śledź
prawn (n) /prɔːn/ krewetka
salmon (n) /ˈsæmən/ łosoś
sardine (n) /ˈsɑːdɪn/ sardynka
seafood (n) /ˈsiːfuːd/ owoce morza
shellfish (n) /ˈʃelfɪʃ/ skorupiaki
tuna (n) /ˈtjuːnə/ tuńczyk

OWOCE

apple (n) /æpəl/ jabłko
apricot (n) /ˈeɪprəkɒt/ morela
avocado (n) /ævəˈkɑːdəʊ/ awokado

banana (n) /bəˈnɑːnə/ banan
blackcurrant (n) /blækˈkʌrənt/ czarna porzeczka
blueberry (n) /ˈbluːbəri/ jagoda
cherry (n) /ˈtʃeri/ wiśnia
coconut (n) /ˈkəʊkənʌt/ kokos
fruit (n) /fruːt/ owoce
grapefruit (n) /ˈɡreɪpfɹuːt/ grejpfrut
grapes (n) /ɡreɪps/ winogrona
kiwi fruit (n) /ˈkiːwiː fruːt/ kiwi
lemon (n) /ˈlemən/ cytryna
lime (n) /laɪm/ limonka
mango (n) /ˈmæŋɡəʊ/ mango
melon (n) /ˈmelən/ melon
orange (n) /ˈɒrəndʒ/ pomarańcza
peach (n) /piːtʃ/ brzoskwinia
pear (n) /peə/ gruszka
pineapple (n) /ˈpaɪnæpəl/ ananas
plum (n) /plʌm/ śliwka
strawberry (n) /ˈstrɔːbəri/ truskawka
watermelon (n) /ˈwɔːtəmelən/ arbuz

WARZYWA

asparagus (n) /əˈspærəɡəs/ szparag
aubergine (n) /əʊbəʒiːn/ bakłażan
beans (n) /biːnz/ fasola
broccoli (n) /ˈbrɒkəli/ brokuły
cabbage (n) /ˈkæbɪdʒ/ kapusta
carrot (n) /ˈkærət/ marchewka
cauliflower (n) /ˈkɒlɪflaʊə/ kalafior
celery (n) /ˈseləri/ seler
chilli (n) /ˈtʃɪli/ papryczka chilli
cucumber (n) /ˈkjuːkʌmbə/ ogórek
green peas (n) /ɡriːn ˈpiːz/ groszek
kohlrabi (n) /ˈkəʊlˈrɑːbi/ kalarepa
lettuce (n) /ˈletɪs/ sałata
maize (n) /meɪz/ kukurydza
mushroom (n) /ˈmʌʃrʊm/ grzyb
olive (n) /ˈɒlɪv/ oliwka
onion (n) /ˈɒnjən/ cebula
parsley (n) /ˈpɑːsli/ pietruszka
pepper (n) /ˈpepə/ papryka
green ~ /ɡriːn/ ˈpepə/ zielona papryka
red ~ /red/ ˈpepə/ czerwona papryka
potato (n) /pəˈteɪtəʊ/ ziemniak
radish (n) /ˈrædɪʃ/ rzodkiewka
spinach (n) /ˈspɪnɪtʃ/ szpinak
sweetcorn (n) /ˈswiːtkɔːn/ słodka kukurydza
tomato (n) /təˈmɑːtəʊ/ pomidor
vegetable (n) /ˈvedʒtəbl/ warzywo

**SŁODYCZE I SŁONE
PRZEKĄSKI**

apple pie (n) /æpəl ˈpaɪ/ szarlotka, jabłecznik
biscuit (BrE)/**cookie** (AmE) (n) /ˈbɪskɪt, ˈkʊki/ herbatnik, ciasteczko
cake (n) /keɪk/ ciasto, ciastko, tort

cheesecake (n) /ˈtʃiːzkeɪk/ sernik
chocolate (n) /ˈtʃɒklət/ czekolada, czekoladka
crisps /ˈkrɪspz/ chipsy
dessert (n) /dɪˈzɜːt/ deser
fruitcake (n) /ˈfruːtkeɪk/ ciasto z suszonymi owocami
honey (n) /ˈhʌni/ miód
sweets (n) /swiːts/ słodycze

PRZYPRAWY I DODATKI

basil (n) /ˈbæzɪl/ bazylija
custard (n) /ˈkʌstəd/ słodki sos na bazie mleka, jajek i cukru
fat (n) /fæt/ tłuszcz
garlic (n) /ˈɡɑːlɪk/ czosnek
ginger (n) /ˈdʒɪndʒə/ imbir
herbs (n) /hɜːbz/ zioła
jam (n) /dʒæm/ dżem
ketchup (n) /ˈketʃəp/ keczup
marmalade (n) /ˈmɑːməleɪd/ marmolada (zawyczaż z owoców cytrusowych)
mayonnaise (n) /meɪəˈneɪz/ majonez
mustard (n) /ˈmʌstəd/ musztarda
olive oil (n) /ˈɒlɪv ˈɔɪl/ oliwa
oregano (n) /ˌɒrɪˈɡɑːnəʊ/ oregano
pepper (n) /ˈpepə/ pieprz
black ~ /blæk/ ˈpepə/ czarny pieprz
salad dressing (n) /ˌsæləd ˈdresɪŋ/ sos do sałatek
salt (n) /sɔːlt/ sól
a pinch of ~ /ə ˈpɪntʃ əv sɔːlt/ szczypta soli
sauce (n) /sɔːs/ sos
barbecue ~ /ˌbɑːbɪkjuː ˈsɔːs/ sos barbecue
sweet and sour ~ /ˌswiːt ən saʊə ˈsɔːs/ sos słodko-kwaśny
tomato ~ /təˈmɑːtəʊ ˈsɔːs/ sos pomidorowy
spice (n) /spaɪs/ przyprawa
sugar (n) /ˈʃʊɡə/ cukier
vinegar (n) /ˈvɪnɪɡə/ ocet

NAPOJE

beer (n) /biə/ piwo
cocoa (n) /ˈkəʊkəʊ/ kakao
coffee (n) /ˈkɒfi/ kawa
freshly-brewed ~ /ˌfrefli ˈbruːd/ ˈkɒfi/ świeżo parzona kawa
cola (n) /ˈkəʊlə/ cola
drink (n) /drɪŋk/ napój
fizzy ~ /ˈfɪzi ˈdrɪŋk/ napój gazowany
soft ~ /sɒft ˈdrɪŋk/ napój bezalkoholowy
juice (n) /dʒuːs/ sok
freshly-squeezed ~ /ˌfrefli ˈskwiːzd ˈdʒuːs/ świeżo wyciśnięty sok
milkshake (n) /ˈmɪlkʃeɪk/ koktajl mleczny
smoothie (n) /ˈsmuːði/ smoothie (koktajl owocowy)
tea (n) /tiː/ herbata
water (n) /ˈwɔːtə/ woda
tap ~ /tæp ˈwɔːtə/ woda z kranu
wine (n) /waɪn/ wino

POTRAWY

baked beans (n) /beɪkt 'bi:nz/ fasolka w sosie pomidorowym
black pudding (n) /blæk 'pu:dɪŋ/ kaszanka
burger (n) /'bɜ:ɡə/ hamburger
chicken nuggets (n) /'tʃɪkɪn 'nʌɡɪts/ kawałki kurczaka
chicken wings (n) /'tʃɪkɪn 'wɪŋz/ skrzydełka z kurczaka
curry (n) /'kʌrɪ/ curry (potrawa)
fish and chips (n) /fɪʃ ən 'tʃɪps/ ryba z frytkami
hot dog (n) /'hɒt dɒɡ/ hot dog
kebab (n) /krɪ'bæb/ kebab
lasagne (n) /lə'zænjə/ lasagne
mashed potatoes (n) /mæʃt pə'tetəʊz/ tłuczone ziemniaki
omelette (n) /'ɒmlət/ omlet
pancake (n) /'pæŋkeɪk/ naleśnik
pork rib (n) /'pɔ:k rɪb/ żeberko wieprzowe
salad (n) /'sæləd/ sałatka
sandwich (n) /'sænwɪtʃ/ kanapka
soup (n) /su:p/ zupa
spring roll (n) /'sprɪŋ 'rɒl/ sajgonka
steak (n) /steɪk/ stek
stew (n) /stju:/ gulasz
sweet and sour chicken (n) /'swi:t ən saʊə 'tʃɪkɪn/ kurczak w sosie słodko-kwaśnym
tortilla (n) /'tɔ:'ti:lə/ tortilla

MP3-104 OPAKOWANIA I OKREŚLANIE ILOŚCI

bag (n) /bæg/ torebka
bar (n) /bɑ:/ tabliczka
bottle (n) /'bɒtl/ butelka
box (n) /bɒks/ pudełko
bunch (of bananas, grapes) (n) /bʌntʃ/ kiść (bananów, winogron)
can/tin (n) /kæn, tɪn/ puszka
carton (n) /'kɑ:tn/ karton
jar (n) /dʒɑ:/ słoik
loaf (n) /ləʊf/ bochenek
packet (n) /'pækɪt/ paczka
portion (n) /'pɔ:ʃn/ porcja

MP3-105 PRZYMIOTNIKI OPISUJĄCE JEDZENIE

crunchy (adj) /'krʌntʃi/ chrupki, chrupiący
delicious (adj) /dɪ'lɪʃəs/ pyszny
disgusting (adj) /dɪs'gʌstɪŋ/ ohydny
dry (adj) /draɪ/ wytrawny
easy-to-spread (adj) /i:zi tə 'spred/ łatwy do rozsmarowania (np. masło)
fatty (adj) /'fæti/ tłusty
fizzy/sparkling (adj) /'fɪzi, 'spɑ:klɪŋ/ musujący, gazowany
fresh (adj) /fref/ świeży
hot (adj) /hɒt/ ostry
juicy (adj) /'dʒu:si/ soczysty
lean (adj) /li:n/ chudy (np. mięso)
medium (adj) /'mi:diəm/ średnio wysmażony
mild (adj) /maɪld/ łagodny
nutritious (adj) /nju'trɪʃəs/ pożywny, odżywczy
rare (adj) /reə/ niedosmażony
raw (adj) /rɔ:/ surowy
smelly (adj) /'smeli/ śmierdzący
smoked (adj) /sməʊkt/ wędzony
sour (adj) /saʊə/ kwaśny

spicy (adj) /'spaɪsi/ pikantny
stale (adj) /steɪl/ czerstwy
still (adj) /stɪl/ niegazowany
strong (adj) /strɒŋ/ mocny
sweet (adj) /swi:t/ słodki
tasty (adj) /'teɪsti/ smaczny
weak (adj) /wi:k/ słaby
well-done (adj) /wel 'dʌn/ dobrze wysmażony
yummy (adj) /'jʌmi/ pyszny, „pycha”

MP3-106 PRZYGOTOWYWANIE POSIŁKÓW

GOTOWANIE
bowl (n) /bɒl/ miska
finely chopped (adj) /'faɪnli 'tʃɒpt/ drobno posiekany
frying pan (n) /'fraɪŋ pæn/ patelnia
ingredient (n) /ɪn'ɡri:diənt/ składnik
kettle (n) /'ketl/ czajnik
leftovers (n) /'leftəʊvəz/ resztki
oven (n) /'ʌvən/ piekarnik
pan (n) /pæn/ rondel
pot (n) /pɒt/ garnek
recipe (n) /'resəpi/ przepis
saucepan (n) /'sɔ:spæn/ rondel
slice (n) /slaɪs/ plasterek
spoonful (n) /'spu:nfʊl/ łyżeczka (ilość)
tablespoonful (n) /'teɪbəlspu:nfʊl/ łyżka stołowa (ilość)
tin opener (n) /'tɪn əʊpənə/ otwieracz do puszek

POSIŁKI

afternoon tea (n) /ɑ:ftənu:n 'ti:/ podwieczorek
barbecue (n) /'bɑ:bɪkju:/ grill
breakfast (n) /'brekfəst/ śniadanie
course (n) /kɔ:s/ danie (część posiłku)
dinner (n) /'dɪnə/ obiad
dish (n) /dɪʃ/ danie, potrawa
lunch (n) /'lʌntʃ/ lunch
meal (n) /mi:l/ posiłek
packed lunch (n) /pækt 'lʌntʃ/ drugie śniadanie
picnic (n) /'pɪknɪk/ piknik
snack (n) /snæk/ przekąska
light ~ /laɪt 'snæk/ lekka przekąska
supper (n) /'sʌpə/ kolacja
takeaway (n) /'teɪkəweɪ/ posiłek na wynos

ZASTAWA STOŁOWA

cutlery (n) /'kʌtləri/ sztucze
eggcup (n) /'egkʌp/ kieliszek do jajek
fork (n) /fɔ:k/ widelec
glass (n) /glɑ:s/ szklanka, kieliszek
knife (n) /naɪf/ nóż
napkin/serviette (n) /'næpkɪn, sɜ:vi'et/ serwetka
plate (n) /pleɪt/ talerz
soup bowl (n) /'su:p bɒl/ talerz do zupy
spoon (n) /spu:n/ łyżka

CZASOWNIKI

add (v) /æd/ dodawać
bake (v) /beɪk/ piec (chleb, ciasto)
barbecue (v) /'bɑ:bɪkju:/ grillować, piec coś na grillu (na dworze)
beat (v) /bi:t/ ubijać

boil (v) /bɔɪl/ zagotować do wrzenia, wrzeć
chop (v) /tʃɒp/ siekać
cook (v) /kʊk/ gotować
cut (v) /kʌt/ kroić
freeze (v) /fri:z/ zamrażać
fry (v) /fraɪ/ smażyć
grate (v) /greɪt/ zetrzeć (na tarce)
grill (v) /grɪl/ grillować, piec coś na grillu w kuchni
heat (v) /hi:t/ zagrzzać, rozgrzać
melt (v) /melt/ rozpuszczać, topić
mix (v) /mɪks/ mieszać (kilka składników)
overcook (v) /'əʊvə'kʊk/ rozgotować, gotować zbyt długo
peel (v) /pi:l/ obierać
pour (v) /pɔ:/ nalewać
rise (v) /raɪz/ rosnąć (o cieście)
roast (v) /rɔ:st/ piec (mięso)
season (v) /'si:zn/ doprawić
slice (v) /slaɪs/ kroić na plasterki
stir (v) /stɜ:/ mieszać (jedną substancję, np. zupę)

ZWROTY

be thirsty być spragnionym
brew tea/coffee zaparzać herbatę/kawę
clear the table sprzątać ze stołu
cook a meal ugotować posiłek
do the washing-up/wash up myć naczynia
grab a coffee wypić szybko kawę
grab a bite to eat przekąsić coś
have a meal jeść posiłek
prepare a meal przygotowywać posiłek
put sth on nastawić coś
roll up zawijać (np. naleśniki)
set/lay the table nakryć do stołu
top sth with sth posypać coś czymś

MP3-107 DIETY

calorie (n) /'kæləri/ kaloria
diet (n) /daɪət/ dieta
vegetarian ~ /vedʒə'teəriən 'daɪət/ dieta wegetariańska
fattening (adj) /'fætnɪŋ/ tuczający
non-fattening (adj) /'nɒn'fætnɪŋ/ nietuczający
healthy (adj) /'helθi/ zdrowy
mineral (n) /'mɪnərəl/ minerał
vegetarian food (n) /vedʒə'teəriən 'fu:d/ jedzenie wegetariańskie
vitamin (n) /'vɪtəmin/ witamina
weight (n) /weɪt/ waga

ZWROTY

be fussy grymasić
be on a diet być na diecie
eat junk food jeść niezdrowe jedzenie
go on a diet rozpocząć dietę
have a sweet tooth mieć słabość do słodczy
have an appetite mieć apetyt
high in sth o wysokiej zawartości czegoś
keep one's weight down utrzymywać niską wagę
lose weight tracić na wadze
low in sth o niskiej zawartości czegoś

put on weight przybierać na wadze
skip breakfast nie jeść śniadania
starve głodować, umierać z głodu
throw up wymiotować
watch one's weight pilnować wagi

MP3-108 LOKALE GASTRONOMICZNE

all-you-can-eat restaurant/ buffet (n) /ɔ:l ju: kæn i:t 'restərɒnt, 'bʌfeɪ/ restauracja, w której po zapłaceniu określonej kwoty można zjeść dowolną liczbę dań
bill (n) /bɪl/ rachunek
buffet breakfast (n) /'bʌfeɪ ,brekfəst/ śniadanie w formie szwedzkiego stołu
buffet car (n) /'bʌfeɪ kɑ:/ wagon restauracyjny
café (n) /'kæfeɪ/ kawiarnia
canteen/cafeteria (n) /kæn'ti:n, kæfə'teəriə/ stołówka
diner (AmE) (n) /'daɪnə/ niedroga restauracja
fast food restaurant (n) /fɑ:st 'fu:ɪd ,restərɒnt/ bar szybkiej obsługi
main course (n) /meɪn 'kɔ:s/ danie główne
menu (n) /'menju:/ karta dań
order (n) /'ɔ:də/ zamówienie
pub (n) /pʌb/ pub
self-service restaurant (n) /self ,sɜ:vɪs 'restərɒnt/ restauracja samoobsługowa
service (n) /'sɜ:vɪs/ obsługa
speciality (n) /,speʃi'æləti/ specjalność
starter (n) /'stɑ:tə/ przystawka
tablecloth (n) /'teɪbklɒθ/ obrus
takeaway (n) /'teɪkəweɪ/ restauracja sprzedająca jedzenie na wynos
tip (n) /tɪp/ napiwek
waiter (n) /'weɪtə/ kelner
waitress (n) /'weɪtrɪs/ kelnerka
wine list (n) /'waɪn lɪst/ karta win

CZASOWNIKI

order (v) /'ɔ:də/ zamówić
serve (v) /sɜ:v/ obsługiwać, podawać

ZWROTY

book a table zarezerwować stół
eat out jeść poza domem (w restauracji)
Enjoy your meal! Smacznego!
leave a tip zostawić napiwek
mix up orders pomylić zamówienia

ZAPAMIĘTAJ WIĘCEJ

- Podkreśl w Banku słów nazwy wszystkich dodatkowych usług, które oferuje centrum handlowe, gdzie najczęściej robisz zakupy.
- W jakim sklepie specjalistycznym kupiłbyś/kupiłabyś następujące produkty: *bread, meat, vegetables, flowers, shampoo, a newspaper, pet food, a necklace, fresh fish?*
- Odpowiedz na pytania, korzystając z Banku słów.
 - If an item of clothing is the right size for you, it _____.
A fits B matches C suits
 - When you want to return something to a shop, what do you need?
A a bargain B a recipe C a receipt
 - Which preposition fits both phrases?
It was _____ special offer.
I haven't got enough cash _____ me.
 - Which preposition fits both phrases?
I bought it _____ a sale.
I paid _____ cash.
 - If you are dissatisfied with goods or services, what do you make?
 - What sort of room do you look for if you want to try something on in a shop?
 - If you are shopping and you run out of cash, what sort of machine do you look for?
- MP3-118 Posłuchaj wyrazów i zwrotów w języku polskim i zapisz ich odpowiedniki w języku angielskim. Sprawdź ich pisownię w Banku słów.

1 _____	4 _____
2 _____	5 _____
3 _____	6 _____

Wskazówka

Idąc po zakupy, zrób listę zakupów po angielsku zamiast po polsku. Jeśli idziesz do kilku sklepów, zanotuj, co kupisz w którym z nich.

MP3-119 RODZAJE SKLEPÓW

antique shop (n) /æn'tɪk ʃɒp/ sklep z antykami
baker's/bakery (n) /'beɪkəz, 'beɪkəri/ piekarnia
bookshop (n) /'bʊkʃɒp/ księgarnia
boutique (n) /bu:'ti:k/ butik
butcher's (n) /'bʊtʃəz/ sklep mięsny
chain store (n) /'tʃeɪn stɔ:/ sklep należący do sieci handlowej
charity shop (n) /'tʃærəti ʃɒp/ sklep z rzeczami używanymi, z którego dochód przeznaczony jest na cele dobroczynne
chemist's/pharmacy (n) /'kemɪsts, 'fɑ:məsi/ apteka
clothes shop (n) /'kləʊðz ʃɒp/ sklep odzieżowy
delicatessen (n) /dɪlɪkə'tesən/ delikatesy
department store (n) /dɪ'pɑ:t'mənt stɔ:/ dom towarowy
DIY store (n) /di: aɪ 'waɪ stɔ:/ sklep budowlany, sklep z materiałami do wykonywania remontów
fashion boutique (n) /'fæʃən bu:'ti:k/ butik z modnymi ubraniami
fishmonger's (n) /'fɪʃmŋgəz/ sklep rybny
florist's/flower shop (n) /'flɒrɪsts, 'flaʊə ʃɒp/ kwaciarnia
furniture shop (n) /'fɜ:nɪtʃə ʃɒp/ sklep meblowy
garden centre (n) /'gɑ:dən 'sentə/ sklep ogrodniczy
greengrocer's/fruit and veg shop (n) /'gri:ngrəʊsəz, fru:t ən 'vedʒ ʃɒp/ warzywniak
hardware shop (n) /'hɑ:dweə ʃɒp/ sklep z artykułami metalowymi
health food shop (n) /'helθ fu:d ʃɒp/ sklep ze zdrową żywnością
(the) High Street (n) /ðə 'haɪ stri:t/ główna ulica handlowa
independent shop (n) /ɪndɪ'pendənt ʃɒp/ sklep nienależący do sieci handlowej
jeweller's (n) /'dʒu:ələz/ jubiler
market (n) /'mɑ:kit/ rynek, targ
farmers' ~ /'fɑ:məz 'mɑ:kit/ targ, na którym handlują okoliczni rolnicy
music shop (n) /'mju:zɪk ʃɒp/ sklep muzyczny
newsagent's (n) /'nju:zeɪdʒənts/ kiosk z gazetami
off-licence (n) /'ɒf laɪsəns/ sklep z alkoholem
pet shop (n) /'pet ʃɒp/ sklep z artykułami dla zwierząt

retail park (BrE) (n) /'reɪtəl pa:k/ centrum handlowe za miastem
second-hand shop (n) /'sekənd'hænd ʃɒp/ sklep z używanymi rzeczami
shoe shop (n) /'ʃu: ʃɒp/ sklep obuwniczy
shopping centre/shopping mall (n) /'ʃɒpɪŋ 'sentə, 'ʃɒpɪŋ mɔ:l/ centrum handlowe
sports shop (n) /'spɔ:ts ʃɒp/ sklep sportowy
stationer's (n) /'steɪʃənəz/ sklep papierniczy
supermarket (n) /'su:pə'mɑ:kit/ supermarket
toy shop (n) /'tɔɪ ʃɒp/ sklep z zabawkami

MP3-120 SPRZEDAWANIE I KUPOWANIE

W SKLEPIE

aisle (n) /aɪl/ alejka (między regałami)
baby changing facilities (n) /'beɪbi 'tʃeɪndʒɪŋ fə'sɪlɪtɪz/ pokój matki z dzieckiem
bar code (n) /'bɑ: kəʊd/ kod kreskowy
basket (n) /'bɑ:skət/ koszyk
brand-new (adj) /'brænd 'nju:/ nowutki, fabrycznie nowy
cheap (adj) /tʃi:p/ tani
checkout assistant/cashier (n) /'tʃekəʊt ə'sɪstənt, kə'ʃɪə/ kasjer
checkout/till (n) /'tʃekəʊt, tɪl/ kasa w sklepie
choice (n) /tʃɔɪs/ wybór
convenience food (n) /kən'vi:niəns fu:d/ gotowe potrawy
conveyor belt (n) /kən'veɪə belt/ taśma przy kasie, na którą układamy towar
counter (n) /'kaʊntə/ lada, kontuar
customer (n) /'kʌstəmə/ klient
department (n) /dɪ'pɑ:t'mənt/ dział
entrance (n) /'entrəns/ wejście
escalator (n) /'eskəleɪtə/ schody ruchome
expensive (adj) /ɪk'spensɪv/ drogi
food hall (n) /'fu:d hɔ:l/ dział spożywczy
for sale /fə 'seɪl/ na sprzedaż
frozen foods section (n) /'frəʊzn fu:dz 'seksjən/ dział mrożonek
level (n) /'levl/ poziom
lift (n) /lɪft/ winda
meeting point (n) /'mi:ɪtɪŋ pɔɪnt/ miejsce spotkań
on sale /ɒn 'seɪl/ w sprzedaży
pet food (n) /'pet fu:d/ karma dla zwierząt
price tag (n) /'praɪs tæg/ metka z ceną

queue (n) /kju:/ kolejka
range of products (n) /reɪndʒ əv 'prɒdʌkts/ gama produktów
second-hand (adj) /'sekənd
self-service checkout (n) /self sɜ:vɪs 'tʃekəʊt/ kasa samoobsługowa
shelf (n) /ʃelf/ półka
shop assistant (n) /'ʃɒp ə'sɪstənt/ sprzedawca
shopaholic (n) /'ʃɒpə'hɒlɪk/ osoba uzależniona od zakupów
shopper (n) /'ʃɒpə/ osoba robiąca zakupy
shopping bag (n) /'ʃɒpɪŋ bæɡ/ torba na zakupy
shopping list (n) /'ʃɒpɪŋ lɪst/ lista zakupów
stall (n) /stɔ:l/ stragan
tinned food (n) /tɪnd 'fu:d/ konserwy
toiletries (n) /'tɔɪlətrɪz/ artykuły higieniczne
toilets (n) /'tɔɪləts/ toalety
trolley (n) /'trɒli/ wózek na zakupy
underground car park (n) /ʌndəgraʊnd 'kɑ: pɑ: k/ parking podziemny

ZASOWNIKI

purchase (v) /'pɜ:tʃəs/ zakupić, nabyć
queue (up) (v) /kju:/ stać w kolejce

ZWROTY

Can I help you? Czy mogę służyć?
pick a product off a shelf wybrać produkt z półki sklepowej
shop online kupować przez Internet
stand in line stać w kolejce

KUPOWANIE UBRAŃ

changing room/fitting room (n) /'tʃeɪndʒɪŋ ru:m, 'fɪtɪŋ ru:m/ przymierzalnia
designer clothes (n) /dɪˌzaɪnə 'kləʊðz/ markowe ubrania
fashion (n) /'fæʃən/ moda
~ accessories /fæʃən ək'sesəɪz/ modne dodatki
~ label /'fæʃən 'leɪbəl/ znana marka ubrań, producent modnych ubrań
the latest ~s /ðə 'leɪtɪst 'fæʃənz/ najnowsza moda
fashionable (adj) /'fæʃənəbəl/ modny
label (n) /'leɪbəl/ metka
designer ~ /dɪˌzaɪnə 'leɪbəl/ znana marka ubrań
last year's model (n) /lɑ:st jɪəz 'mɒdl/ model z ubiegłego roku
men's wear (n) /'menz weə/ moda męska
outfit (n) /'aʊtfɪt/ strój

size (n) /saɪz/ rozmiar
the right ~ /ðə raɪt 'saɪz/ odpowiedni rozmiar
too loose (adj) /tu: 'lu:s/ za luźny
too small (adj) /tu: 'smɔ:l/ za mały
too tight (adj) /tu: 'taɪt/ za ciasny
trendy (adj) /'trendi/ modny, na topie
women's wear (n) /'wɪmɪnz weə/ moda damska

CZASOWNIKI

fit (v) /fɪt/ pasować (pod względem rozmiaru)
gift-wrap (v) /'gɪft ræp/ zapakować na prezent
match (v) /mætʃ/ pasować (pod względem koloru, wzoru)
suit (v) /su:t/ pasować (do osoby, jej stylu)

ZWROTY

go round the shops chodzić po sklepach
go shopping iść na zakupy
I'm size 38. Noszę rozmiar 38.
look for sth szukać czegoś
shop for clothes kupować ubrania
try sth on przymierzać coś

OKAZJE

50 per cent discount/off /fɪfti pə'sent 'dɪskaʊnt, fɪfti pə'sent 'bɒf/ pięćdziesiąt procent zniżki
bargain (n) /'bɑːɡɪn/ okazja, produkt w niskiej cenie
deal (n) /di:l/ okazja, dobry interes
great reductions (n) /ɡreɪt rɪ'dʌkʃnz/ znaczne obniżki cen
price (n) /praɪs/ cena
fair ~ /feə 'praɪs/ uczciwa cena
half ~ (adj, adv) /ha:f 'praɪs/ za pół ceny
low ~ /ləʊ 'praɪs/ niska cena
sale (n) /seɪl/ wyprzedaż
special offer (n) /speʃəl 'ɒfə/ oferta specjalna
on ~ /ɒn speʃəl 'ɒfə/ w ofercie specjalnej

ZWROTY

be reduced from 100 pounds to 50 pounds być przecenionym ze 100 funtów na 50 funtów
buy sth at a discount kupić coś ze zniżką
buy sth in a sale kupić coś na wyprzedaży
buy two, get one free jeśli kupisz dwa, jeden dostaniesz gratis

MP3-121 USŁUGI

beauty salon (n) /'bju:ti sælɒn/ salon piękności
car wash (n) /'kɑ: wɒʃ/ myjnia samochodowa
daycare centre for children (n) /'deɪkeə sɛntə fə 'tʃɪldrən/ punkt opieki nad dziećmi, przedszkole, żłobek
dry cleaner's (n) /draɪ 'kli:nəz/ pralnia chemiczna

eatery (n) /'i:təri/ knajpka, mała restauracja
food court (n) /'fu:d kɔ:t/ miejsce w centrum handlowym, gdzie znajdują się restauracje
garage (n) /'ɡærɪdʒ/ warsztat samochodowy
hairstylist's (n) /'heədresəz/ fryzjer
in-store café (n) /ɪn'stɔ: 'kæfeɪ/ kawiarnia w sklepie
launderette (n) /'ləʊndə'ret/ pralnia samoobsługowa
laundry (n) /'ləʊndri/ pralnia
multi-screen cinema (n) /ˌmʌlti skri:n 'sɪnəmə/ multiplex
petrol station (n) /'petrəl 'steɪʃən/ stacja benzynowa
photographer's (n) /fə'tɒɡrəfəz/ fotograf
post office (n) /'pəʊst ˌɒfɪs/ poczta
service station (n) /'sɜ:vɪs 'steɪʃən/ stacja obsługi pojazdów
services (n) /'sɜ:vɪsəz/ usługi
shoe repairs (n) /'ʃu: rɪ'peəz/ naprawa obuwia

BANKI

account number (n) /ə'kaʊnt 'nʌmbə/ numer konta
bank (n) /bæŋk/ bank
branch of a ~ /brɑ:ntʃ əv ə 'bæŋk/ oddział banku
bank account (n) /'bæŋk ə'kaʊnt/ konto bankowe
exchange rate (n) /ɪks'tʃeɪndʒ reɪt/ kurs wymiany walut
insurance (n) /ɪn'sʊərəns/ ubezpieczenie
interest rate (n) /ɪn'trəst reɪt/ stopa procentowa

ZWROTY

borrow money pożyczyć pieniądze (od kogoś)
change money wymienić pieniądze
get into debt popaść w długi
invest in stocks and shares inwestować w akcje
lend money pożyczyć pieniądze (komuś)
open an account otwierać konto
pay off a loan spłacać pożyczkę
put money in a bank wpłacić pieniądze na konto bankowe
take out a loan wziąć pożyczkę
take out money wypłacić pieniądze
transfer money przelewać pieniądze

MP3-122 ŚRODKI PŁATNICZE

ATM (automatic teller machine)/ cash machine/cashpoint (n) /eɪ ti: 'əm, ɔ:tə'mætɪk 'telə məʃi:n, 'kæʃ məʃi:n, 'kæʃpɔɪnt/ bankomat
bank transfer (n) /bæŋk 'trænsfɜ:/ przelew bankowy
banknote/note (n) /'bæŋknəʊt, nəʊt/ banknot
cash (n) /kæʃ/ gotówka
change (n) /tʃeɪndʒ/ reszta, drobne

cheque (n) /tʃek/ czek
coin (n) /kɔɪn/ moneta
credit card (n) /'kredɪt kɑ:d/ karta kredytowa
debit card (n) /'deɪt kɑ:d/ karta debetowa

CZASOWNIKI

haggle (v) /'hæɡl/ targować się
pay (v) /peɪ/ płacić

ZWROTY

accept/take credit cards honorować karty kredytowe
be broke być splukanym
cost a bomb kosztować fortunę
enter your PIN wprowadzić numer PIN
get money out of a cash machine wypłacić pieniądze z bankomatu
not have enough cash on oneself nie mieć przy sobie wystarczającej ilości gotówki
pay by bank transfer płacić przelewem
pay by cheque płacić czekiem
pay by credit card płacić kartą
pay in cash płacić gotówką
save money oszczędzać pieniądze
spend a fortune/money on sth wydać fortunę/pieniądze na coś

MP3-123 SKŁADANIE REKLAMACJI

broken (adj) /'brəʊkən/ zepsuty
chipped (adj) /tʃɪpt/ wyszczerbiony
complaint (n) /kəm'pleɪnt/ reklamacja
cracked (adj) /krækt/ pęknięty
dissatisfied (adj) /dɪs'sætɪsfəɪd/ niezadowolony
faulty (adj) /'fɔ:lti/ wadliwy, mający usterki
past the sell-by date (adv) /pɑ:st ðə 'sel baɪ deɪt/ po dacie przydatności, przeterminowany
receipt (n) /rɪ'si:t/ paragon
replacement (n) /rɪ'pleɪsmənt/ produkt na wymianę
return (n) /rɪ'tɜ:n/ zwrot
rip-off (n) /rɪp ɒf/ zdzierstwo, złodziejstwo
scratched (adj) /skrætʃt/ porysowany
stain (n) /steɪn/ plama
torn (adj) /tɔ:n/ rozdarty

CZASOWNIKI

exchange/replace (v) /ɪks'tʃeɪndʒ, rɪ'pleɪs/ wymienić
work (v) /wɜ:k/ działać

ZWROTY

get a refund/get your money back otrzymać zwrot pieniędzy
give refunds zwracać pieniądze
keep crashing ciągle się zawieszać, psuć
make a complaint złożyć reklamację

return/take sth back zwrócić, oddać coś do sklepu
talk to the manager porozmawiać z kierownikiem sklepu

MP3-124 REKLAMA

ad/advert/advertisement (n) /əd, 'ædvɜ:t, əd'vɜ:tɪsmənt/ reklama
advertising campaign (n) /əd'vɜ:tɪzɪŋ kæm'peɪn/ kampania reklamowa
billboard (AmE)/hoarding (BrE) (n) /'bɪlbɔ:d, 'hɔ:ɪdɪŋ/ billboard
brand/make (n) /brænd, meɪk/ marka
brand name (n) /'brænd neɪm/ nazwa handlowa
brochure (n) /'brɒʃʊə/ broszura reklamowa
classified ad (n) /ˌklæsɪfaɪd 'æd/ ogłoszenie drobne
commercial (n) /kə'mɜ:ʃjəl/ reklama telewizyjna/radiowa
jingle (n) /'dʒɪŋɡəl/ melodyjka reklamowa, dzingiel
leaflet (n) /'li:flet/ ulotka reklamowa
logo (n) /'ləʊɡəʊ/ logo
peer pressure (n) /'piə, prefə/ presja grupy rówieśniczej
poster (n) /'pəʊstə/ plakat
slogan (n) /'sləʊɡən/ hasło reklamowe

CZASOWNIKI

advertise (v) /əd'vɜ:təɪz/ reklamować

ZWROTY

attract the crowds przyciągać tłumy
place an advertisement zamieścić ogłoszenie

MP3-125 HANDEL

consumer (n) /kən'sju:mə/ konsument
consumer society (n) /kən'sju:mə sə'saɪəti/ społeczeństwo konsumpcyjne
consumerism (n) /kən'sju:məɪzəm/ konsumpcjonizm
consumption (n) /kən'sʌmpʃən/ konsumpcja
free market (n) /fri: 'mɑ:kɪt/ wolny rynek
goods (n) /ɡʊdz/ towary
product (n) /'prɒdʌkt/ produkt
profit (n) /'prɒfɪt/ zysk
protectionism (n) /prə'tekʃənɪzəm/ protekcjonizm
trade (n) /treɪd/ handel

ZAPAMIĘTAJ WIĘCEJ

1 Podkreśl w Banku słów nazwy wszystkich środków transportu, którymi podróżowałaś/ podróżowałś.

2 Używając wyrazów i zwrotów z Banku słów, podaj kolejne etapy podróży lotniczej. Zaczniij od: *You book a flight. Then ...*

3 Odpowiedz na pytania, korzystając z Banku słów.

1 If you are in a sleeping car, you are travelling by

- A road
B rail
C sea

2 What verb completes all four collocations?

on foot
camping
on holiday
for a ride

3 Which of these do you have to put up?

- A a caravan
B a campsite
C a tent

4 Which means of transport may have a flat tyre?

- A a boat
B a car
C a train

5 What word completes all three collocations?

lights
congestion
jam

4 [MP3-135] Posłuchaj wyrazów i zwrotów w języku polskim i zapisz ich odpowiedniki w języku angielskim. Sprawdź ich pisownię w Banku słów.

- 1 _____ 4 _____
2 _____ 5 _____
3 _____ 6 _____

Wskazówka

Przypomnij sobie swoje ostatnie wakacje. Używając wyrazów i zwrotów z Banku słów, opisz, jak dojechałeś/dojechałaś na miejsce, gdzie mieszkasz/mieszkałaś (np. namiot, hotel) oraz jak spędzałeś/spędzałaś tam czas.

[MP3-136] ŚRODKI TRANSPORTU

bicycle/bike (n) /'baɪsɪkəl, baɪk/ rower

boat (n) /bəʊt/ łódź

bus (n) /bʌs/ autobus

coach (n) /kəʊtʃ/ autokar

double decker bus (n) /ˌdʌbəl ˈdeɪkə ˈbʌs/ autobus piętrowy

ferry (n) /'feri/ prom

lorry (BrE)/truck (AmE) (n) /'lɒri, trʌk/ ciężarówka

means of transport (n) /miːnz əv ˈtrænspɔːt/ środek transportu

minibus (n) /'mɪnɪbʌs/ mikrobus

motorbike/motorcycle (n) /'məʊtəbaɪk, 'məʊtəsaɪkl/ motocykl

plane (n) /pleɪn/ samolot

taxi/cab (n) /'tæksi, kæb/ taksówka

train (n) /treɪn/ pociąg

underground (BrE)/subway (AmE) (n) /ˈʌndəgraʊnd, 'sʌbweɪ/ metro

van (n) /væn/ furgonetka

yacht (n) /jɒt/ jacht

[MP3-137] PODRÓŻOWANIE

POJĘCIA OGÓLNE

arrival (n) /ə'raɪvəl/ przylot, przybycie

backpack/rucksack (n) /'bækpæk, 'rʌksæk/ plecak

baggage/luggage (n) /'bæɡɪdʒ, 'lʌɡɪdʒ/ bagaż

business trip (n) /'bɪznəs trɪp/ podróż służbowa, delegacja

cancellation (n) /ˌkænsə'leɪʃn/ odwołanie (np. lotu)

commuter (n) /kə'mjuːtə/ osoba, która codziennie dojeżdża do pracy

delay (n) /dɪ'leɪ/ opóźnienie

delayed (adj) /dɪ'leɪd/ opóźniony

departure (n) /dɪ'pɑːtʃə/ odlot, odjazd

destination (n) /destə'neɪʃən/ docelowy punkt podróży

expedition (n) /ˌeksprɪ'dɪʃn/ ekspedycja

explorer (n) /ɪk'splɔːrə/ badacz, podróżnik

excursion (n) /ɪk'skɜːʃən/ wycieczka

fare (n) /feə/ opłata za przejazd, cena biletu

journey/trip (n) /'dʒɜːni, trɪp/ podróż

left luggage office (n) /left 'lʌɡɪdʒ ˌɒfɪs/ przechowalnia bagażu

luggage trolley (n) /'lʌɡɪdʒ ˌtrɒli/ wózek bagażowy

on board /ɒn ˈbɔːd/ na pokładzie

pass (n) /pɑːs/ bilet

passenger (n) /'pæsɪndʒə/ pasażer

suitcase (n) /'suːtkeɪs/ walizka

ticket (n) /'tɪktɪ/ bilet

first class ~ /fɜːst klɑːs ˈtɪktɪ/ bilet pierwszej klasy

monthly ~ /ˈmʌnθli ˈtɪktɪ/ bilet miesięczny

return ~ /rɪˈtɜːn ˈtɪktɪ/ bilet powrotny

second class ~ /ˌsekənd klɑːs ˈtɪktɪ/ bilet drugiej klasy

single ~ /ˈsɪŋɡəl ˈtɪktɪ/ bilet w jedną stronę

ticket office (n) /'tɪktɪ ˌɒfɪs/ kasa biletowa

timetable (BrE)/schedule (AmE) (n) /ˈtaɪmteɪbəl, 'skedjuːl/ rozkład jazdy

travelling companion (n) /ˈtrævəlɪŋ kəm'pæniən/ towarzysz podróży

urban transport (n) /ˈɜːbən ˈtrænspɔːt/ komunikacja miejska

CZASOWNIKI

accelerate (v) /ək'seləreɪt/ przyspieszać

arrive (v) /ə'raɪv/ przylatywać, przybywać

board (v) /bɔːd/ wchodzić na pokład

book (v) /bʊk/ rezerwować

brake (v) /breɪk/ hamować

catch (v) /kætʃ/ złapać, zdążyć na

change (v) /tʃeɪndʒ/ przesiadać się

commute (v) /kə'mjuːt/ dojeżdżać do pracy

depart (v) /dɪ'pɑːt/ odlatywać, odjeżdżać

drive (v) /draɪv/ prowadzić samochód

fine (v) /faɪn/ ukarać mandatem

hitchhike (v) /'hɪtʃhaɪk/ podróżować autostopem

land (v) /lænd/ lądować

miss (v) /mɪs/ spóźnić się na

overtake (v) /əʊvə'teɪk/ wyprzedzać

sail (v) /seɪl/ płynąć, żeglować

steer (v) /stiə/ kierować, sterować

travel (v) /'trævəl/ podróżować, jechać

ZWROTY

arrive at the station przybyć na stację

arrive in New York przybyć do Nowego Jorku

ask the way zapytać o drogę

be on one's way być w drodze

be/get stuck in a traffic jam utknąć w korku

board a ferry wchodzić na pokład promu

board a plane wchodzić na pokład samolotu

board a ship/a boat wchodzić na pokład statku/łodzi

book a flight rezerwować lot

book a room rezerwować pokój

book a seat rezerwować miejsce

book a ticket rezerwować bilet

book online rezerwować przez Internet

break down popsuć się (w pojeździe)

catch a bus złapać autobus

catch a flight złapać lot

change gears zmieniać biegi

check in przejść odprawę biletowo-bagażową

cross a continent przeprawić się przez kontynent

depart from odjeżdżać, odlatywać z

fasten one's seat belts zapiąć pasy bezpieczeństwa

fill up (the tank) nappełnić (bak)

find one's way odnaleźć drogę

get into a car/taxi wsiąść do samochodu/taksówki

get lost zgubić się

get off a bus/train wysiadać z autobusu/pociągu

get on a bus/train wsiąść do autobusu/pociągu

get out of a car/taxi wysiadać z samochodu/taksówki

give sb a lift podwieźć kogoś

give way ustąpić pierwszeństwa

go by bus pojechać autobusem

go by train pojechać pociągiem

go fast jechać szybko

go on foot/walk pójść piechotą

Have a safe journey/trip! Bezpiecznej podróży!

have priority mieć pierwszeństwo

make a reservation zrobić rezerwację

meet sb at the airport wyjść po kogoś na lotnisko

miss one's flight/plane spóźnić się na samolot

reach the speed of 200 km per hour osiągać prędkość 200 km/h

run out of petrol nie mieć już benzyny

see sb off odprowadzać kogoś

set off/set out wyruszać

show sb the way wskazywać komuś drogę

start a car uruchomić samochód

take a plane polecieć samolotem

take a train pojechać pociągiem

take off startować (o samolocie)

travel by air/by plane podróżować samolotem

travel by bus podróżować autobusem

travel by rail/by train podróżować koleją

travel by road podróżować samochodem

travel by sea/by boat podróżować statkiem

[MP3-138] PODRÓŻ KOLEJĄ

compartment (n) /kəm'pɑːtmənt/ przedział

dining car (n) /ˈdaɪnɪŋ kɑː/ wagon restauracyjny

monorail (n) /ˈmɒnəreɪl/ kolej jednoszynowa

platform (n) /ˈplætfɔːm/ peron

rail travel (n) /ˈreɪl ˈtrævəl/ podróżowanie koleją

railway (BrE)/railroad (AmE) (n) /'reɪlweɪ, 'reɪləʊd/ kolej
 ~ **company** /'reɪlweɪ ˌkʌmpəni/ spółka kolejowa
 ~ **station** /'reɪlweɪ ˌsteɪʃən/ stacja kolejowa
sleeping car (n) /'sliːpɪŋ kɑː/ wagon sypialny
train (n) /treɪn/ pociąg
 direct ~ /dɪˈrekt treɪn/ pociąg bezpośredni
 express ~ /ˌeksprɛs treɪn/ pociąg ekspresowy
 fast ~ /fɑːst treɪn/ pociąg pospieszny
 passenger ~ /ˌpæsiŋdʒə treɪn/ pociąg pasażerski
 sleeper ~ /ˌsleeper /'sliːpə treɪn, 'sliːpə/ pociąg z wagonami sypialnymi

MP3-139 PODRÓŻ STATKIEM

cabin (n) /ˈkæbɪn/ kabina, kajuta
cruise (n) /kruːz/ rejs wycieczkowy
harbour/port (n) /ˈhɑːbə, pɔːt/ port
lifeboat (n) /ˈlaɪfbəʊt/ łódź ratunkowa
liner (n) /ˈlaɪnə/ statek dalekomorski, liniowiec
sea travel (n) /ˈsiː ˌtrævl/ podróż morską
voyage (n) /ˈvɔɪdʒ/ podróż morską, długi rejs

MP3-140 PODRÓŻ LOTNICZĄ

air travel (n) /ˈeə ˌtrævl/ podróżowanie samolotem
airline (n) /ˈeəlaɪn/ linia lotnicza
 budget ~ /ˈbʌdʒɪt ˌeəlaɪn/ tania linia lotnicza
airport (n) /ˈeəpɔːt/ lotnisko
baggage reclaim (n) /ˈbæɡɪdʒ ˌrɪkleɪm/ odbiór bagażu
belt (n) /belt/ taśma, z której odbieramy bagaż po lądowaniu
boarding card/boarding pass (n) /ˈbɔːdɪŋ kɑːd, ˈbɔːdɪŋ pɑːs/ karta pokładowa
cabin crew (n) /ˈkæbɪn kruː/ personel pokładowy
check-in desk (n) /ˈtʃek ɪn deɪsk/ stanowisko odprawy biletowo-bagażowej
departure lounge (n) /dɪˈpɑːtʃə ˌlaʊndʒ/ poczekalnia dla odlatujących
duty-free zone (n) /ˈdʒuːti ˈfriː zəʊn/ strefa bezcłowa
flight (n) /flaɪt/ lot
 charter ~ /ˈtʃɑːtə flɑɪt/ rejs czarterowy
flight attendant (n) /ˈflaɪt əˌtendənt/ steward/stewardesa
gate (n) /geɪt/ wyjście prowadzące do samolotu
hand luggage/baggage (n) /ˈhænd ˌlʌɡɪdʒ, ˈbæɡɪdʒ/ bagaż podręczny
runway (n) /ˈrʌnweɪ/ pas startowy
security/security check/security screening (n) /sɪˈkjʊərəti ˌskriːnɪŋ / kontrola bezpieczeństwa
terminal (n) /ˈtɜːmɪnəl/ terminal

MP3-141 PODRÓŻ SAMOCHODEM, CZĘŚCI SAMOCHODU

bonnet (n) /ˈbɒnɪt/ maska samochodu

boot (n) /buːt/ bagażnik
brakes (n) /breɪks/ hamulce
bumper (n) /ˈbʌmpə/ zderzak
crossroads/junction (n) /ˈkrɒsrəʊdʒ, ˈdʒʌŋkʃn/ skrzyżowanie
cycle lane/bike lane (n) /ˈsaɪkəl leɪn, ˈbaɪk leɪn/ pas dla rowerów
cycle path/bike path (n) /ˈsaɪkəl pəːθ, ˈbaɪk pəːθ/ ścieżka rowerowa
fine/ticket (n) /faɪn, ˈtɪkɪt/ mandat
flat tyre/puncture (n) /flæt ˈtaɪə, ˈpʌŋktʃə/ przebita opona
headlight (n) /ˈhedlaɪt/ reflektor (w samochodzie)
mirror (n) /ˈmɪrə/ lusterko
 wing ~ /wɪŋ ˈmɪrə/ lusterko boczne
motorway (BrE)/highway (AmE) (n) /ˈməʊtəweɪ, ˈhaɪweɪ/ autostrada
number plate (n) /ˈnʌmbə pleɪt/ tablica rejestracyjna
pavement (n) /ˈpeɪvmənt/ chodnik
pedestrian (n) /ˈpiːdɛstriən/ pieszy
petrol station (n) /ˈpetrəl ˌsteɪʃən/ stacja benzynowa
red light (n) /red ˈlaɪt/ czerwone światło
right of way (n) /raɪt əv ˈweɪ/ pierwszeństwo przejazdu
road (n) /rəʊd/ droga, jezdnia, ulica
 main ~ /meɪn ˈrəʊd/ główna ulica
 minor ~ /ˌmaɪnə ˈrəʊd/ boczna droga
road sign (n) /rəʊd saɪn/ znak drogowy
road travel (n) /rəʊd ˌtrævl/ podróż samochodem
roundabout (n) /ˈraʊndəbaʊt/ rondo
seat (n) /siːt/ siedzenie
speed limit (n) /ˈspiːd ˌlɪmɪt/ ograniczenie prędkości
speeding (n) /ˈspiːdɪŋ/ przekroczenie dozwolonej prędkości
steering wheel (n) /ˈstiəriŋ wiːl/ kierownica
traffic (n) /ˈtræfɪk/ ruch uliczny
 ~ **congestion** /ˈtræfɪk kənˌdʒestʃn/ duże natężenie ruchu ulicznego, korki
 ~ **jam** /ˈtræfɪk dʒæm/ korek
 ~ **lights** /ˈtræfɪk laɪts/ sygnalizacja świetlna
tyre (n) /ˈtaɪə/ opona
windscreen (n) /ˈwɪndskriːn/ przednia szyba
wiper/windscreen wiper (n) /ˈwaɪpə, ˈwɪndskriːn ˌwaɪpə/ wycieraczka (szyby samochodowej)
zebra crossing (n) /ˌzebrə ˈkrɒsɪŋ/ przejście dla pieszych

MP3-142 ZAKWATEROWANIE

accommodation (n) /əˌkɒməˈdeɪʃn/ zakwaterowanie
bed and breakfast/B&B (n) /bed ənd ˈbrekfəst, biː ənd ˈbiː/ nocleg ze śniadaniem; pensjonat oferujący nocleg ze śniadaniem
campsite (n) /ˈkæmpsaɪt/ pole namiotowe, kemping
caravan (BrE)/trailer (AmE) (n) /ˈkærəvæn, ˈtreɪlə/ przyczepa kempingowa
en suite (adj) /ɒn ˈswiːt/ z łazienką
guest house (n) /ˈgesthaʊs/ pensjonat
hotel (n) /ˈhəʊtel/ hotel
including breakfast /ɪnˌkluːdɪŋ ˈbrekfəst/ śniadanie wliczone w cenę pokoju

reception (n) /rɪˈsepʃən/ recepcja
receptionist (n) /rɪˈsepʃənɪst/ recepcjonista
room (n) /ruːm/ pokój
 double ~ /ˈdʌbəl ˈruːm/ pokój dwuosobowy z podwójnym łóżkiem
 single ~ /ˌsɪŋɡəl ˈruːm/ pokój jednoosobowy
 twin ~ /ˌtuːn-bedded ~ /ˌtuːn ˈruːm, ˌtuːn ˌbedɪd ˈruːm/ pokój z dwoma łóżkami
sleeping bag (n) /ˈsliːpɪŋ bæɡ/ śpiwór
suite (n) /swiːt/ apartament
tent (n) /tent/ namiot
youth hostel (n) /ˈjuːθ ˌhɒstl/ schronisko młodzieżowe

ZWROTY

be fully booked nie mieć wolnych miejsc
check in zameldować się
check into a hotel zameldować się w hotelu
check out wymeldować się
put up a tent rozłożyć namiot
stay at zatrzymać się w

MP3-143 WAKACJE I ZWIEDZANIE

adventure (n) /ədˈventʃə/ przygoda
coastal path (n) /ˌkəʊstl ˈpɑːθ/ ścieżka wzdłuż wybrzeża
hike (n) /haɪk/ piesza wędrówka
holiday (n) /ˈhɒlədeɪ/ wakacje
 ~ **destination** /ˈhɒlədeɪ ˌdestəˌneɪʃən/ miejsce, do którego jedziemy na wakacje
package ~ /ˈpækɪdʒ ˌhɒlədeɪ/ wczasy zorganizowane
 ~ **resort** /ˈhɒlədeɪ ˌrɪzɔːt/ miejscowość wypoczynkowa
holidaymaker (n) /ˈhɒlədeɪmeɪkə/ wczasowicz
scenery (n) /ˈsiːnəri/ krajobraz
souvenir (n) /suːˈvɛniə/ pamiątka
 tacky ~ /ˌtæki suːˈvɛniə/ tandetna pamiątka
tourist (n) /ˈtuərɪst/ turysta
 ~ **attractions** /ˈtuərɪst əˌtrækʃnz/ atrakcje turystyczne
travel agency/travel agent (n) /ˈtrævl ˌeɪdʒənsi, ˈtrævl ˌeɪdʒənt/ biuro podróży

ZWROTY

at the seaside nad morzem
camp in the mountains obozować w górach
cut one's holiday short skrócić wakacje
go backpacking wędrować z plecakiem
go camping pojechać pod namiot
go for a ride pojechać na przejażdżkę
go hiking pójść na pieszą wędrówkę
go on a cruise pojechać w rejs wycieczkowy
go on holiday pojechać na wakacje
go sightseeing/see the sights zwiedzać
have a go at sth spróbować czegoś
have fun dobrze się bawić
lie on the beach leżeć na plaży
make a trip/an excursion pojechać na wycieczkę
put sun cream on nałożyć balsam do opalania

take a ride pojechać na przejażdżkę
take a walk pójść na spacer

MP3-144 PODRÓŻ ZAGRANICZNIE

customs (n) /ˈkʌstəmz/ urząd celny, kontrola celna
customs officer (n) /ˈkʌstəmz ˌɒfɪsə/ celnik
exchange office (n) /ɪksˈtʃeɪndʒ ˌɒfɪs/ kantor wymiany walut
foreign currency (n) /ˌfɔːrɪn ˈkʌrənsi/ obca waluta
immigration officer (n) /ɪmɪˈɡreɪʃən ˌɒfɪsə/ przedstawiciel urzędu imigracyjnego
passport control (n) /ˈpɑːspɔːt kənˌtrɒl/ kontrola paszportowa
valid passport (n) /ˌvælɪd ˈpɑːspɔːt/ ważny paszport
invalid passport (n) /ɪnˌvælɪd ˈpɑːspɔːt/ nieważny paszport
visa (n) /ˈviːzə/ wiza

ZWROTY

cross the border przekraczać granicę
travel abroad podróżować za granicę
travel across Europe podróżować po Europie
travel around the world podróżować dookoła świata

MP3-145 WYPADKI

accident (n) /ˈæksɪdənt/ wypadek
casualty (n) /ˈkæʒʊəlti/ ofiara wypadku
crash (n) /kræʃ/ wypadek samochodowy
 plane ~ /ˈpleɪn kræʃ/ wypadek lotniczy
train ~ /ˈtreɪn kræʃ/ wypadek kolejowy
emergency (n) /ɪˈmɜːdʒənsi/ nagły wypadek, sytuacja awaryjna
 ~ **landing** /ɪˈmɜːdʒənsi ˈlændɪŋ/ przymusowe lądowanie
 ~ **services** /ɪˈmɜːdʒənsi ˈsɜːvɪsɪz/ służby ratownicze
first aid (n) /ˈfɜːst ˈeɪd/ pierwsza pomoc
life jacket (n) /ˈlaɪf ˌdʒækt/ kamizelka ratunkowa
narrow escape (n) /ˈnæəʊ ˌrɪskeɪp/ ucieczka w ostatniej chwili
rescue (n) /ˈreskjuː/ ratunek
safety (n) /ˈseɪfti/ bezpieczeństwo
shipwreck (n) /ˈʃɪprek/ wrak statku

CZASOWNIKI

rescue (v) /ˈreskjuː/ ratować
sink (v) /sɪŋk/ zatonać
survive (v) /səˈvaɪv/ przeżyć

ZWROTY

be hit by a car zostać potrąconym przez samochód
be seasick mieć chorobę morską
bump into sth wjechać w coś
call an ambulance wezwać karetkę
crash into a tree rozbić się o drzewo
have a crash/an accident mieć wypadek
have a flat tyre złapać gumę
run sb/sth over przejechać kogoś/coś

ZAPAMIĘTAJ WIĘCEJ

- Podkreśl w Banku słów nazwy rodzajów muzyki, literatury i programów telewizyjnych, które lubisz.
- Używając wyrazów i zwrotów z Banku słów, przygotuj opis swojego ulubionego filmu.
- Odpowiedz na pytania, korzystając z Banku słów.
 - Which word completes this sentence: *The action of the book _____ place on a distant planet?*
A has B takes C gets
 - Which of these is not a person?
A a blockbuster
B a conductor
C a talk show host
 - What has a *plot*?
A an exhibition
B a rehearsal
C a novel
 - Which word completes this sentence: *The new TV series has 60 _____?*
A chapters
B episodes
C acts
 - What verb completes all three collocations?
_____ a gig
_____ the role of sb
_____ the piano
- Which word completes this sentence: *The story is _____ in the nineteenth century?*
A placed B made C set
- MP3-155 Posłuchaj wyrazów i zwrotów w języku polskim i zapisz ich odpowiedniki w języku angielskim. Sprawdź ich pisownię w Banku słów.

1 _____	4 _____
2 _____	5 _____
3 _____	6 _____

Wskazówka

Na marginesie dodatku kulturalnego do gazety zapisz angielskie odpowiedniki co najmniej dwudziestu wyrazów związanych z kulturą, które się w nim pojawiają.

MP3-156 DZIEDZINY KULTURY
- POJĘCIA OGÓLNE

art (n) /ɑ:t/ sztuka
piece of ~/work of ~ /pi:əs əv 'ɑ:t, wɜ:k əv 'ɑ:t/ dzieło sztuki
artist (n) /'ɑ:tɪst/ artysta
award (n) /ə'wɔ:d/ nagroda
character (n) /'kærəktə/ postać
main ~ /meɪn 'kærəktə/ główny bohater
creation (n) /kri'eɪʃən/ dzieło
creator (n) /kri'eɪtə/ twórca
critic (n) /'krɪtɪk/ krytyk
culture (n) /'kʌltʃə/ kultura
entertainment (n) /entə'teɪnmənt/ rozrywka
film/movie/picture (n) /fɪlm, 'mu:vi, 'pɪktʃə/ film
graphic arts (n) /'græfɪk ɑ:ts/ grafika (dziedzina sztuki)
hero (n) /'hɪərəʊ/ bohater
heroine (n) /'herəʊɪn/ bohaterka
literature (n) /'lɪtrətʃə/ literatura
masterpiece (n) /'mɑ:stəpi:s/ arcydzieło
music (n) /'mju:zɪk/ muzyka
performance (n) /pə'fɔ:məns/ przedstawienie, występ
photography (n) /fə'tɒgrəfi/ fotografia
review (n) /ri'vju:/ recenzja
reviewer (n) /ri'vju:ə/ recenzent
scene (n) /si:n/ scena (część sztuki, książki lub filmu)
theatre (n) /'θiətə/ teatr
the media (n) /ðə 'mi:diə/ środki masowego przekazu
TV/television (n) /ti: 'vi:, 'teləvɪʒən/ telewizja
visual arts (n) /'vɪʒuəl ɑ:ts/ sztuki plastyczne
well-known (adj) /wel 'nəʊn/ słynny

CZASOWNIKI

create (v) /kri'eɪt/ tworzyć
recommend sth to sb (v) /rekə'mend ,sʌmθɪŋ tə ,sʌmbədɪ/ polecać coś komuś
rehearse (v) /ri'hɜ:s/ robić próby
review (v) /ri'vju:/ zrecenzować

MP3-157 SZTUKI
PLASTYCZNE

art book (n) /'ɑ:t bu:k/ album o sztuce
art class (n) /'ɑ:t kla:s/ zajęcia ze sztuki
art gallery (n) /'ɑ:t ,gæləri/ galeria sztuki
background (n) /'bækgraʊnd/ tło
designer (n) /di'zainə/ projektant
doodles (n) /'du:dlz/ bazgroły
drawing (n) /'drɔ:ɪŋ/ rysunek

exhibition (n) /eksə'biʃən/ wystawa
gallery (n) /'gæləri/ galeria
landscape (n) /'lændskeɪp/ pejzaż
museum (n) /mju:'ziəm/ muzeum
painter (n) /'peɪntə/ malarz
painting (n) /'peɪntɪŋ/ obraz
abstract ~ /'æbstrækt ,peɪntɪŋ/ obraz abstrakcyjny
oil ~ /ɔɪl ,peɪntɪŋ/ obraz olejny
perspective (n) /pə'spektɪv/ perspektywa
photographer (n) /fə'tɒgrəfə/ fotograf
portrait (n) /'pɔ:treɪt/ portret
sculptor (n) /'skʌlptə/ rzeźbiarz
sculpture (n) /'skʌlptʃə/ rzeźba
self-portrait (n) /self 'pɔ:treɪt/ autoportret
sketch (n) /sketʃ/ szkic
still life (n) /stɪl 'laɪf/ martwa natura
studio (n) /'stju:diəʊ/ pracownia

CZASOWNIKI

design (v) /di'zain/ projektować
draw (v) /drɔ:/ rysować
paint (v) /peɪnt/ malować
sculpt (v) /skʌlpt/ rzeźbić
sketch (v) /sketʃ/ szkicować

ZWROTY

draw in chalk rysować kredą
draw in charcoal rysować węglem
draw in pencil rysować ołówkiem
take photographs/take photos robić zdjęcia

MP3-158 ARCHITEKTURA

bridge (n) /brɪdʒ/ most
castle (n) /'kɑ:sl/ zamek
cathedral (n) /kə'ti:drəl/ katedra
church (n) /tʃɜ:ʃ/ kościół
city walls (n) /'sɪti wɔ:lz/ mury miasta
monument (n) /'mɒnjumənt/ pomnik, zabytek

MP3-159 LITERATURA

bestseller (n) /best'selə/ bestseller
chapter (n) /'tʃæptə/ rozdział
collection of short stories (n) /kə'leɪʃən əv ʃɔ:t 'stɔ:ri:z/ zbiór opowiadań
crime story/detective story (n) /'kraɪm ,stɔ:ri, dɪ'tektɪv ,stɔ:ri/ kryminał
fairy tale (n) /'feəri teɪl/ baśń
fiction (n) /'fɪkʃən/ beletrystyka, literatura piękna
Nobel Prize (n) /nəʊ,bel 'praɪz/ Nagroda Nobla

non-fiction (n) /nɒn 'fɪkʃən/ literatura faktu
novel (n) /'nɒvəl/ powieść
novelist (n) /'nɒvəlɪst/ powieściopisarz
play (n) /pleɪ/ sztuka teatralna
poem (n) /'pəʊɪm/ wiersz
poet (n) /'pəʊɪt/ poeta
poetry (n) /'pəʊətri/ poezja
short story (n) /ʃɔ:t 'stɔ:ri/ opowiadanie
trilogy (n) /'tri:lədʒi/ trylogia
volume (n) /'vɒljʊ:m/ tom
writer (n) /'raɪtə/ pisarz

MP3-160 TEATR

act (n) /ækt/ akt (sztuki teatralnej)
curtain (n) /'kɜ:tn/ kurtyna
drama (n) /'dra:mə/ dramat
interval (n) /'ɪntəvəl/ antrak
performance/show (n) /pə'fɔ:məns, ʃəʊ/ przedstawienie
programme (n) /'prəʊgræm/ program
seat (n) /si:t/ miejsce, siedzenie
stage (n) /steɪdʒ/ scena

MP3-161 FILM

Academy Award®/Oscar® (n) /ə'kædəmi ə'wɔ:d, 'ɒskə/ Oscar
acting (n) /'æktɪŋ/ gra aktorska
action film/action movie (n) /'ækʃən fɪlm, 'ækʃən ,mu:vi/ film akcji
adaptation (n) /ædæp'teɪʃən/ adaptacja
adventure film (n) /əd'ventʃə fɪlm/ film przygodowy
agent (n) /'edʒənt/ agent
audition (n) /ɔ:'dɪʃn/ przesłuchanie do roli
blockbuster (n) /'blɒkbʌstə/ przebój filmowy
cameraman (n) /'kæmərəmən/ operator, kamerzysta
cartoon (n) /kɑ:'tu:n/ film rysunkowy, kreskówka
cast (n) /kɑ:st/ obsada
cinema (n) /'sɪnəmə/ kino
comedy (n) /'kɒmədi/ komedia
dialogue (n) /'daɪələg/ dialog
dialogues (n) /'daɪələgz/ dialogi
director (n) /daɪ'rektə/ reżyser
disaster movie (n) /dɪ'zɑ:stə ,mu:vi/ film katastroficzny
documentary (n) /dɒkjə'mentəri/ film dokumentalny
dubbed (adj) /dʌbd/ dubbingowany
dubbing (n) /'dʌbɪŋ/ dubbing
feature film (n) /'fi:tʃə fɪlm/ pełnometrażowy film fabularny
horror (n) /'hɒrə/ horror

leading role/main role (n) /ˈliːdɪŋ ˈrəʊl, meɪn ˈrəʊl/ główna rola
love story (n) /ˈlʌv ˈstɔːri/ historia miłosna, romans
make-up artist (n) /ˈmeɪkʌp ˈɑːtɪst/ charakterysta
musical (n) /ˈmjuːzɪkəl/ musical
part (n) /pɑːt/ rola
plot (n) /plɒt/ fabuła
producer (n) /prəˈdjuːsə/ producent
production (n) /prəˈdʌkʃən/ produkcja
psychological drama (n) /ˈsaɪkəˌlɒdʒɪkəl ˈdraːmə/ dramat psychologiczny
remake (n) /ˈriːmeɪk/ nowa wersja filmu
romantic comedy (n) /rəʊˌmæntɪk ˈkɒmədi/ komedia romantyczna
science fiction film/sci-fi film (n) /ˈsaɪəns ˈfɪkʃən fɪlm, saɪˈfai fɪlm/ film science fiction
screenplay (n) /ˈskriːnpleɪ/ scenariusz
shot (n) /ʃɒt/ ujęcie
soundtrack (n) /ˈsaʊndtræk/ ścieżka dźwiękowa
special effects (n) /ˌspeʃəl ɪˈfekts/ efekty specjalne
subtitled (adj) /ˈsʌbtartɪld/ z napisami
subtitles (n) /ˈsʌbtartɪtlz/ napisy
thriller (n) /ˈθrɪlə/ film sensacyjny, thriller
viewer (n) /ˈvjuːə/ widz
war drama (n) /ˈwɔː ˈdraːmə/ dramat wojenny
western (n) /ˈwestən/ western

CZASOWNIKI

act (v) /ækt/ grać (o aktorze)
appear (v) /əˈpiə/ występować, grać
cast (v) /kɑːst/ obsadzać role
direct (v) /daɪˈrekt/ reżyserować
dub (v) /dʌb/ dubbingować
release (v) /rɪˈliːs/ wydać, wprowadzić na rynek/na ekrany
shoot (v) /ʃuːt/ kręcić, filmować

ZWROTY

based on a book oparty na książce
based on a true story oparty na prawdziwej historii
make a book into a film zekranizować książkę
make a film kręcić film
play the part/role of sb grać rolę kogoś
set in osadzony w
star in a film grać, występować w filmie
study at drama school studiować w szkole teatralnej
tell the story of (sb/sth) opowiadać o (kimś/czymś)
the action takes place in akcja rozgrywa się w
what's on co grają
worth seeing warty zobaczenia

MP3-162 MUZYKA

album (n) /ˈælbəm/ album

ballet (n) /ˈbæleɪ/ balet
band/group (n) /bænd, gruːp/ zespół muzyczny
charts (n) /tʃɑːts/ lista przebojów
classical music (n) /ˈklæsɪkəl ˈmjuːzɪk/ muzyka poważna
composer (n) /kəmˈpəʊzə/ kompozytor
concert (n) /ˈkɒnsət/ koncert (muzyki poważnej lub rozrywkowej)
concert hall (n) /ˈkɒnsət ˈhɔːl/ sala koncertowa
conductor (n) /kənˈdʌktə/ dyrygent
cover (n) /ˈkʌvə/ przeróbka utworu muzycznego, cover
folk music (n) /ˈfəʊk ˈmjuːzɪk/ muzyka ludowa, muzyka folk
gig (n) /ɡɪɡ/ koncert (muzyki rozrywkowej)
guitar player/guitarist (n) /ɡɪˈtɑː ˈpleɪə, ɡɪˈtɑːrɪst/ gitarzysta
hit (n) /hɪt/ przebój
line-up (n) /ˈlaɪnʌp/ skład (zespołu)
lyrics (n) /ˈlɪrɪks/ tekst piosenki
modern music (n) /ˈmɒdɪn ˈmjuːzɪk/ muzyka nowoczesna
musician (n) /ˈmjuːzɪʃən/ muzyk
number one hit (n) /ˈnʌmbə ˈwʌn hɪt/ przebój

opera (n) /ˈɒprə/ opera
orchestra (n) /ˈɔːkɪstrə/ orkiestra
piece of music (n) /piːs əv ˈmjuːzɪk/ utwór muzyczny
record (n) /ˈrekɔːd/ płyta
recording contract (n) /rɪˈkɔːdɪŋ ˈkɒntrækt/ kontrakt płytowy
recording studio (n) /rɪˈkɔːdɪŋ ˈstjuːdiəʊ/ studio nagraniowe
rehearsal (n) /rɪˈhɜːsl/ próba
release of a single (n) /rɪˈliːs əv ə ˈsɪŋɡəl/ ukazanie się singla
singer (n) /ˈsɪŋə/ piosenkarz
solo career (n) /ˈsəʊləs ˈkæriə/ kariera solowa
songwriter (n) /ˈsɒŋraɪtə/ autor piosenek
tour (n) /tuə/ tournée
vocalist (n) /ˈvəʊkəlɪst/ wokalista
lead ~ /liːd ˈvəʊkəlɪst/ główny wokalista

INSTRUMENTY MUZYCZNE

base guitar (n) /beɪs ɡɪˈtɑː/ gitara basowa
drum (n) /drʌm/ bęben
guitar (n) /ɡɪˈtɑː/ gitara
keyboard (n) /ˈkiːbɔːd/ syntezator, keyboard
percussion/drums (n) /pəˈkʌʃn, ˈdrʌmz/ perkusja
piano (n) /piˈænəʊ/ fortepian
saxophone (n) /ˈsæksəfəʊn/ saksofon
trumpet (n) /ˈtrʌmpɪt/ trąbka
violin (n) /ˈvaɪələɪn/ skrzypce

CZASOWNIKI

compose (v) /kəmˈpəʊz/ komponować
conduct (v) /kənˈdʌkt/ dyrygować
perform (v) /pəˈfɔːm/ występować

play (v) /pleɪ/ grać

ZWROTY

play an instrument grać na instrumencie

MP3-163 MEDIA

article (n) /ˈɑːtɪkəl/ artykuł
broadcast (n) /ˈbrɔːdkɑːst/ transmisja
live ~ /laɪv ˈbrɔːdkɑːst/ transmisja na żywo
cable TV (n) /ˈkeɪbəl tiːviː/ telewizja kablowa
cartoon (n) /ˈkɑːtuːn/ film animowany, kreskówka
cartoonist (n) /ˈkɑːtuːnɪst/ rysownik kreskówek/komiksów
copy (n) /ˈkɒpi/ egzemplarz
correspondent (n) /ˌkɒrəˈspɒndənt/ korespondent
war ~ /wɔː ˌkɒrəˈspɒndənt/ korespondent wojenny
daily/daily paper/newspaper (n) /ˈdeɪli, ˈdeɪli ˈpeɪpə, ˈnjuːzpeɪpə/ gazeta codzienna, dziennik
editor (n) /ˈedɪtə/ redaktor
episode (n) /ˈepɪsəʊd/ odcinek
game show/quiz show (n) /ˈɡeɪm ʃəʊ, ˈkwɪz ʃəʊ/ teleturniej
headline (n) /ˈhedlaɪn/ nagłówek prasowy
interview (n) /ˈɪntəvjuː/ wywiad
journalist (n) /ˈdʒɜːnəlɪst/ dziennikarz
letter to the editor (n) /ˈletə tə ði ˈedɪtə/ list do redakcji
local press (n) /ˌləʊkəl ˈpres/ prasa lokalna
magazine (n) /ˈmæɡəˈziːn/ czasopismo, magazyn
glossy ~ /ˈɡlɒsi mæɡəˈziːn/ magazyn ilustrowany
women's ~ /ˈwɪmɪnz mæɡəˈziːn/ magazyn dla kobiet
media celebrity (n) /ˈmiːdiə sɪˈlebrəti/ osoba znana z mediów
monthly (n) /ˈmʌnθli/ miesięcznik
national press (n) /ˌnæʃənəl ˈpres/ prasa ogólnokrajowa
national TV and radio (n) /ˌnæʃənəl tiːviː ænd ˈreɪdɪəʊ/ stacja telewizyjna i radiowa o zasięgu krajowym

newsagent (n) /ˈnjuːzeɪdʒənt/ sprzedawca prasy
presenter (n) /ˈprɪzenta/ prezenter
reality show (n) /rɪˈæləti ʃəʊ/ reality show
reality TV (n) /rɪˈæləti tiːviː/ reality TV
remote control (n) /rɪˈməʊt kənˈtrəʊl/ pilot do telewizora
report (n) /rɪˈpɔːt/ doniesienie, relacja
reporter (n) /rɪˈpɔːtə/ reporter
satellite TV (n) /ˈsætələɪt tiːviː/ telewizja satelitarna
series/serial (n) /ˈsɪəriəz, ˈsɪəriəl/ serial
sitcom (n) /ˈsɪtkɒm/ serial komediowy
soap opera (n) /ˈsəʊp ˌɒpərə/ telenowela, opera mydlana

Sunday paper (n) /ˌsʌndəɪ ˈpeɪpə/ niedzielne wydanie gazety
talk show/chat show (n) /ˈtɔːk ʃəʊ, ˈtʃæt ʃəʊ/ talk-show
talk show host (n) /ˈtɔːk ʃəʊ həʊst/ gospodarz talk-show
the front page (n) /ðə frʌnt ˈpeɪdʒ/ pierwsza strona gazety
the news (n) /ðənjuːz/ wiadomości
TV channel (n) /tiːviː ˈtʃænl/ kanał telewizyjny
TV studio (n) /tiːviː ˈstjuːdiəʊ/ studio telewizyjne
weekly (n) /ˈwiːkli/ tygodnik

CZASOWNIKI

comment (v) /ˈkɒment/ komentować
inform (v) /ɪnˈfɔːm/ informować
interview sb (v) /ˈɪntəvjuː ˌsʌmbədi/ przeprowadzić z kimś wywiad

ZWROTY

post sth on a website zamieścić coś na stronie internetowej

MP3-164 UCZESTNICTWO W KULTURZE

audience (n) /ˈɔːdiəns/ widownia
box office (n) /ˈbɒks ˌɒfɪs/ kasa biletowa
festival (n) /ˈfestɪvəl/ festiwal
live (adj, adv) /laɪv/ na żywo
venue (n) /ˈvenjuː/ miejsce, gdzie coś się odbywa

CZASOWNIKI

applaud (v) /əˈplɔːd/ okłaskiwać
clap (v) /kleɪp/ klaskać

PRZYMIOTNIKI OPISUJĄCE DZIEŁA SZTUKI

amazing (adj) /əˈmeɪzɪŋ/ zdumiewający
awful (adj) /ˈɔːfl/ okropny
believable (adj) /bɪˈliːvəbl/ wiarygodny
boring (adj) /ˈbɔːrɪŋ/ nudny
brilliant (adj) /ˈbrɪliənt/ znakomity
colourful (adj) /ˈkʌləfl/ barwny
disappointing (adj) /ˌdɪsəˈpɔɪntɪŋ/ rozczarowujący
dreadful (adj) /ˈdredfl/ okropny, fatalny
entertaining (adj) /ˌentəˈteɪnɪŋ/ zabawny
excellent (adj) /ˈeksələnt/ świetny
fantastic (adj) /fænˈtæstɪk/ fantastyczny
good (adj) /ɡʊd/ dobry
poor/weak (adj) /pɔː ˈwiːk/ słaby
spellbound (adj) /ˈspelbaʊnd/ oczarowany
unforgettable (adj) /ˌʌnfəˈgetəbl/ niezapomniany

ZAPAMIĘTAJ WIĘCEJ

- Podkreśl w *Banku słów* nazwy wszystkich sportów, których jeszcze nie uprawiałeś/ uprawiałaś, a których chciałbyś/ chciałaś spróbować.
- Jaka jest twoja ulubiona dyscyplina sportu? W myślach postaraj się wymienić wszystkie wyrazy i zwroty z nią związane.
- Odpowiedz na pytania, korzystając z *Banku słów*.
 - For which sport do you need a *rink*?
A skating B boxing
C skiing
 - Who controls and judges a sporting event?
A a coach
B a captain
C a referee
 - What do we call the person who plays against you?
A an opponent
B a coach
C a supporter
 - Which of these can you win?
A a goal
B a tournament
C a draw
 - What word completes all three collocations?
set
break a _____
equal
 - Which of these can you do?
A skateboarding
B yoga
C squash

- MP3-174** Posłuchaj wyrazów i zwrotów w języku polskim i zapisz ich odpowiedniki w języku angielskim. Sprawdź ich pisownię w *Banku słów*.

1 _____	4 _____
2 _____	5 _____
3 _____	6 _____

Wskazówka

Zapisz nazwy wszystkich sportów, które uprawiasz lub uprawiałeś/ uprawiałaś. Przy każdym z nich napisz nazwę miejsca, w którym uprawia się ten sport, oraz nazwy potrzebnego sprzętu.

MP3-175 DYSCYPLINY SPORTU

aerobics (n) /eə'reubiks/ aerobik
aikido (n) /aɪ'ki:doʊ/ aikido
archery (n) /'ɑ:tʃəri/ łucznictwo
athletics (n) /æθ'letiks/ lekkoatletyka
badminton (n) /'bædmɪntən/ badminton
baseball (n) /'beɪsbɔ:l/ baseball
basketball (n) /'bɑ:skɛtbɔ:l/ koszykówka
bowling (n) /'bəʊlɪŋ/ gra w kręgle
boxing (n) /'bɒksɪŋ/ boks
bridge (n) /brɪdʒ/ brydż
canoeing (n) /kə'nu:ɪŋ/ kajakerstwo
car racing (n) /'kɑ:reɪsɪŋ/ wyścigi samochodowe
chess (n) /tʃes/ szachy
climbing (n) /'klaɪmɪŋ/ wspinaczka
combat sport (n) /'kɒmbæt spɔ:t/ sport walki
cricket (n) /'krɪkɪt/ krykiet
cycling (n) /'saɪklɪŋ/ kolarstwo
dancing (n) /'da:nsɪŋ/ taniec
darts (n) /dɑ:ts/ rzutki
discus (n) /'dɪskəs/ rzut dyskiem
diving (n) /'daɪvɪŋ/ nurkowanie
dodgeball (n) /'dɒdʒbɔ:l/ gra w dwa ognie
fencing (n) /'fensɪŋ/ szermierka
football (BrE)/soccer (AmE) (n) /'fʊtbɔ:l, 'sɒkə/ piłka nożna
freestyle (n) /'fri:staɪl/ styl dowolny (w pływaniu)
golf (n) /gɒlf/ golf
gymnastics (n) /dʒɪm'næstɪks/ gimnastyka
hammer throw (n) /'hæmə θraʊ/ rzut młotem
high jump (n) /'haɪ dʒʌmp/ skok wzwyż
hockey (n) /'hɒki/ hokej
horseracing (n) /'hɔ:sreɪsɪŋ/ wyścigi konne
horse-riding (n) /'hɔ:s raɪdɪŋ/ jazda konna
hurdling (n) /'hɜ:dlɪŋ/ bieg przez płotki
individual sport (n) /ɪndə'vɪdʒʊəl spɔ:t/ sport indywidualny
indoor sport (n) /ɪndɔ: 'spɔ:t/ sport halowy
javelin (n) /'dʒævəlɪn/ rzut oszczepem
jogging (n) /'dʒɒɡɪŋ/ jogging
judo (n) /'dʒu:doʊ/ dżudo
karate (n) /kə'reɪti/ karate
kung fu (n) /kʌŋ 'fu:/ kung fu

long jump (n) /'lɒŋ dʒʌmp/ skok w dal
long-distance running (n) /'lɒŋ dɪstəns 'rʌnɪŋ/ biegi długodystansowe
marathon (n) /'mæərəθən/ maraton
outdoor sport (n) /'aʊtdɔ: 'spɔ:t/ sport uprawiany na świeżym powietrzu
rollerblading (n) /'rəʊləbleɪdɪŋ/ jazda na rolkach
rowing (n) /'rəʊɪŋ/ wioślarstwo
rugby (n) /'rʌɡbi/ rugby
running (n) /'rʌnɪŋ/ bieganie
sailing (n) /'seɪlɪŋ/ żeglarstwo
skateboarding (n) /'skeɪtbɔ:dɪŋ/ jazda na deskorolce
skating (n) /'skeɪtɪŋ/ łyżwiarstwo
figure ~ /'fɪɡə 'skeɪtɪŋ/ łyżwiarstwo figurowe
speed ~ /'spi:d 'skeɪtɪŋ/ łyżwiarstwo szybkie
ski jumping (n) /'ski: 'dʒʌmpɪŋ/ skoki narciarskie
skiing (n) /'ski:ɪŋ/ narciarstwo
snowboarding (n) /'snəʊbɔ:dɪŋ/ snowboarding
snooker (n) /'snu:kə/ snooker
sprint (n) /sprɪnt/ sprint
squash (n) /'skwɒʃ/ squash
swimming (n) /'swɪmɪŋ/ pływanie
table tennis (n) /'teɪbəl 'tenɪs/ tenis stołowy
team sport (n) /'ti:m spɔ:t/ sport zespołowy
tennis (n) /'tenɪs/ tenis
volleyball (n) /'vɒlibɔ:l/ siatkówka
walk (n) /wɔ:k/ chód
water sport (n) /'wɔ:tə spɔ:t/ sport wodny
weightlifting (n) /'weɪtlɪftɪŋ/ podnoszenie ciężarów
windsurfing (n) /'wɪndzɜ:fɪŋ/ windsurfing
winter sport (n) /'wɪntə spɔ:t/ sport zimowy
wrestling (n) /'reslɪŋ/ zapasy
yoga (n) /'jəʊɡə/ joga

MP3-176 SPRZĘT SPORTOWY

ball (n) /bɔ:l/ piłka
bat (n) /bæt/ rakieta, kij
bobsleigh (n) /'bɒbsleɪ/ bobslej
chess pieces (n) /'tʃes pi:səz/ figury szachowe
football boots (n) /'fʊtbɔ:l bu:ts/ korki
football kit (n) /'fʊtbɔ:l kɪt/ strój do gry w piłkę nożną
football shirt (n) /'fʊtbɔ:l ʃɜ:t/ koszulka piłkarska
gloves (n) /glɒvz/ rękawice
boxing ~ /'bɒksɪŋ glɒvz/ rękawice bokserskie

goal (n) /ɡəʊl/ bramka
goggles (n) /'ɡɒɡəlz/ okulary, gogle
swimming ~ /'swɪmɪŋ 'ɡɒɡəlz/ okulary pływackie
golf club (n) /'ɡɒlf klʌb/ kij golfowy
helmet (n) /'helmt/ kask
ice skates (n) /'aɪs skeɪts/ łyżwy
kayak (n) /'kaɪæk/ kajak
net (n) /net/ siatka
pedal (n) /'pedl/ pedał
ping pong table (n) /'pɪŋpɒŋ 'teɪbəl/ stół do tenisa stołowego/ping-ponga
rollerblades (n) /'rəʊləbleɪdz/ rolki
shin pad (n) /'ʃɪn pæd/ ochraniacz, nagolennik
skateboard (n) /'skeɪtbɔ:d/ deskorolka
ski boots (n) /'ski: bu:ts/ buty narciarskie
ski lift (n) /'ski: lɪft/ wyciąg narciarski
ski poles (n) /'ski: pəʊlz/ kijki narciarskie
ski suit (n) /'ski: su:t/ kombinezon narciarski
sports equipment (n) /'spɔ:ts ɪkwɪpmənt/ sprzęt sportowy
swimming cap (n) /'swɪmɪŋ kæp/ czepek
swimming costume (n) /'swɪmɪŋ 'kɒstjəm/ kostium kąpielowy
swimming trunks (n) /'swɪmɪŋ trʌŋks/ kąpielówki
tennis ball (n) /'tenɪs bɔ:l/ piłeczka tenisowa
tennis racket (n) /'tenɪs 'rækt/ rakieta do tenisa
tennis shoes (n) /'tenɪs ʃu:z/ buty do tenisa
tracksuit (n) /'træksu:t/ dres
trainers (n) /'treɪnəz/ buty sportowe

MP3-177 SPORT – MIEJSCA

basketball court (n) /'bɑ:skɛtbɔ:l kɔ:t/ boisko do koszykówki
boxing ring (n) /'bɒksɪŋ rɪŋ/ ring bokserski
cricket pitch (n) /'krɪkɪt pɪtʃ/ boisko do gry w krykieta
football pitch/football field (n) /'fʊtbɔ:l pɪtʃ, 'fʊtbɔ:l fi:ld/ murawa, boisko do piłki nożnej
gym (n) /dʒɪm/ siłownia, sala gimnastyczna
race track (n) /'reɪs træk/ tor wyścigowy
rugby pitch (n) /'rʌɡbi pɪtʃ/ boisko do gry w rugby
skating rink/ice rink (n) /'skeɪtɪŋ rɪŋk, 'aɪs rɪŋk/ lodowisko

ski run (n) /'ski rʌn/ trasa narciarska
ski slope (n) /'ski: sləʊp/ stok narciarski
stadium (n) /'steɪdiəm/ stadion
stand (n) /stænd/ trybuna
swimming pool (n) /'swɪmɪŋ pu:l/ basen
tennis court (n) /'tenɪs kɔ:t/ kort tenisowy
track (n) /træk/ bieżnia, tor
volleyball court (n) /'vɒlɪbɔ:l kɔ:t/ boisko do siatkówki

MP3-178 SPORT – OSOBY

amateur (n) /'amətə/ amator
archer (n) /'ɑ:tʃə/ łucznik
athlete (n) /'æθli:t/ sportowiec, lekkoatleta
basketball player (n) /'bɑ:skɛtbɔ:l ,pleɪə/ koszykarz
boxer (n) /'bɒksə/ bokser
captain (n) /'kæptɪn/ kapitan
champion (n) /'tʃæmpiən/ mistrz
coach (n) /kəʊtʃ/ trener
contestant (n) /kɒn'testənt/ zawodnik
crowd (n) /kraʊd/ tłum, kibice
cyclist (n) /'saɪklɪst/ rowerzysta
diver (n) /'daɪvə/ nurek, skoczek do wody
springboard ~ /'sprɪŋbɔ:d ,daɪvə/ skoczek do wody (z trampoliny)
fan/supporter (n) /fæn, sə'pɔ:tə/ kibic
fencer (n) /'fensə/ szermierz
football player/footballer (n) /'fʊtbɔ:l ,pleɪə, 'fʊtbɔ:lə/ piłkarz
goalkeeper (n) /'gəʊlki:pə/ bramkarz
golfer (n) /'gɒlfə/ golfista
gymnast (n) /'dʒɪmnæst/ gimnastyk
hockey player (n) /'hɒki ,pleɪə/ hokeista
jumper (n) /'dʒʌmpə/ skoczek
marathon runner (n) /'mæɾəθən ,rʌnə/ maratończyk
opponent/rival (n) /ə'pəʊnənt, 'raɪvəl/ przeciwnik
professional (n) /prə'feʃənəl/ zawodowiec
referee (n) /refə'ri:/ sędzia sportowy
runner (n) /'rʌnə/ biegacz
sailor (n) /'seɪlə/ żeglarz
skater (n) /'skeɪtə/ łyżwiarz
figure ~ /'fɪgə ,skeɪtə/ łyżwiarz figurowy
speed ~ /'spi:d ,skeɪtə/ panczenista
ski jumper (n) /'ski: ,dʒʌmpə/ skoczek narciarski
skier (n) /'ski:ə/ narciarz
spectator (n) /spek'teɪtə/ widz
sprinter (n) /'sprɪntə/ sprinter
swimmer (n) /'swɪmə/ pływak
team (n) /ti:m/ drużyna
home ~ /'həʊm ti:m/ drużyna gospodarzy

tennis player (n) /'tenɪs ,pleɪə/ tenisista
weightlifter (n) /'weɪtlɪftə/ sztangista
windsurfer (n) /'wɪndzɜ:fə/ windsurfer
wrestler (n) /'reslə/ zapaśnik
PRZYMIOTNIKI
athletic/sporty (adj) /æθ'letɪk, 'spɔ:ti/ wysportowany
exhausted (adj) /ɪg'zɔ:stɪd/ wyczerpany
fit (adj) /fɪt/ sprawny, w dobrej kondycji

MP3-179 UPRAWIANIE SPORTU

CZASOWNIKI

attack (v) /ə'tæk/ atakować
beat/defeat (v) /bi:t, dɪ'fi:t/ pokonać
cheer (v) /tʃɪə/ wiwatować, wznosić okrzyki
compete (v) /kəm'pi:t/ współzawodniczyć, konkurować
defend (v) /dɪ'fend/ bronić
disqualify (v) /dɪs'kwɒlɪfaɪ/ zdyskwalifikować
dive (v) /daɪv/ nurkować, skakać do wody
fight (v) /faɪt/ walczyć
kick (v) /kɪk/ kopać
lose (v) /lu:z/ przegrać
play (v) /pleɪ/ grać
practise (v) /'præktɪs/ trenować, ćwiczyć
qualify (v) /'kwɒlɪfaɪ/ zakwalifikować się
race (v) /reɪs/ ścigać się
score (v) /sko:/ zdobyć punkt, strzelić bramkę, rzucić kosza
sponsor sb (v) /'spɒnsə ,sʌmbɒdi/ sponsorować kogoś
support sb (v) /sə'pɔ:t ,sʌmbɒdi/ kibicować komuś
train (v) /treɪn/ trenować
win (v) /wɪn/ wygrać

ZWROTY

be out of breath nie móc złapać tchu
be out of shape nie być w formie
be useless at sth być w czymś nieprzydatnym
become a professional zostać zawodowym sportowcem
break a record pobić rekord
catch the ball złapać piłkę
come first zająć pierwsze miejsce
do aerobics uprawiać aerobik
do aikido uprawiać aikido
do athletics uprawiać lekkoatletykę
do exercise ćwiczyć
do karate uprawiać karate
do kung fu uprawiać kung fu
do sports uprawiać sport
do yoga uprawiać jogę
equal a record wyrównać rekord
give up poddawać się

go climbing wspinać się
go cycling/cycle jeździć na rowerze
go riding/ride a horse jeździć konno
go rollerblading/rollerblade jeździć na rolkach
go sailing żeglować
go skateboarding jeździć na deskorolce
go skiing/ski jeździć na nartach
go surfing uprawiać surfing
go swimming/swim pływać
go windsurfing uprawiać windsurfing
have practice mieć trening
in the lead na prowadzeniu
join a gym zapisać się na siłownię
keep fit utrzymywać dobrą formę
knock sb out znokautować kogoś
let in a goal puścić gola
lose a game/a match przegrać mecz
lose a race przegrać wyścig
miss the goal/a kick chybić, nie trafić do bramki
participate in/take part in brać udział w
play against sb grać przeciwko komuś
play badminton grać w badminton
play basketball grać w koszykówkę
play bridge grać w brydża
play football grać w piłkę nożną
play rugby grać w rugby
play squash grać w squasha
play team games grać w sporty zespołowe
play tennis grać w tenisa
play volleyball grać w siatkówkę
prepare for the Olympics przygotowywać się do olimpiady
ride a motorcycle jeździć na motocyklu
run a marathon biec w maratonie
Running isn't my thing. Nie przepadam za bieganiem.
score a goal strzelić gola
score a point zdobyć punkt
set a record ustanowić rekord
take on a challenge podjąć wyzwanie
take up a sport zacząć uprawiać sport
turn professional przejść na zawodowstwo
win a game/a match wygrać mecz
win a prize wygrać nagrodę
win a race zwyciężyć w wyścigu
win a sporting competition wygrać zawody sportowe

work out at the gym ćwiczyć na siłowni

MP3-180 WYDARZENIA SPORTOWE

competition (n) /kəm'petɪʃən/ konkurencja, zawody
contest (n) /'kɒntest/ konkurs
cycling race (n) /'saɪklɪŋ reɪs/ wyścig kolarski
division (n) /dɪ'vɪʒən/ liga
first ~ /fɜ:st dɪ'vɪʒən/ pierwsza liga
second ~ /sekənd dɪ'vɪʒən/ druga liga
doping (n) /'dɒpɪŋ/ stosowanie środków dopingujących
draw (n) /drɔ:/ remis
drug test (n) /'drʌg test/ test antydopingowy
European Championship (n) /jʊərə'pi:ən 'tʃæmpiənʃɪp/ mistrzostwa Europy
final (n) /'faɪnəl/ finał
game (n) /geɪm/ mecz, gra
half (n) /hɑ:f/ połowa (meczu)
first ~ /fɜ:st 'hɑ:f/ pierwsza połowa (meczu)
second ~ /sekənd 'hɑ:f/ druga połowa (meczu)
half-time (n) /hɑ:f 'taɪm/ przerwa (w połowie meczu)
lap (n) /læp/ okrążenie
live commentary (n) /laɪv 'kɒməntri/ komentarz na żywo
match (n) /mætʃ/ mecz
medal (n) /'medl/ medal
bronze ~ /brɒnz 'medl/ brązowy medal
gold ~ /gəʊld 'medl/ złoty medal
silver ~ /sɪlvə 'medl/ srebrny medal
Olympic Games/Olympics (n) /ə'lɪmpɪk 'geɪmz, ə'lɪmpɪks/ olimpiada
Olympic sport (n) /ə'lɪmpɪk 'spɔ:t/ sport olimpijski
penalty (n) /'penlti/ rzut karny
point (n) /pɔɪnt/ punkt
race (n) /reɪs/ wyścig, bieg
relay ~ /'ri:leɪ reɪs/ sztafeta
record (n) /'rekɔ:d/ rekord
world ~ /wɜ:ld ,rekɔ:d/ rekord świata
round (n) /raʊnd/ runda
score (n) /sko:/ wynik meczu
semi-final (n) /semi'faɪnəl/ półfinał
sporting event (n) /'spɔ:tɪŋ ɪvənt/ wydarzenie sportowe
tournament (n) /'tuənəmənt/ turniej
trophy (n) /'trɒfi/ trofeum, puchar
victory (n) /'vɪktəri/ zwycięstwo
World Championship (n) /wɜ:ld 'tʃæmpiənʃɪp/ mistrzostwa świata
World Cup (n) /wɜ:ld 'kʌp/ mundial

ZAPAMIĘTAJ WIĘCEJ

- Podkreśl w *Banku słów* nazwy wszystkich zawodów związanych ze służbą zdrowia. Czy chciałbyś/chciałabyś wykonywać któryś z nich?
- Pomyśl o ostatnim razie, kiedy byłeś/byłaś chory/chora. Używając wyrazów i zwrotów z *Banku słów*, opisz swoje objawy, wizytę w gabinecie lekarskim oraz diagnozę lekarza.
- Odpowiedz na pytania, korzystając z *Banku słów*.
 - Which of these is an *injury*?
A a runny nose
B dizziness
C a twisted ankle
 - Which of these is an *illness*?
A a burn
B mumps
C a bruise
 - Which preposition fits both phrases?
Jen is allergic _____ nuts.
Justin is addicted _____ coffee.
 - What noun completes all three phrases?
_____ care
_____ centre
in good _____
 - What verb completes all three phrases?
_____ regular exercise
_____ sb's temperature
things easy
 - Which of these is a symptom?
A fever B cancer C measles
- [MP3-189] Posłuchaj wyrazów i zwrotów w języku polskim i zapisz ich odpowiedniki w języku angielskim. Sprawdź ich pisownię w *Banku słów*.

1 _____	4 _____
2 _____	5 _____
3 _____	6 _____

Wskazówka

Zajrzyj do swojej domowej apteczki i postaraj się nazwać po angielsku wszystkie przedmioty, które w niej widzisz.

[MP3-190] CZĘŚCI CIAŁA I NARZĄDY WEWNĘTRZNE

ankle (n) /'æŋkəl/ kostka
bone (n) /bəʊn/ kość
chest (n) /tʃest/ klatka piersiowa
gene (n) /dʒiːn/ gen
heart (n) /hɑːt/ serce
liver (n) /'lɪvə/ wątroba
lung (n) /lʌŋ/ płuco
muscle (n) /'mʌsəl/ mięsień
organ (n) /'ɔːɡən/ narząd
rib (n) /rɪb/ żebro
skull (n) /skʌl/ czaszka
spine (n) /spaɪn/ kręgosłup
stomach (n) /'stʌmək/ żołądek
throat (n) /θrəʊt/ gardło
tonsil (n) /'tɒnsəl/ migdałek
wrist (n) /rɪst/ nadgarstek

[MP3-191] CHOROBY, URAZY, OBJAWY CHOROBU

accident (n) /'æksɪdənt/ wypadek
Alzheimer's disease (n) /'æltʃaɪmæz dɪˈziːz/ choroba Alzheimera
appendicitis (n) /əˈpendɪˈsaɪtɪs/ zapalenie wyrostka robaczkowego
asthma (n) /'æsmə/ astma
backache (n) /'bækɪk/ ból pleców
broken arm (n) /ˌbrəʊkən 'ɑːm/ złamana ręka
broken ribs (n) /ˌbrəʊkən 'rɪbz/ złamane żebra
bruise (n) /bruːz/ siniak
burn (n) /bɜːn/ oparzenie
cancer (n) /'kænsə/ rak
lung ~ /'lʌŋ ˌkænsə/ rak płuc
chicken pox (n) /'tʃɪkɪn pɒks/ ospa wietrzna
cold (n) /kəʊld/ przeziębienie
concussion (n) /kən'kʌʃn/ wstrząśnienie mózgu
condition (n) /kən'dɪʃən/ schorzenie
skin ~ /'skɪn kən'dɪʃən/ schorzenie skóry
cough (n) /kɒf/ kaszel
curable (adj) /'kjʊərəbl/ uleczalny
incurable (adj) /ɪn'kjʊərəbl/ nieuleczalny
cut (n) /kʌt/ skaleczenie
diabetes (n) /ˌdaɪəˈbiːtiːz/ cukrzyca
diarrhoea (n) /ˌdaɪəˈriːə/ biegunka
disease (n) /dɪˈziːz/ choroba
fatal ~ /'feɪtl dɪˈziːz/ choroba śmiertelna
heart ~ /'hɑːt dɪˈziːz/ choroba serca
dizziness (n) /'dɪzɪnɪs/ zawroty głowy
earache (n) /'ɪərək/ ból ucha
epilepsy (n) /'epɪlɪpsi/ epilepsja
fast pulse (n) /ˈfɑːst ˈpʊls/ szybkie tętno
fever (n) /'fiːvə/ gorączka
flu (n) /fluː/ grypa
food poisoning (n) /'fuːd ˌpɔɪzənɪŋ/ zatrucie pokarmowe
hay fever (n) /'heɪ ˌfiːvə/ katar sienny
headache (n) /'hedeɪk/ ból głowy
heart attack (n) /'hɑːt ətæk/ zawał serca
heart-related illnesses (n) /'hɑːt rɪˌleɪtɪd 'ɪlnəsəz/ choroby związane z układem krążenia
ill (adj) /ɪl/ chory
illness (n) /'ɪlnəs/ choroba
infected (adj) /ɪn'fektəd/ zarażony, zakażony
injured (adj) /ɪndʒəd/ kontuzjowany, ranny
injury (n) /ɪndʒəri/ uraz, obrażenie, kontuzja
insect bite (n) /ɪnsekt baɪt/ ukąszenie owada
insomnia (n) /ɪn'sɒmniə/ bezsenność
irritated (adj) /ɪ'rɪteɪtɪd/ podrażniony

jaundice (n) /'dʒɔːndɪs/ żółtaczka
measles (n) /'miːzlz/ odra
motion sickness (n) /ˌməʊʃn 'sɪknəs/ choroba lokomocyjna
mumps (n) /mʌmps/ świnka
numb (adj) /nʌm/ zdrętwiały, bez czucia
pain (n) /peɪn/ ból
sharp ~ /'ʃɑːp peɪn/ ostry ból
painful (adj) /'peɪnfəl/ bolesny
pneumonia (n) /njuː'məʊniə/ zapalenie płuc
rash (n) /ræʃ/ wysypka
runny nose (n) /ˌrʌni 'nəʊz/ katar
scratch (n) /skrætʃ/ zadrapanie
sore throat (n) /sɔː 'θrəʊt/ bolące gardło
sprained wrist (n) /spreɪnd 'rɪst/ skręcony nadgarstek
stomach cramp (n) /'stʌmək kræmp/ skurcz żołądka
stomachache (n) /'stʌmækɪk/ ból brzucha
stroke (n) /strəʊk/ udar
swollen tonsils (n) /ˌswɒlən 'tɒnsəlz/ powiększone migdałki
symptom (n) /'sɪmptəm/ objaw
toothache (n) /'tuːθɪk/ ból zęba
twisted ankle (n) /ˌtwɪstɪd 'æŋkəl/ zwichnięta kostka
upset stomach (n) /ʌpˌset 'stʌmək/ problemy z żołądkiem
virus (n) /'vaɪərəs/ wirus
wound (n) /wuːnd/ rana
open ~ /'əʊpən wuːnd/ otwarta rana
wounded (adj) /'wuːndɪd/ ranny

CZASOWNIKI

bleed (v) /bliːd/ krwawić
burn (v) /bɜːn/ oparzyć
choke (v) /tʃəʊk/ krztusić się, dławić się
cough (v) /kɒf/ kaszleć
faint (v) /feɪnt/ zemdleć
feel (v) /fiːl/ czuć się
hurt (v) /hɜːt/ boleć
shiver (v) /'ʃɪvə/ mieć dreszcze
sneeze (v) /sniːz/ kichać
snore (v) /snɔː/ chrapać
tremble (v) /'treɪbl/ drżeć
vomit (v) /'vɒmɪt/ wymiotować

ZWROTY

allergic to sth uczulony na coś
bad for one's eyes/lungs niezdrowy dla oczu/płuc
be in pain cierpieć (ból)
be short of breath dostawać zadyszki
be unconscious być nieprzytomnym
catch a cold przeziębienie
die of sth umrzeć na coś
feel chilly odczuwać zimno
feel dizzy mieć zawroty głowy
feel hot być rozpalonym
feel sick mieć mdłości
have a pain in one's leg mieć ból w nodze
look sick wyglądać na chorego
lose one's sight stracić wzrok
my arm hurts boli mnie ręka
my eyes are sore bolą mnie oczy
regain one's sight odzyskać wzrok
run a fever mieć gorączkę
run/have a high temperature mieć wysoką temperaturę
suffer from (a disease) cierpieć na (chorobę)

MP3-192 SAMOPOCZUCIE

depression (n) /diˈpreʃn/ depresja
hypochondriac (n) /haɪpəˈkɒndrɪæk/ hipochondryk
sleep disorder (n) /sliːp dɪsˈɔːdə/ zaburzenia snu
tiredness (n) /ˈtaɪədnes/ zmęczenie
well-being (n) /ˈwel biːɪŋ/ dobre samopoczucie

ZWROTY

feel a bit poorly czuć się nie najlepiej
feel depressed czuć się przygnębionym
feel good/fine/OK czuć się dobrze
feel terrible czuć się okropnie
feel tired czuć się zmęczonym
feel weak czuć się słabo

MP3-193 LECZENIE

bandage (n) /ˈbændɪdʒ/ bandaż
blood pressure (n) /ˈblʌd ˈpreʃə/ ciśnienie krwi
drops (n) /drɒps/ krople
examination (n) /ɪɡzəməˈneɪʃən/ badanie
first aid (n) /fɜːst ˈeɪd/ pierwsza pomoc
herb (n) /hɜːb/ zioło
ice pack (n) /aɪs pæk/ kompres lodowy
injection (n) /ɪnˈdʒekʃən/ zastrzyk
mainstream medicine (n) /ˈmeɪnstriːm ˈmedɪsən/ medycyna konwencjonalna
medical advice (n) /ˈmedɪkəl ədˈvaɪs/ porada lekarska
medical check-up (n) /ˈmedɪkəl ˈtʃekʌp/ wizyta kontrolna u lekarza
medication/medicine/drug (n) /ˈmedɪˈkeɪʃən, ˈmedsən, drʌɡ/ lekarstwo
natural remedy (n) /ˈnætʃrəl ˈremədi/ naturalne lekarstwo
ointment (n) /ˈɔɪntmənt/ maść
painkiller (n) /ˈpeɪnkɪlə/ środek przeciwbólowy
pill (n) /pɪl/ tabletki
sleeping ~ /ˈsliːpɪŋ pɪl/ tabletki nasenna
plaster (BrE)/Band-Aid™ (AmE) (n) /ˈplɑːstə, ˈbændəɪd/ plaster
plaster/cast/plaster cast (n) /ˈplɑːstə, kɑːst, ˈplɑːstə ˈkɑːst/ gips
prescription (n) /prɪˈskrɪpʃən/ recepta
rest (n) /rest/ odpoczynek
side effects (n) /ˈsaɪd ɪˈfekt/ skutki uboczne
stethoscope (n) /ˈsteθəskəʊp/ stetoskop
surgery/operation (n) /ˈsɜːdʒəri, ɒpəˈreɪʃən/ operacja
thermometer (n) /θəˈmɒmɪtə/ termometr
treatment (n) /ˈtriːtmənt/ leczenie, terapia
vaccine (n) /ˈvæksɪn/ szczepionka
vitamin (n) /ˈvɪtəmən/ witamina
X-ray (n) /ˈeks reɪ/ prześwietlenie

CZASOWNIKI

bandage (v) /ˈbændɪdʒ/ bandażować
cure (v) /kjʊə/ wyleczyć
diagnose (v) /ˈdaɪəgnəʊz/ diagnozować
prescribe (v) /prɪˈskraɪb/ przepisać (lekarstwo, kurację)
treat (v) /ˈtriːt/ leczyć

ZWROTY

carry out/perform an operation przeprowadzić operację
consult/see a doctor zasięgnąć porady lekarza

drink lots of liquids/fluids pić dużo płynów
examine sb/give sb an examination zbadać kogoś
extract a tooth wrywać ząb
get better wyzdorzeć
give sb an injection zrobić komuś zastrzyk
go to hospital iść do szpitala
go to the doctor's iść do lekarza
look well wyglądać zdrowo
make an appointment with a doctor umawiać się na wizytę lekarską
operate on sb operować kogoś
put sth in a cast założyć gips
recover from sth wyzdorzeć
run tests przeprowadzić badania
see patients przyjmować pacjentów
stick a plaster (on sth) przykleić plaster
take an antibiotic wziąć antybiotyk
take sb's blood pressure mierzyć komuś ciśnienie
take sb's temperature mierzyć komuś temperaturę

MP3-194 SŁUŻBA ZDROWIA

Accident and Emergency department (A&E) (n) /ˈæksɪdənt ən ɪˈmɜːdʒənsi ˈdɪpɑːtmənt, eɪ ən ɪˈ/ ostry dyżur
accident victim (n) /ˈæksɪdənt ˈvɪktɪm/ ofiara wypadku
ambulance (n) /ˈæmbjələns/ karetka pogotowia
dentist (n) /ˈdentɪst/ dentysta
doctor (n) /ˈdɒktə/ lekarz
General Practitioner/GP (n) /ˌdʒenərəl prækˈtɪʃənə, dʒiː ˈpiː/ lekarz rodzinny
health care (n) /ˈhelθ keə/ służba zdrowia
public ~ /ˈpʌblɪk ˈhelθ keə/ publiczna służba zdrowia
health centre (n) /ˈhelθ ˈsentə/ przychodnia
hospital (n) /ˈhɒspɪtl/ szpital
~ bed /ˈhɒspɪtl bed/ łóżko szpitalne
~ ward /ˈhɒspɪtl wɔːd/ oddział szpitalny
nurse (n) /nɜːs/ pielęgniarka/pielęgniarka
operating theatre (n) /ˈɒpəreɪtɪŋ ˈθiətə/ sala operacyjna
paramedic (n) /ˈpærəˈmedɪk/ sanitariusz
patient (n) /ˈpeɪjənt/ pacjent
pharmacist (n) /ˈfɑːməsɪst/ farmaceuta
pharmacy (n) /ˈfɑːməsi/ apteka
physiotherapist (n) /ˈfɪziəˈθerəpɪst/ fizjoterapeuta
specialist (n) /ˈspeʃəlaɪst/ specjalista
stretcher (n) /ˈstretʃə/ nosze
surgeon (n) /ˈsɜːdʒən/ chirurg
surgery (n) /ˈsɜːdʒəri/ gabinet lekarski

MP3-195 NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

blind (adj) /blaɪnd/ niewidomy
deaf (adj) /def/ głuchy
disability (n) /ˌdɪsəˈbɪləti/ niepełnosprawność
disabled (adj) /dɪsˈeɪbld/ niepełnosprawny
mentally ~ /ˈmentəli dɪsˈeɪbld/ niepełnosprawny umysłowo
physically ~ /ˈfɪzɪkli dɪsˈeɪbld/ niepełnosprawny fizycznie
dumb (adj) /dʌm/ niemy
hard of hearing (adj) /hɑːd əv ˈhɪəriŋ/ niedosłyszący
hearing aid (n) /ˈhɪəriŋ eɪd/ aparat słuchowy

short-sighted (adj) /ʃɔːtˈsaɪtɪd/ krótkowzroczny
sign language (n) /ˈsaɪn ˌlæŋɡwɪdʒ/ język migowy
wheelchair (n) /ˈwiːltʃeə/ wózek inwalidzki
~ user /ˈwiːltʃeə juːzə/ osoba poruszająca się na wózku inwalidzkim

MP3-196 HIGIENICZNY TRYB ŻYCIA

healthy (adj) /ˈhelθi/ zdrowy
~ diet (n) /ˈhelθi ˈdaɪət/ zdrowa dieta
~ food (n) /ˈhelθi ˈfuːd/ zdrowe jedzenie
~ habits (n) /ˈhelθi ˈhæbɪts/ zdrowe nawyki
~ lifestyle/living (n) /ˈhelθi ˈlaɪfstɑɪl, ˈlɪvɪŋ/ zdrowy tryb życia
high-fat food (n) /haɪ fæt ˈfuːd/ żywność o wysokiej zawartości tłuszczu
life expectancy (n) /laɪf ɪkˈspektənʃi/ długość życia
low-fat food (n) /ləʊ fæt ˈfuːd/ żywność o niskiej zawartości tłuszczu
obesity (n) /əʊˈbiːsəti/ otyłość
unhealthy lifestyle (n) /ʌnˌhelθi ˈlaɪfstɑɪl/ niezdrowy tryb życia

ZWROTY

avoid stress unikać stresu
be in good health cieszyć się dobrym zdrowiem
be overweight mieć nadwagę
breathe smoke wdychać dym
cut down on fatty food ograniczyć spożywanie tłustych pokarmów
do/take regular exercise regularnie ćwiczyć
follow a sensible diet przestrzegać rozsądnej diety
get enough sleep wysypiać się
give up smoking rzucić palenie
have a check-up przechodzić kontrolne badanie lekarskie
improve one's memory poprawiać pamięć
in good shape w dobrej formie
keep fit/stay fit utrzymywać dobrą formę
lose weight schudnąć
out of shape w złej formie
prevent cancer zapobiegać rakowi
reduce stress ograniczać stres
take a nap zdrzemnąć się
take things easy nie przemęczać się
take up a sport zacząć uprawiać jakiś sport
work out at the gym ćwiczyć na siłowni

MP3-197 UZALEŻNIENIA

addict (n) /ˈædɪkt/ osoba uzależniona
drug ~ /ˈdrʌɡ ədɪkt/ narkoman/narkomanka
addiction (n) /əˈdɪkʃən/ uzależnienie
addictive substance (n) /əˈdɪktɪv ˌsʌbstəns/ substancja uzależniająca
alcohol (n) /ˈælkəhɒl/ alkohol
caffeine (n) /ˈkæfiːn/ kofeina
drugs (n) /drʌɡz/ narkotyki
therapy (n) /ˈθerəpi/ terapia

ZWROTY

be addicted to sth być od czegoś uzależnionym
be in therapy przechodzić terapię
get addicted to sth uzależnić się od czegoś
take an overdose przedawkować

ZAPAMIĘTAJ WIĘCEJ

- Podkreśl w *Banku słów* nazwy dziedzin nauki, które cię interesują, oraz nazwy naukowców z nimi związanych.
- Używając wyrazów i zwrotów z *Banku słów*, wymień wszystkie urządzenia techniczne, których używasz na co dzień. Opisz, w jaki sposób je wykorzystujesz.
- Wybierz właściwą odpowiedź, korzystając z *Banku słów*.
 - We've _____ to the conclusion that our first hypothesis was wrong.
A come B made C discovered
 - The new spaceship will be _____ next month.
A shot B launched C sent
 - I need a mobile phone with a longer battery _____.
A life B functioning C work
 - My computer has _____ and I've lost the file I was working on.
A stopped B deleted C crashed
 - The team are hoping to _____ an important discovery soon.
A do B make C have
 - Wilhelm Conrad Roentgen _____ the first Nobel prize in physics in 1901.
A won B had C proved
- MP3-206** Posłuchaj wyrazów i zwrotów w języku polskim i zapisz ich odpowiedniki w języku angielskim. Sprawdź ich pisownię w *Banku słów*.

1 _____	4 _____
2 _____	5 _____
3 _____	6 _____

Wskazówka

Pracując na komputerze, w myśli nazwij po angielsku wszystkie części, urządzenia peryferyjne i funkcje, których używasz.

MP3-207 NAUKOWCY I DZIEDZINY NAUKI

anthropology (n) /ˌænθrəˈpɒlədʒi/ antropologia
archaeologist (n) /ɑːkiˈblədʒɪst/ archeolog
archaeology (n) /ɑːkiˈblədʒi/ archeologia
area/branch/field of science (n) /ˌeəriə əv ˈsaɪəns, brɑːntʃ əv ˈsaɪəns, fiɪld əv ˈsaɪəns/ dziedzina nauki
astronomer (n) /əˈstrɒnəm/ astronom
astronomy (n) /əˈstrɒnəmi/ astronomia
biologist (n) /baɪˈblədʒɪst/ biolog
biology (n) /baɪˈblədʒi/ biologia
chemist (n) /ˈkemɪst/ chemik
chemistry (n) /ˈkemɪstri/ chemia
computer science (n) /kəmˈpjʊːtə ˈsaɪəns/ informatyka
economics (n) /iːkəˈnɒmɪks/ ekonomia
economist (n) /iˈkɒnəmɪst/ ekonomista
engineer (n) /endʒɪˈnɪə/ inżynier
engineering (n) /endʒɪˈnɪərɪŋ/ inżynieria
geneticist (n) /dʒəˈnetɪsɪst/ genetyk
genetics (n) /dʒəˈnetɪks/ genetyka
geographer (n) /dʒɪˈɡrɒfə/ geograf
geography (n) /dʒɪˈɡrɒfi/ geografia
geologist (n) /dʒɪˈblədʒɪst/ geolog
geology (n) /dʒɪˈblədʒi/ geologia
linguist (n) /ˈlɪŋɡwɪst/ językoznawca
linguistics (n) /ˈlɪŋɡwɪstɪks/ językoznawstwo
mathematician (n) /məθəˈmætɪʃən/ matematyk
mathematics/maths (n) /məθəˈmætɪks, mæθs/ matematyka
physicist (n) /ˈfɪzɪsɪst/ fizyk
physics (n) /ˈfɪzɪks/ fizyka
nuclear ~ /ˈnjuːklɪə ˈfɪzɪks/ fizyka jądrowa
psychologist (n) /saɪˈkɒlədʒɪst/ psycholog
psychology (n) /saɪˈkɒlədʒi/ psychologia
scientist (n) /ˈsaɪəntɪst/ naukowiec
sociologist (n) /səʊsɪˈblədʒɪst/ socjolog
sociology (n) /səʊsɪˈblədʒi/ socjologia
veterinary medicine (n) /ˈvetərɪnəri meɪdɪn/ medycyna weterynaryjna

MP3-208 BADANIA I ODKRYCIA NAUKOWE

analysis (n) /əˈnælɪsɪs/ analiza
conclusion (n) /kənˈkluːʒən/ wniosek

connection/link (n) /kəˈnekʃən, lɪŋk/ związek, połączenie
discovery (n) /dɪsˈkʌvəri/ odkrycie
evidence (n) /ˈeɪdəns/ dowody
experiment (n) /ɪkˈsperɪmənt/ doświadczenie, eksperyment
hypothesis (n) /haɪˈpɒθəsɪs/ hipoteza
invention (n) /ɪnˈvenʃən/ wynalazek
inventor (n) /ɪnˈventə/ wynalazca
knowledge (n) /ˈnɒlɪdʒ/ wiedza
laboratory/lab (n) /ləˈbɒrətəri, læb/ laboratorium, pracownia
observation (n) /əbzəˈveɪʃən/ obserwacja
record (n) /ˈrekɔːd/ zapis, dokumentacja
research/study (n) /ˈriːsɜːtʃ, ˈstʌdi/ badania
research/study findings/results (n) /ˈriːsɜːtʃ, ˈstʌdi ˈfaɪndɪŋz, rɪˈzʌltz/ wyniki badań
researcher (n) /ˈriːsɜːtʃə/ pracownik naukowy, badacz
science (n) /ˈsaɪəns/ nauka
scientific (adj) /saɪənˈtɪfɪk/ naukowy
 ~ **journal** (n) /saɪənˈtɪfɪk ˈdʒɜːnl/ czasopismo naukowe
 ~ **law** (n) /saɪənˈtɪfɪk ˈlɔː/ prawo naukowe
 ~ **method** (n) /saɪənˈtɪfɪk ˈmeθəd/ metoda naukowa
 ~ **theory** (n) /saɪənˈtɪfɪk ˈθiəri/ teoria naukowa
scientifically (adv) /saɪənˈtɪfɪkli/ naukowo
statistical data (n) /stəˈtɪstɪkəl ˈdeɪtə/ dane statystyczne
statistically (adv) /stəˈtɪstɪkli/ statystycznie
statistics (n) /stəˈtɪstɪks/ statystyka
survey (n) /ˈsɜːveɪ/ badania, sondaż
test (n) /test/ próba, analiza
theory (n) /ˈθiəri/ teoria

CZASOWNIKI

accept (v) /əkˈsept/ przyjmować, akceptować
add (v) /æd/ dodawać
analyse (v) /ˈænləɪz/ analizować, przeprowadzać analizę
confirm (v) /kənˈfɜːm/ potwierdzić
demonstrate (v) /ˈdemənstreɪt/ pokazać, wykazać
determine (v) /dɪˈtɜːmɪn/ ustalać, określać
discover/find out (v) /dɪsˈkʌvə, faɪnd ˈaʊt/ odkryć
divide (v) /dɪˈvaɪd/ dzielić
duplicate (v) /ˈdjuːplɪkət/ powielić
estimate (v) /ˈestɪmeɪt/ oszacować
experiment (v) /ɪkˈsperɪmənt/ przeprowadzać doświadczenia
hypothesise (v) /haɪˈpɒθəsaɪz/ postawić hipotezę

invent (v) /ɪnˈvent/ wynaleźć
multiply (v) /ˈmʌltɪplaɪ/ mnożyć
observe (v) /əbˈzɜːv/ obserwować, prowadzić obserwację
obtain (v) /əbˈteɪn/ otrzymać
prove (v) /pruːv/ udowodnić
reject (v) /rɪˈdʒekt/ odrzucić
study/investigate (v) /ˈstʌdi, ɪnˈvestɪɡet/ badać
subtract (v) /səbˈtrækt/ odejmować

ZWROTY

be awarded/win the Nobel Prize in (physics) otrzymać Nagrodę Nobla w dziedzinie (fizyki)
carry out/conduct/do an experiment przeprowadzać doświadczenie
carry out/conduct/do research przeprowadzać badania
come to the conclusion that ... dojść do wniosku, że...
confirm a hypothesis potwierdzić hipotezę
formulate a hypothesis sformułować hipotezę
keep records prowadzić dokumentację
make a discovery dokonać odkrycia
make predictions/predict przewidywać
patent an invention opatentować wynalazek
plan an experiment planować eksperyment naukowy
present research findings prezentować wyniki badań
reject a hypothesis odrzucić hipotezę
specialise in sth specjalizować się w czymś
undertake research podjąć badania

MP3-209 NAUKI PRZYRODNICZE

bacteria (n) /bækˈtɪəriə/ bakterie
cell (n) /sel/ komórka
chemical element (n) /ˈkemɪkəl ˈeləmənt/ pierwiastek chemiczny
chemical reaction (n) /ˈkemɪkəl rɪˈækʃən/ reakcja chemiczna
compound (n) /ˈkɒmpaʊnd/ związek chemiczny
concentrated (adj) /ˈkɒnsəntrətɪd/ zagęszczony
development (n) /dɪˈveləpmənt/ rozwój
formula (n) /ˈfɔːmjələ/ wzór, formuła
gas (n) /gæs/ gaz
genetically modified food/GM food (n) /dʒəˈnetɪkli ˈmɒdɪfaɪd ˈfuːd, dʒiː ɛm ˈfuːd/ żywność modyfikowana genetycznie
germ/microbe (n) /dʒɜːm, ˈmaɪkrəʊb/ drobnoustrój, zarazek
gravity (n) /ˈɡrævəti/ grawitacja

hydrogen (n) /'haɪdrədʒən/ wodór
liquid (n) /'lɪkwɪd/ ciecz
magnesium (n) /'mæɡ'nɪziəm/ magnez
magnetic forces (n) /'mæɡ'netɪk 'fɔːsɪs/ siły magnetyczne
mass (n) /mæs/ masa
mineral (n) /'mɪnərəl/ minerał
molecule (n) /'mɒlɪkjʊːl/ cząsteczka, molekula
mould (n) /məʊld/ pleśń
oxygen (n) /'ɒksɪdʒən/ tlen
rate (n) /reɪt/ tempo, prędkość
salt (n) /sɔːlt/ sól
salty (adj) /'sɔːlti/ słony
sodium (n) /'səʊdiəm/ sól
solid (n) /'sɒlɪd/ ciało stałe
steam (n) /stiːm/ para
theory of evolution (n) /θɪəri əv iːvə'ljuːʃn/ teoria ewolucji
vaccine (n) /'væksɪːn/ szczepionka
vitamin (n) /'vɪtəmɪn/ witamina

CZASOWNIKI

assimilate (v) /ə'sɪməleɪt/ przyswajać
consist of (v) /kən'sɪst əv/ składać się z
contain (v) /kən'teɪn/ zawierać
dissolve (v) /dɪ'zɒlv/ rozpuszczać, rozpuszczając się
evaporate (v) /ɪ'væpəreɪt/ parować, wyparować
exhale (v) /eks'heɪl/ wydychać
extinguish (v) /ɪk'stɪŋɡwɪʃ/ gasić
freeze (v) /friːz/ zamrozić, zamarzać
melt (v) /melt/ topnieć
oxidise (v) /'ɒksədaɪz/ utleniać

MP3-210 TECHNIKA I OBSŁUGA URZĄDZEN

aerial (n) /'eəriəl/ antena
button (n) /'bʌtn/ przycisk
cable (n) /'keɪbəl/ kabel
camera (n) /'kæməɾə/ aparat fotograficzny
charger (n) /'tʃɑːdʒə/ ładowarka
controls (n) /kən'trəʊlz/ układ sterowania
device (n) /dɪ'vaɪs/ urządzenie
digital (adj) /'dɪdʒɪtəl/ cyfrowy
 ~ **addict** (n) /'dɪdʒɪtəl 'ædɪkt/ osoba uzależniona od nowych technologii
 ~ **native** (n) /'dɪdʒɪtəl 'neɪtɪv/ cyfrowy tubylec (osoba urodzona w erze cyfrowej)
electricity (n) /ɪlek'trɪsəti/ energia elektryczna
electromagnet (n) /ɪlek'trəʊ'mæɡnɪt/ elektromagnes
electronic (adj) /ɪlek'trɒnɪk/ elektroniczny
engine (n) /'endʒɪn/ silnik
internal combustion ~ /ɪn'tɜːnl kəm'bʌstʃən 'endʒɪn/ silnik spalinyowy
gadget (n) /'ɡædʒɪt/ przyrząd, gadżet
gamepad (n) /'ɡeɪmpæd/ gamepad (urządzenie sterujące używane w grach komputerowych)
headphones (n) /'hedfəʊnz/ słuchawki
lens (n) /lenz/ soczewka

light bulb (n) /'laɪt bʌlb/ żarówka
machine (n) /mə'ʃiːn/ maszyna
manual (n) /'mænjʊəl/ instrukcja obsługi
microphone (n) /'maɪkrəfəʊn/ mikrofon
microwaves (n) /'maɪkrəweɪvz/ mikrofał
mobile phone (n) /'məʊbaɪl 'fəʊn/ telefon komórkowy
 ~ **handset** /'hændset/ zestaw słuchawkowy
 ~ **operator** /'ɒpəreɪtə/ operator telefonii komórkowej
MP3 player (n) /em piː 'θɪː 'pleɪə/ odtwarzacz MP3
nuclear power (n) /'njuːklɪə 'paʊə/ energia jądrowa
photocopier (n) /'fəʊtəʊkəpiə/ kserokopiarka
plug (n) /plʌɡ/ wtyczka
remote control (n) /rɪ'məʊt kən'trəʊl/ pilot (urządzenie)
sensor (n) /'sensə/ czujnik
smartphone (n) /'smɑːtfəʊn/ smartfon
socket (n) /'sɒkɪt/ gniazdko
sound (n) /saʊnd/ dźwięk
switch (n) /swɪtʃ/ przełącznik
 on-off ~ /ɒn ɒf 'swɪtʃ/ włącznik
tablet (n) /'tæblət/ tablet
technological innovation (n) /tek'nɒlədʒɪkl ɪnə'veɪʃn/ innowacja technologiczna
technology (n) /tek'nɒlədʒi/ technika
text message/text (n) /'tekst 'mesɪdʒ, tekst/ SMS
touch screen (n) /'tʌtʃ skriːn/ ekran dotykowy
transistor (n) /træn'zɪstə/ tranzystor
transmitter (n) /træns'mɪtə/ nadajnik, przekaźnik
virtual reality (n) /'vɜːtʃʊəl rɪ'æləti/ rzeczywistość wirtualna
wireless (adj) /'waɪələs/ bezprzewodowy

CZASOWNIKI

hover (v) /'hɒvə/ unosić się w powietrzu
jam (v) /dʒæm/ zaciąć się, zaklinować się
power (v) /'paʊə/ napędzać
scan (v) /skæn/ skanować
text (v) /tekst/ pisać SMS-y
transform (v) /træns'fɔːm/ zmieniać, przekształcać
work (v) /wɜːk/ działać

ZWROTY

come on zapalać się
come out ukazywać się
press a button nacisnąć guzik
receive texts dostawać SMS-y
switch off wyłączyć
switch on włączyć

MP3-211 TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNE

attachment (n) /ə'tætʃmənt/ załącznik
battery (n) /'bætəri/ bateria, akumulator

~ **life** /'bæteri laɪf/ żywotność baterii, akumulatora
CD (n) /siː 'diː/ płyta kompaktowa
CD-ROM drive (n) /siː diː 'rɒm draɪv/ napęd CD-ROM
computer programme (n) /kəm'pjʊːtə 'prəʊɡræm/ program komputerowy
computer programmer (n) /kəm'pjʊːtə 'prəʊɡræmə/ programista
cursor (n) /'kɜːsə/ kursor
data (n) /'deɪtə/ dane
database (n) /'deɪtəbeɪs/ baza danych
disk (n) /dɪsk/ dysk
 hard ~ /hɑːd 'dɪsk/ twardy dysk
document (n) /'dɒkjəmənt/ dokument
DVD drive (n) /diː viː 'diː draɪv/ napęd DVD
external memory (n) /ɪk'stɜːnl 'meməri/ pamięć zewnętrzna
file (n) /faɪl/ plik
flash card/memory card (n) /'flæʃ kɑːd, 'meməri kɑːd/ karta pamięci
folder (n) /'fəʊldə/ katalog
icon (n) /'aɪkɒn/ ikona
information technology/IT (n) /ɪnfə'metʃən tek'nɒlədʒi, aɪ 'tiː/ informatyka

Internet connection (n) /'ɪntənət kə'nekʃən/ łącze internetowe
key (n) /kiː/ klawisz
keyboard (n) /'kiːbɔːd/ klawiatura
laser printer (n) /'leɪzə 'prɪntə/ drukarka laserowa
monitor (n) /'mɒnɪtə/ monitor
mouse (n) /maʊs/ mysz
online (adv) /ɒn'laɪn/ w sieci
pendrive/memory stick (n) /'pendraɪv, 'meməri stɪk/ pamięć USB

personal computer/PC (n) /pɜːsənəl kəm'pjʊːtə, piː 'siː/ komputer stacjonarny
scanner (n) /'skæna/ skaner
screen (n) /skriːn/ ekran
 blank ~ /blæŋk 'skriːn/ pusty ekran
 flat ~ **monitor** /flæt skriːn 'mɒnɪtə/ płaski monitor
social networking site (n) /səʊʃl 'netwɜːkɪŋ saɪt/ portal społecznościowy
software (n) /'sɒftweə/ oprogramowanie
anti-virus ~ /æntɪ'vaɪərəs 'sɒftweə/ oprogramowanie antywirusowe
speakers (n) /'spiːkəz/ głośniki
the Internet (n) /ðə 'ɪntənət/ Internet
USB port (n) /juː es 'biː pɔːt/ port USB
website (n) /'websaɪt/ strona internetowa

CZASOWNIKI

attach (v) /ə'tætʃ/ załączać
click (v) /klɪk/ klikać
delete (v) /dɪ'liːt/ skasować
download (v) /daʊn'ləʊd/ ściągać
install (v) /ɪn'stɔːl/ instalować
print (v) /prɪnt/ drukować
save (v) /seɪv/ zapisywać

upload (v) /ˌʌp'ləʊd/ wysyłać (na serwer internetowy)

ZWROTY

create a document tworzyć dokument
double click kliknąć dwa razy
open a document otworzyć dokument
process data przetwarzać dane
share content udostępniać pliki
surf the net surfować po Internecie

MP3-212 AWARIA

backup (n) /'bækʌp/ kopia zapasowa
crash (n) /kræʃ/ awaria
crash (v) /kræʃ/ zepsuć się
error (n) /erə/ błąd
 ~ **message** /'erə 'mesɪdʒ/ komunikat o błędzie
virus (n) /'vaɪərəs/ wirus

ZWROTY

break down zepsuć się
lose a document stracić dokument
make funny noises wydawać dziwne dźwięki
out of order nie działa
reboot/restart a computer restartować komputer

MP3-213 BADANIA PRZESTRZENI KOSMICZNEJ

astronaut (n) /'æstrənɔːt/ astronauta
atmosphere (n) /'ætmsfɪə/ atmosfera
comet (n) /'kɒmɪt/ kometa
lift-off (n) /'lɪft ɒf/ start (statku kosmicznego)
meteor (n) /'miːtiə/ meteor
orbit (n) /'ɔːbɪt/ orbita
 in ~ /ɪn 'ɔːbɪt/ na orbicie
outer space (n) /aʊtə 'speɪs/ przestrzeń kosmiczna
planet (n) /'plænɪt/ planeta
rocket (n) /'rɒkɪt/ rakietka
satellite (n) /'sætəlaɪt/ satelita
space (n) /speɪs/ kosmos
 ~ **exploration** /speɪs eksplə'reɪʃn/ badania kosmosu
 ~ **station** /speɪs 'steɪʃn/ stacja kosmiczna
spacecraft/spaceship (n) /'speɪskraːft, 'speɪʃɪp/ statek kosmiczny
star (n) /staː/ gwiazda
the Earth (n) /ði ːθ/ Ziemia
the Moon (n) /ðə muːn/ Księżyc
the Sun (n) /ðə sʌn/ Słońce
universe (n) /'juːnəvɜːs/ wszechświat

CZASOWNIKI

launch (v) /lɔːntʃ/ wystrzelić
orbit sth (v) /'ɔːbɪt/ okrążać coś
rotate (v) /rəʊ'teɪt/ obracać się (wokół własnej osi)

ZWROTY

launch a rocket wystrzelić raketę
send sth into space wysłać coś w kosmos

ZAPAMIĘTAJ WIĘCEJ

1 Podkreśl w Banku słów nazwy zwierząt, które miałeś/miałaś okazję zobaczyć na żywo. Do jakich kategorii należą podkreślone przez ciebie zwierzęta?

2 Używając wyrazów i zwrotów z Banku słów, opisz dzisiejszą pogodę.

3 Wybierz właściwą odpowiedź, korzystając z Banku słów.

1 A hurricane is a kind of _____.

A wind B rain C cloud

2 Some animal species may become _____ as a result of climate change.

A dead
B extinct
C dangerous

3 Deforestation is the result of _____ forests.

A planting
B protecting
C cutting down

4 Which of these is good for the environment?

A exhaust fumes
B global warming
C renewable energy

5 What should you not do with litter?

A clean it up
B throw it on the ground
C sort it

6 You feel the ground shaking when there is _____.

A an earthquake
B a flood
C a tornado

4 [MP3-223] Posłuchaj wyrazów i zwrotów w języku polskim i zapisz ich odpowiedniki w języku angielskim. Sprawdź ich pisownię w Banku słów.

1 _____ 4 _____
2 _____ 5 _____
3 _____ 6 _____

Wskazówka

Pomyśl o swoim ulubionym miejscu w Polsce. Nazwij po angielsku wszystkie elementy krajobrazu, które możesz tam zobaczyć.

[MP3-224 KRAJOBRAZ]

beach (n) /bi:tʃ/ plaża
rocky ~ /'rɒki 'bi:tʃ/ skalista plaża
sandy ~ /'sændi 'bi:tʃ/ piaszczysta plaża
breathhtaking (adj) /'breθteɪkɪŋ/ zapierający dech w piersiach
cave (n) /keɪv/ jaskinia
cliff (n) /klɪf/ klif, urwisko
coast (n) /kəʊst/ wybrzeże
coastline (n) /'kəʊstlaɪn/ linia brzegowa
continent (n) /'kɒntɪnənt/ kontynent
coral reef (n) /'kɒrəl 'ri:f/ rafa koralowa
desert (n) /'dezət/ pustynia
field (n) /fi:ld/ pole
forest/wood/the woods (n) /'fɒrɪst, wʊd, ðə wʊdz/ las
glacier (n) /'glæsiə/ lodowiec
hill (n) /hɪl/ wzgórze, pagórek
island (n) /'aɪlənd/ wyspa
lake (n) /leɪk/ jezioro
landscape (n) /'lændskeɪp/ krajobraz
magnificent (adj) /'mæɡnɪfɪsnt/ wspaniały
mountain (n) /'maʊntɪn/ góra
~ range /'maʊntɪn reɪndʒ/ łańcuch górski
~ top /'maʊntɪn tɒp/ szczyt
ocean (n) /'əʊʃən/ ocean
reservoir (n) /'rezəvɔː/ zbiornik
river (n) /'rɪvə/ rzeka
sand (n) /sænd/ piasek
scenery (n) /'si:nəri/ pejzaż, krajobraz
sea (n) /si:/ morze
shore (n) /ʃɔː/ brzeg (morza, jeziora)
stream (n) /stri:m/ strumień
valley (n) /'væli/ dolina
view (n) /vju:/ widok
waterfall (n) /'wɔːtəfɔːl/ wodospad
wave (n) /weɪv/ fala

[MP3-225 KLIMAT]

above zero /əˈbʌv 'ziərəʊ/ powyżej zera
below zero /biːləʊ 'ziərəʊ/ poniżej zera
breeze (n) /briːz/ lekki wiatr
chilly (adj) /'tʃɪli/ zimny, zimno
climate (n) /'klaɪmət/ klimat
mild/moderate ~ /maɪld, 'mɒdərət 'klaɪmət/ klimat umiarkowany
cloud (n) /klaʊd/ chmura
cloudy (adj) /'klaʊdi/ pochmurny, pochmurno
cold (adj) /kəʊld/ zimny, zimno
cool (adj) /kuːl/ chłodny, chłodno
degrees Celsius/degrees Centigrade (n) /diːɡriːz 'sentɪɡreɪd/ stopnie Celsjusza
degrees Fahrenheit (n) /diːɡriːz 'færənhaɪt/ stopnie Fahrenheita
dry (adj) /draɪ/ suchy, sucho
fog (n) /fɒɡ/ mgła
foggy (adj) /'fɒɡi/ mglisty, mglisto
freezing (adj) /'friːzɪŋ/ przenikliwie zimny, przenikliwie zimno
frost (n) /frɒst/ mróz
frosty (adj) /'frɒsti/ mroźny, mroźno

heat (n) /hi:t/ upał
hot (adj) /hɒt/ gorący, gorąco
humid (adj) /'hjuːmɪd/ wilgotny
ice (n) /aɪs/ lód
icy (adj) /'aɪsi/ lodowaty
lightning (n) /'laɪtnɪŋ/ błyskawica
meteorologist (n) /'mi:tɪrələdʒɪst/ meteorolog
meteorology (n) /'mi:tɪrələdʒi/ meteorologia
mild (adj) /maɪld/ łagodny
mist (n) /mɪst/ lekka mgła
misty (adj) /'mɪsti/ mglisty, mglisto
pressure (n) /'preʃə/ ciśnienie
rain (n) /reɪn/ deszcz
rainfall (n) /'reɪnfɔːl/ opady deszczu
rainy (adj) /'reɪni/ deszczowy, deszczowo
shower (n) /'ʃaʊər/ przelotny deszcz
showery (adj) /'ʃaʊəri/ z przelotnymi opadami deszczu
sky (n) /skaɪ/ niebo
blue ~ /bluː 'skaɪ/ błękitne niebo
clear ~ /kleə 'skaɪ/ bezchmurne niebo
snow (n) /snaʊ/ śnieg
snowy (adj) /'snaʊi/ śnieżny, śnieżnie
storm (n) /stɔːm/ burza
stormy (adj) /'stɔːmi/ burzowy, burzowo
sun (n) /sʌn/ słońce
sunny (adj) /'sʌni/ słoneczny, słonecznie
sunshine (n) /'sʌnʃaɪn/ światło słoneczne, słońce
temperature (n) /'temprətʃə/ temperatura
average ~ /'ævərɪdʒ 'temprətʃə/ średnia temperatura
thunder (n) /'θʌndə/ grzmot
warm (adj) /wɔːm/ ciepły, ciepło
weather (n) /'weðə/ pogoda
~ forecast/report /'weðə 'fɔːkəst, rɪˈpɔːt/ prognoza pogody
~ map /'weðə mæp/ mapa pogody
wet (adj) /wet/ mokry, mokro
wind (n) /waɪnd/ wiatr
windy (adj) /'waɪndi/ wietrzny, wietrznie

ZASOWNIKI

blow (v) /bləʊ/ wiać
rain (v) /reɪn/ padać (o deszczu)
shine (v) /ʃaɪn/ świecić
snow (v) /snaʊ/ padać (o śniegu)

ZWROTY

clear up przejaśniać się
pour down/pour with rain lać, padać obficie

[MP3-226 ROŚLINNOŚĆ]

branch (n) /brɑːntʃ/ gałąź
bush (n) /bʊʃ/ krzak
crop (n) /krɒp/ uprawa, plon
crown (n) /kraʊn/ korona (drzewa)
flower (n) /flaʊə/ kwiat
fruit (n) /fru:t/ owoc
grass (n) /ɡrɑːs/ trawa
greenhouse (n) /'ɡriːnhaʊs/ szklarnia

harvest (n) /'hɑːvɪst/ żniwa, zbiór, plon
leaf (n) /li:f/ liść
leaves (n) /li:vz/ liście
plant (n) /plɑːnt/ roślina
exotic ~ /ɪɡˈzɒtɪk plɑːnt/ roślina egzotyczna
root (n) /ru:t/ korzeń
soil (n) /sɔɪl/ gleba
species (n) /ˈspiːʃiːz/ gatunek
tree (n) /tri:/ drzewo
trunk (n) /trʌŋk/ pień
vegetable (n) /ˈvedʒtəbəl/ warzywo

ZASOWNIKI

grow (v) /ɡrəʊ/ rosnać; uprawiać
harvest (v) /'hɑːvɪst/ zbierać (plony)
plant (v) /plɑːnt/ sadzić
water (v) /'wɔːtə/ podlewać

ZWROTY

cut a tree wyciąć drzewo
grow plants hodować rośliny
pick fruit zbierać owoce

[MP3-227 ZWIERZĘTA]

alligator (n) /'æltɪɡetə/ alligator
amphibian (n) /æm'fɪbiən/ płaz
animal (n) /'ænɪməl/ zwierzę
domestic ~ /dəˈmestɪk 'ænɪməl/ zwierzę domowe
farm ~ /fɑːm 'ænɪməl/ zwierzę gospodarskie
~ species /'ænɪməl 'spiːʃiːz/ gatunek zwierzęcia
ant (n) /ænt/ mrówka
badger (n) /'bædʒə/ borsuk
bat (n) /bæt/ nietoperz
beak (n) /biːk/ dziób
bee (n) /bi:/ pszczoła
honey ~ /'hʌni bi:/ pszczoła miodna
beetle (n) /'biːtl/ chrząszcz
bird (n) /bɜːd/ ptak
brown bear (n) /'braʊn beə/ niedźwiedź brunatny
bull (n) /bʊl/ byk
butterfly (n) /'bʌtəflaɪ/ motyl
camel (n) /'kæməl/ wielbłąd
chimpanzee (n) /tʃɪmpənˈziː/ szympanś
cockroach (n) /'kɒkrəʊtʃ/ karaluch
cow (n) /kaʊ/ krowa
crab (n) /kræb/ krab
crocodile (n) /'krɒkədəɪl/ krokodyl
creature (n) /'kriːtʃə/ stworzenie
deer (n) /diə/ sarna, jelen
red ~ /red diə/ jelen
roe ~ /rəʊ diə/ sarna
dolphin (n) /'dɒlfɪn/ delfin
donkey (n) /'dɒŋki/ osioł
duck (n) /dʌk/ kaczka
elephant (n) /'eləfənt/ słoń
European bison (n) /juərəˈpiːən 'baɪsən/ żubr
feather (n) /'feðə/ pióro
fish (n) /fɪʃ/ ryba
flipper (n) /'flɪpə/ płetwa (wieloryba, delfina, foki)
fly (n) /flaɪ/ mucha
fox (n) /fɒks/ lis
goat (n) /ɡəʊt/ koza
guide dog (n) /'ɡaɪd dɒɡ/ pies przewodnik
guinea pig (n) /'ɡini piɡ/ świnka morska
hamster (n) /'hæmstə/ chomik
hare (n) /heə/ zając
hen (n) /hen/ kura

herring (n) /'herɪŋ/ śledź
 horse (n) /hɔːs/ koń
 insect (n) /'ɪnsɛkt/ owad
 kitten (n) /'kɪtn/ kocię, kotek
 lamb (n) /læm/ jagnię, owieczka
 lizard (n) /'lɪzəd/ jaszczurka
 mammal (n) /'mæməl/ ssak
 monkey (n) /'mʌŋki/ małpa
 mosquito (n) /mə'ski:təʊ/ komar
 owl (n) /aʊl/ sowa
 parrot (n) /'pærət/ papuga
 pelican (n) /'pelɪkən/ pelikan
 penguin (n) /'peŋɡwɪn/ pingwin
 pig (n) /pɪɡ/ świnia
 pigeon (n) /'pɪdʒɪn/ gołąb
 polar bear (n) /'pəʊlə beə/ niedźwiedź polarny
 pony (n) /'pəʊni/ kucyk
 puppy (n) /'pʌpi/ szczeniak
 rabbit (n) /'ræbɪt/ królik
 rat (n) /ræt/ szczur
 reptile (n) /'reptɪl/ gad
 robin (n) /'rɒbɪn/ ruzdź
 salmon (n) /'sælmən/ łosoś
 sardine (n) /'sɑːdɪn/ sardynka
 seal (n) /siːl/ foka
 sheep (n) /ʃiːp/ owca, owce
 snake (n) /sneɪk/ wąż
 species (n) /'spiːʃiːz/ gatunek
 squirrel (n) /'skwɪrəl/ wiewiórka
 stag (n) /stæg/ jelen (samiec)
 stork (n) /stɔːk/ bocian
 swan (n) /swɒn/ łabędź
 tame (adj) /teɪm/ oswojony
 termite (n) /'tɜːmaɪt/ termit
 ~ mound /'tɜːmaɪt maʊnd/ kopiec
 tortoise (n) /'tɔːtəs/ żółw
 tuna (n) /'tjuːnə/ tuńczyk
 whale (n) /weɪl/ wieloryb
 wild boar (n) /waɪld 'bɔː/ dzik
 wing (n) /wɪŋ/ skrzydło
 wolf (n) /wʊlf/ wilk

CZASOWNIKI

bark (v) /bɑːk/ szczeleć
 bite (v) /baɪt/ gryźć
 buzz (v) /bʌz/ brzęczeć
 feed (v) /fiːd/ karmić
 miaow (v) /miːəʊ/ miauczeć
 roar (v) /rɔː/ ryczeć
 scratch (v) /skrætʃ/ podrapać

ZWROTY

breed animals hodować zwierzęta
 train a dog tresować psa

MP3-228 KŁĘSKA ŻYWIŁOWE I KATASTROFY

destruction (n) /dɪ'strʌkʃn/ zniszczenie
 drought (n) /draʊt/ susza
 earthquake (n) /'z:θkweɪk/ trzęsienie ziemi
 famine (n) /'fæmɪn/ głód
 fire (n) /faɪə/ pożar
 bush ~ /'bʊʃ faɪə/ pożar buszu
 forest ~ /'fɒrɪst faɪə/ pożar lasu
 flood (n) /flʌd/ powódź
 hurricane (n) /'hʌrɪkən/ huragan
 natural disaster (n) /'nætʃərəl dɪ'zɑːstə/ klęska żywiołowa
 tornado (n) /'tɔːnəɪdɔː/ tornado, trąba powietrzna
 tsunami (n) /tsuː'nɑːmi/ tsunami
 volcanic eruption (n) /vɒl'kænɪk ɪ'rʌpʃən/ wybuch wulkanu
 volcano (n) /vɒl'keɪnɔː/ wulkan

CZASOWNIKI

destroy (v) /dɪ'strɔɪ/ zniszczyć
 erupt (v) /ɪ'rʌpt/ wybuchnąć (o wulkanie)
 flood (v) /flʌd/ zalać, zatopić

rattle (v) /'rætl/ grzechotać, stukotać
 shake (v) /ʃeɪk/ zatrzęść się
 starve (v) /stɑːv/ umierać z głodu

ZWROTY

the river burst its banks rzeka wystąpiła z brzegów

MP3-229 ZAGROŻENIA I OCHRONA ŚRODOWISKA

acid rain (n) /'æsɪd 'reɪn/ kwaśny deszcz
 aerosol (n) /'eəroʊsl/ aerozol
 atmosphere (n) /'ætməsfɪə/ atmosfera
 biodegradable (adj) /'baɪəʊdɪ'greɪdɪbl/ ulegający biodegradacji
 car exhaust fumes (n) /'kɑː ɪɡ'zɔːst fjuːmz/ spaliny
 carbon dioxide (n) /'kɑːbən daɪ'ɒksaɪd/ dwutlenek węgla
 climate change (n) /'klaɪmət tʃeɪndʒ/ zmiana klimatu
 coal (n) /kəʊl/ węgiel
 conservation (n) /'kɒnsə'veɪʃn/ ochrona przyrody/środowiska
 consumerism (n) /kən'sjuːməɪzəm/ konsumpcjonizm
 consumption (n) /kən'sʌmpʃn/ konsumpcja
 deforestation (n) /dɪ'fɒrə'steɪʃən/ wylesianie, deforestacja
 disposable (adj) /dɪ'spəʊzəbəl/ jednorazowego użytku
 endangered species (n) /'ɪn'deɪndʒəd 'spiːʃiːz/ zagrożone gatunki
 energy-saving (adj) /'enədʒi 'seɪvɪŋ/ energooszczędny
 environment (n) /'ɪnvəɪrən'mənt/ środowisko naturalne
 environmental (adj) /'ɪnvəɪrən'mentl/ dotyczący środowiska
 environmentalist (n) /'ɪnvəɪrən'mentalɪst/ ekolog
 extinct (adj) /ɪk'stɪŋkt/ wymarły (o gatunku)
 extinction (n) /ɪk'stɪŋkʃən/ wyginiecie, wymarcie
 in danger of/at risk of ~ /ɪn 'deɪndʒə əv ɪk'stɪŋkʃən, at rɪsk əv ɪk'stɪŋkʃən/ zagrożony wyginieciem
 on the brink of ~ /ɒn ðə brɪŋk əv ɪk'stɪŋkʃən/ na granicy wymarcia
 fall in temperature (n) /fɔːl ɪn 'tempərətʃə/ spadek temperatury
 global warming (n) /'ɡləʊbəl 'wɔːmɪŋ/ globalne ocieplenie
 gravity (n) /'ɡrævəti/ grawitacja
 greenhouse effect (n) /'ɡriːnhaʊs ɪ'fekt/ efekt cieplarniany
 habitat (n) /'hæbɪtət/ siedlisko (gatunku), habitat
 heat (n) /hiːt/ gorąco, ciepło
 industry (n) /'ɪndəstri/ przemysł
 landfill/dump (n) /'lændfɪl, dʌmp/ wysypisko śmieci
 lead (n) /led/ ołów
 litter (n) /'lɪtə/ śmieci
 natural resources (n) /'nætʃərəl rɪ'sɔːsɪz/ zasoby naturalne
 oil spill (n) /ɔɪl spɪl/ wyciek ropy
 organic (adj) /ɔː'ɡænɪk/ organiczny, naturalny
 overfishing (n) /'əʊvə'fɪʃɪŋ/ nadmierny połów ryb
 overpopulation (n) /'əʊvəpɒpjə'leɪʃən/ przeludnienie
 ozone layer (n) /'əʊzəʊn 'leɪə/ powłoka ozonowa
 hole in the ~ /həʊl ɪn ðə 'əʊzəʊn 'leɪə/ dziura ozonowa
 ozone-friendly (adj) /'əʊzəʊn 'frendli/ bezpieczny dla powłoki ozonowej

petrol (n) /'petrəl/ benzyna
 unleaded ~ /ʌn'ledɪd 'petrəl/ benzyna bezołowiowa
 polar ice cap (n) /'pəʊlə 'aɪs kæp/ podbiegunowa czapa lodowa
 pollution (n) /'pəʊluːʃən/ zanieczyszczenie
 air ~ /'eə pəʊluːʃən/ zanieczyszczenie powietrza
 soil ~ /'sɔɪl pəʊluːʃən/ zanieczyszczenie gleby
 water ~ /'wɔːtə pəʊluːʃən/ zanieczyszczenie wody
 protected species (n) /'prə'tektɪd 'spiːʃiːz/ gatunki chronione
 rainforest (n) /'reɪnfɒrɪst/ las deszczowy, las tropikalny
 recycling (n) /'rɪ'saɪklɪŋ/ ponowne przetwarzanie zużytych produktów, recykling
 rise in temperature (n) /raɪz ɪn 'tempərətʃə/ wzrost temperatury
 smog (n) /smɒɡ/ smog
 steam (n) /stiːm/ para
 sustainable (adj) /səs'teɪnəbl/ nienaruszający równowagi ekologicznej
 ~ agriculture (n) /səs'teɪnəbl 'æɡrɪkʌltʃə/ rolnictwo zrównoważone
 ~ development (n) /səs'teɪnəbl dɪ'veləpmənt/ zrównoważony rozwój
 unsustainable (adj) /ʌnsə'steɪnəbl/ naruszający równowagę ekologiczną
 tidal (adj) /'taɪdəl/ pływowy
 tide (n) /taɪd/ przyływ, odpływ
 ultra-violet radiation (n) /'ʌltrə'vaɪələt reɪ'di'eɪʃn/ promieniowanie ultrafioletowe
 waste (n) /weɪst/ odpadki
 wildlife (v) /'waɪldlaɪf/ dzika przyroda

CZASOWNIKI

absorb (v) /əb'sɔːb/ wchłaniać
 burn (v) /bɜːn/ palić, spalać
 enable (v) /ɪ'neɪbl/ umożliwiać
 generate (v) /'dʒenəreɪt/ wytwarzać
 melt (v) /melt/ topnieć
 pollute (v) /pə'luːt/ zanieczyszczać
 protect (v) /prə'tekt/ chronić
 recycle (v) /'rɪ'saɪkl/ ponownie przetwarzać
 save (v) /seɪv/ oszczędzać
 sustain (v) /sə'steɪn/ podtrzymywać, utrzymywać

ZWROTY

become extinct wymierać
 burn rubbish palić śmieci
 cut down forests wycinać lasy
 damage the environment niszczyć środowisko
 destroy resources niszczyć zasoby
 environmentally friendly przyjazny dla środowiska
 environmentally friendly products produkty ekologiczne
 generate CO₂ wytwarzać dwutlenek węgla
 harm the environment szkodzić środowisku
 harmful to the environment szkodliwy dla środowiska
 leave the water running zostawić odkręcony kran
 pass through the atmosphere przenikać przez atmosferę
 pick up litter/clean up litter sprzątać śmieci
 point sth out wskazywać coś, zwrócić uwagę na coś
 prevent global warming zapobiegać globalnemu ociepleniu

protect the environment chronić środowisko naturalne
 protect wildlife chronić dziką przyrodę
 reduce the emissions of greenhouse gases zmniejszać emisję gazów cieplarnianych
 save energy oszczędzać energię
 save water oszczędzać wodę
 sort rubbish segregować śmieci
 throw sth out wyrzucić coś
 turn off the light wyłączyć światło
 waste energy marnować energię
 waste resources marnować zasoby

MP3-230 ALTERNATYWNE ŹRÓDŁA ENERGII

clean electricity (n) /kliːn ɪlek'trɪsəti/ czysta energia elektryczna
 energy (n) /'enədʒi/ energia
 alternative ~ sources /ɔːl'tɜːnətɪv 'enədʒi sɔːsɪz/ alternatywne źródła energii
 geothermal ~ /'dʒiːəʊ'thɜːml 'enədʒi/ energia geotermalna
 nuclear ~ /'njuːklɪə 'enədʒi/ energia nuklearna
 renewable ~ /rɪ'njuːəbl 'enədʒi/ energia odnawialna
 source of ~ /sɔːs əv 'enədʒi/ źródło energii
 total ~ consumption /təʊtəl 'enədʒi kən'sʌmpʃən/ całkowite zużycie energii
 fuel (n) /fjuːəl/ paliwo
 fossil ~ /'fɒsl fjuːəl/ paliwo kopalne
 hydroelectricity (n) /'haɪdrəʊ'ɪlek'trɪsəti/ energia elektryczna z hydroelektrowni
 natural gas (n) /'nætʃərəl ɡæs/ gaz ziemny
 oil/petroleum (n) /ɔɪl, pə'trəʊliəm/ ropa naftowa
 power (n) /paʊə/ energia
 electric ~ /ɪ'lektrɪk 'paʊə/ energia elektryczna
 solar ~ /'səʊlə 'paʊə/ energia słoneczna
 water ~ /'wɔːtə 'paʊə/ energia wodna
 wind ~ /'wɪnd 'paʊə/ energia wiatrowa
 power plant/power station (n) /'paʊə plɑːnt, 'paʊə steɪʃən/ elektrownia
 hydroelectric ~ /'haɪdrəʊ'ɪlektrɪk 'paʊə plɑːnt, 'paʊə steɪʃən/ elektrownia hydroelektryczna
 solar battery (n) /'səʊlə 'bætəri/ bateria słoneczna
 wind farm (n) /'wɪnd fɑːm/ farma wiatrowa
 wind turbine (n) /'wɪnd 'tɜːbaɪn/ turbina wiatrowa, wiatrak

ZWROTY

be modelled on sth być wzorowanym na czymś
 burn fuel spalać paliwo
 burn petrol spalać benzynę
 generate/produce energy wytwarzać energię
 reflect light odbijać światło
 store water magazynować wodę

MP3-231 PRZESTRZEN KOSMICZNA

comet (n) /'kɒmɪt/ kometa
 meteor (n) /'miːtiə/ meteor
 planet (n) /'plænɪt/ planeta
 satellite (n) /'sætələɪt/ satelita
 universe (n) /'juːnɪvɜːs/ wszechświat

ZAPAMIĘTAJ WIĘCEJ

1 Podkreśl w Banku słów wszystkie nazwy stanowisk publicznych (np. *Prime Minister*) oraz nazwy zawodów związanych z wymiarem sprawiedliwości. Czy chciałbyś/chciałabyś wykonywać któryś z nich?

2 Wymień najważniejsze problemy społeczne, z którymi boryka się nasz kraj. Znajdź wymienione przez siebie wyrazy w Banku słów.

3 Wybierz właściwą odpowiedź, korzystając z Banku słów.

1 The Second World War broke _____ in 1939.

A up B in C out

2 The criminal was finally punished for all the crimes he had _____.

A made B committed
C investigated

3 The employee was accused _____ theft.

A of B for C about

4 Workers can join _____ unions to protect their interests.

A work B trade
C professional

5 The highest penalty for murder in EU countries is life _____.

A prison B penalty
C imprisonment

6 Who breaks into shops or houses?

A a burglar B a robber
C a blackmailer

4 **MP3-237** Posłuchaj wyrazów i zwrotów w języku polskim i zapisz ich odpowiedniki w języku angielskim. Sprawdź ich pisownię w Banku słów.

1 _____ 4 _____
2 _____ 5 _____
3 _____ 6 _____

Wskazówka

Przejrzyj gazetę. Wymień po angielsku 10 tematów, które się w niej pojawiają, np.: *There is an article about taxes, a story about shoplifters ...* Zapisz kluczowe słowa (np. *taxes*) na marginesach artykułów, do których się odnoszą.

MP3-238 STRUKTURA PAŃSTWA I URZĘDY

ambassador (n) /æm'bæsədə/ ambasador
authorities (n) /ɔ:'θɒrətiz/ władze
bureaucracy (n) /bjʊə'roʊkrəsi/ biurokracja
border (n) /'bɔ:də/ granica
~ **countries** /'bɔ:də, 'kəntrɪs/ państwa sąsiadujące
cabinet (n) /'kæbɪnɪt/ rząd, gabinet
~ **minister** /'kæbɪnɪt, 'mɪnɪstə/ minister
capital (n) /'kæpɪtəl/ stolica
citizen (n) /'sɪtɪzən/ obywatel
citizenship (n) /'sɪtɪzənʃɪp/ obywatelstwo
city councillor/town councillor (n) /'sɪti 'kaʊnsələ, taʊn 'kaʊnsələ/ radny
city hall/town hall (n) /'sɪti 'hɔ:l, taʊn 'hɔ:l/ ratusz
city/town council (n) /'sɪti, taʊn 'kaʊnsəl/ rada miejska
civil servant (n) /'sɪvəl 'sɜ:vənt/ urzędnik państwowy
conservative (adj) /kən'sə:vətɪv/ konserwatywny
constitution (n) /kən'stɪtju:ʃn/ konstytucja
democracy (n) /dɪ'mɒkrəsi/ demokracja
democratic (adj) /dema'krætɪk/ demokratyczny
demonstration (n) /dɪmə'nstreɪʃn/ manifestacja
domestic (adj) /də'mestɪk/ krajowy
election (n) /ɪ'lekʃn/ wybory
general ~ /dʒənərəl 'ɪlekʃn/ wybory powszechne
local ~ /ləʊkəl 'ɪlekʃn/ wybory samorządowe
embassy (n) /'embəsi/ ambasada
emigration (n) /emɪ'greɪʃn/ emigracja
empire (n) /'empraɪə/ imperium
exile (n) /'eksəl/ wygnanie
federal (adj) /'fedl/ federalny
foreign (adj) /'fɔ:rn/ obcy, zagraniczny
foreigner/foreign national (n) /'fɔ:rnə, 'fɔ:rn 'næʃənəl/ obcokrajowiec
government (n) /'gʌvnmənt/ rząd
~ **minority** ~ /maɪ'nɒrəti, 'gʌvnmənt/ rząd mniejszościowy
system of ~ /'sɪstəm əv 'gʌvnmənt/ system polityczny
head of state (n) /hed əv 'steɪt/ głowa państwa
home country/homeland (n) /'həʊm 'kʌntri, 'həʊmlænd/ ojczyzna
House of Commons (n) /'haʊs əv 'kɒmənʃ/ Izba Gmin
House of Lords (n) /'haʊs əv 'lɔ:dz/ Izba Lordów
House of Representatives (n) /'haʊs əv reprɪ'zentətɪvz/ Izba Reprezentantów
human rights (n) /'hju:mən 'raɪts/ prawa człowieka
immigrant (n) /'ɪmɪgrənt/ imigrant
immigration (n) /'ɪmɪgreɪʃn/ imigracja
independence (n) /ɪndə'pendəns/ niepodległość

inhabitant/resident (n) /ɪn'hæbɪtənt, 'rezɪdnt/ mieszkaniec
institution (n) /ɪn'stɪtju:ʃn/ instytucja
intelligence service (n) /ɪn'telɪdʒəns, 'sɜ:vɪs/ służby wywiadowcze
king (n) /kɪŋ/ król
kingdom (n) /'kɪŋdəm/ królestwo
left wing (adj) /left 'wɪŋ/ lewicowy
liberal (adj) /lɪ'bərəl/ liberalny
majority (n) /mə'dʒɔrəti/ większość
Mayor (n) /meə/ burmistrz
member (n) /'membə/ członek (np. partii)
Member of Parliament/MP (n) /'membə əv 'pɑ:ləmənt, em 'pi:/ poseł
Minister (n) /'mɪnɪstə/ minister
minority (n) /maɪ'nɒrəti/ mniejszość
monarch (n) /'mɒnək/ monarcha
monarchy (n) /'mɒnəki/ monarchia
~ **constitutional** ~ /kən'stɪtju:ʃnəl 'mɒnəki/ monarchia konstytucyjna
nation (n) /'neɪʃn/ naród
national (adj) /'næʃənəl/ narodowy, państwowy
~ **anthem** (n) /,næʃənəl 'ænθəm/ hymn państwowy
~ **flag** (n) /,næʃənəl 'flæg/ flaga państwowa
~ **identity** (n) /,næʃənəl aɪ'dentəti/ tożsamość narodowa
nationality (n) /næʃə'næləti/ narodowość
opinion poll (n) /ə'pɪnɪən pəʊl/ badanie opinii publicznej
opposition (n) /ɒpə'zɪʃn/ opozycja
parliament (n) /'pɑ:ləmənt/ parlament
party member (n) /'pɑ:ti 'membə/ członek partii
policy (n) /'pɒləsi/ polityka (sposób postępowania)
social ~ /səʊʃəl 'pɒləsi/ polityka społeczna
political (adj) /pə'lɪtɪkəl/ polityczny
~ **leader** (n) /pə'lɪtɪkəl 'li:də/ przywódca polityczny
~ **scene** (n) /pə'lɪtɪkəl 'si:n/ scena polityczna
~ **system** (n) /pə'lɪtɪkəl 'sɪstəm/ system polityczny
politician (n) /pɒlə'tɪʃən/ polityk
politics (n) /'pɒlətɪks/ polityka (działalność publiczna)
population (n) /pɒpjə'leɪʃən/ ludność
President (n) /'prezɪdnt/ prezydent
Prime Minister/PM (n) /praɪm 'mɪnɪstə, pi: 'em/ premier
province (n) /'prɒvɪns/ prowincja
queen (n) /kwɪ:n/ królowa
reform (n) /rɪ'fɔ:m/ reforma
refugee (n) /refju'dʒi:/ uchodźca
representative (n) /reprɪ'zentətɪv/ reprezentant
republic (n) /rɪ'pʌblɪk/ republika
right wing (adj) /raɪt 'wɪŋ/ prawicowy
royal family (n) /rɔɪəl 'fæməli/ rodzina królewska
secret service (n) /sɪk'rɪt 'sɜ:vɪs/ służby specjalne
Senate (n) /'senɪt/ senat

Senator (n) /'senətə/ senator
social democratic (adj) /səʊʃəl demə'krætɪk/ socjaldemokratyczny
socialist (adj) /səʊʃəlɪst/ socjalistyczny
socialist (n) /səʊʃəlɪst/ socjalista
state (n) /steɪt/ państwo
term (n) /tɜ:m/ kadencja
the people (n) /ðə 'pi:pl/ naród, lud
United States Congress (n) /ju:nəɪtəd steɪts 'kɒŋɡres/ Kongres Stanów Zjednoczonych

CZASOWNIKI

demonstrate (v) /dɪmənstreɪt/ manifestować
elect (v) /ɪ'lekt/ wybierać
emigrate (v) /emɪgreɪt/ emigrować
immigrate (v) /ɪmɪgreɪt/ imigrować
represent (v) /reprɪ'zent/ reprezentować
rule/govern (v) /ru:l, 'gʌvən/ rządzić
support (v) /sə'pɔ:t/ popierać

ZWROTY

adopt the constitution przyjąć konstytucję
become a citizen zostać obywatelem
border with graniczyć z
form a government/cabinet utworzyć rząd
gain/win independence uzyskać niepodległość
gain/win support zdobyć poparcie
hold an election zorganizować wybory
join a political party wstąpić do partii politycznej
vote for głosować na
Your Majesty Wasza Królewska Mość

MP3-239 ORGANIZACJE SPOŁECZNE I MIĘDZYNARODOWE

Amnesty International (n) /'æmnesti ɪntə'næʃənəl/ Amnesty International (organizacja działająca na rzecz praw człowieka)
European Union/EU (n) /jʊərə'pi:ən 'ju:niən, ɪ 'ju:/ Unia Europejska
International Monetary Fund/IMF (n) /ɪntə'næʃənəl 'mʌnɪtri fʌnd, aɪ em 'ef/ Międzynarodowy Fundusz Walutowy
non-governmental organisation/NGO (n) /nɒn 'gʌvnməntəl ɔ:ɡənə'zeɪʃn, en dʒi: 'əʊ/ organizacja pozarządowa
North Atlantic Treaty Organisation/NATO (n) /nɔ:θ æt'læntɪk 'trɪti ɔ:ɡənə'zeɪʃn, 'neɪtəʊ/ Pakt Północnoatlantycki, NATO
United Nations/UN (n) /ju:nəɪtəd 'neɪʃnz, ju: 'en/ Organizacja Narodów Zjednoczonych, ONZ
World Health Organisation/WHO (n) /wɜ:ld 'helθ ɔ:ɡənə'zeɪʃn, dʌblju: eɪtʃ 'əʊ/ Światowa Organizacja Zdrowia, WHO

MP3-240 GOSPODARKA

budget (n) /'bʌdʒɪt/ budżet

coin (n) /kɔɪn/ moneta
commerce (n) /'kɒmɜːs/ handel
credit (n) /'kredɪt/ kredyt
credit card (n) /'kredɪt kɑːd/ karta kredytowa
currency (n) /'kʌrənsi/ waluta
common ~ /'kɒmən 'kʌrənsi/ wspólna waluta
economics (n) /iːkə'nɒmɪks/ ekonomia
economy (n) /iːkənəmi/ gospodarka
free-market ~ /friː mɑːkɪt 'iːkənəmi/ gospodarka wolnorynkowa
finance (n) /'faɪnəns/ finanse
financial (adj) /faɪ'nænʃl/ finansowy
fund (n) /fʌnd/ fundusz
gross domestic product/GDP (n) /grəʊs dɑːmestɪk 'prɒdʌkt, dʒiː diː 'piː/ produkt krajowy brutto, PKB
income (n) /'ɪŋkʌm/ dochód
industry (n) /'ɪndəstri/ przemysł
inflation (n) /ɪn'fleɪʃn/ inflacja
rate of ~ /reɪt əv 'ɪn'fleɪʃn/ stopa inflacji
international trade (n) /ɪntə'næʃənəl treɪd/ handel międzynarodowy
investment (n) /ɪn'vestmənt/ inwestycja
market (n) /'mɑːkɪt/ rynek
black ~ /blæk 'mɑːkɪt/ czarny rynek
free ~ /friː 'mɑːkɪt/ wolny rynek
note (n) /nəʊt/ banknot
small business (n) /smɔːl 'bɪznəs/ drobne przedsiębiorstwo
tax (n) /tæks/ podatek
trade union (n) /treɪd 'juːniən/ związek zawodowy

CZASOWNIKI

invest (v) /ɪn'vest/ inwestować

ZWROTY

go down spadać
grow by (four) per cent urosnąć o (cztery) procent
provide new jobs tworzyć nowe miejsca pracy
reduce taxes obniżyć podatki

MP3-241 KONFLIKTY WEWNĘTRZNE I MIĘDZYNARODOWE

civilian (n) /sə'vɪliən/ cywil
conflict (n) /'kɒnflɪkt/ konflikt
machine gun (n) /mə'ʃiːn ɡʌn/ karabin maszynowy
peace conference (n) /piːs 'kɒnfərəns/ konferencja pokojowa
poison gas (n) /'pɔɪzən ɡæs/ gaz trujący
shell-shock (n) /ʃel ʃɒk/ wstrząs psychiczny wywołany przez ostrzał artylerijski
soldier (n) /'səʊldɪə/ żołnierz
tank (n) /tæŋk/ czołg
troops (n) /truːps/ wojsko
weapon (n) /'wepən/ broń
world peace (n) /wɜːld 'piːs/ pokój na świecie
world war (n) /wɜːld 'wɔː/ wojna światowa

CZASOWNIKI

invade (v) /ɪn'veɪd/ najeżdżać

ZWROTY

break out wybuchnąć (o wojnie lub zamieszkach)
declare war on sb wypowiedzieć komuś wojnę

MP3-242 POLITYKA SPOŁECZNA

aid (n) /eɪd/ pomoc
charity (n) /'tʃærəti/ organizacja charytatywna
corruption (n) /kə'rʌpʃn/ korupcja

disability (n) /dɪsə'bɪlɪti/ niepełnosprawność
discrimination (n) /dɪskrɪmɪ'neɪʃn/ dyskryminacja
drug abuse (n) /drʌɡ ə'bjuːs/ narkomania
equal (adj) /iːkwəl/ równy
unequal (adj) /ʌn'iːkwəl/ nierówny
equality (n) /iːkwəli/ równouprawnienie
government programme (n) /'ɡʌvənmənt 'prəʊɡræm/ program rządowy
homeless (adj) /'həʊmləs/ bezdomny
homelessness (n) /'həʊmləsniːs/ bezdomność
orphanage (n) /'ɔːfənɪdʒ/ sierociniec
poverty (n) /'pɒvəti/ bieda
racism (n) /'reɪsɪzəm/ rasizm
religion (n) /rɪ'lɪdʒən/ religia
social issues (n) /səʊʃəl 'ɪʃuːz/ kwestie społeczne
unemployment (n) /ʌnɪm'plɒmənt/ bezrobocie
voluntary work (n) /vɒləntri wɜːk/ wolontariat
volunteer (n) /vɒlən'tɪə/ wolontariusz
ZWROTY
accept bribes przyjmować łapówki
discriminate against sb dyskryminować kogoś
on the dole na zasiłku dla bezrobotnych
out of work bez pracy
raise money zbierać pieniądze

MP3-243 PRZESTĘPCZOŚĆ

alibi (n) /'ælibaɪ/ alibi
anti-social behaviour (n) /ænti'səʊʃəl bɪ'heɪvjə/ postawa aspołeczna
arson (n) /'ɑːsn/ podpalenie
arsonist (n) /'ɑːsənɪst/ podpalacz
assault (n) /ə'sɔːlt/ napaść
blackmail (n) /'blækmeɪl/ szantaż
blackmailer (n) /'blækmeɪlə/ szantażysta
burglar (n) /'bɜːglə/ włamywacz
burglary (n) /'bɜːgləri/ kradzież z włamaniem
child pornography (n) /tʃaɪld pɔː'nɒɡrəfi/ pornografia dziecięca
crime (n) /kraɪm/ przestępstwo, przestępczość
~ scene /kraɪm 'siːn/ miejsce popełnienia przestępstwa
criminal (n) /'krɪmɪnəl/ przestępca
drug dealer (n) /'drʌɡ diːlə/ handlarz narkotyków
drug dealing/trafficking (n) /'drʌɡ diːlɪŋ, træfɪkɪŋ/ handel narkotykami
evidence (n) /'eɪdvɪns/ dowody
fearless (adj) /'fiələs/ nieustraszony
fingerprint (n) /'fɪŋɡəprɪnt/ odcisk palca
fraud (n) /frɔːd/ oszustwo
getaway car (n) /'getəweɪ kɑː/ samochód używany do ucieczki z miejsca przestępstwa
hacker (n) /'hækə/ haker
hacking (n) /'hækɪŋ/ hakerstwo
heartless (adj) /'hɑːtləs/ okrutny
hoax call (n) /'həʊks kɔːl/ fałszywy telefon
hostage (n) /'hɒstɪdʒ/ zakładnik
investigation (n) /ɪn'vestɪ'ɡeɪʃn/ śledztwo, dochodzenie
jaywalking (n) /dʒeɪwɔːkɪŋ/ przechodzenie przez ulicę w niedozwolonym miejscu
kidnapper (n) /'kɪdnæpə/ porywacz
kidnapping (n) /'kɪdnæpɪŋ/ porwanie
littering (n) /'lɪtərɪŋ/ zaśmiecanie
mugger (n) /'mʌɡə/ bandyta uliczny
mugging (n) /'mʌɡɪŋ/ rozbój
murder (n) /'mɜːdə/ morderstwo
murderer (n) /'mɜːdəra/ morderca
offence (n) /ə'fens/ przestępstwo, wykroczenie
pickpocket (n) /'pɪkpɒkɪt/ kieszonkowiec
pickpocketing (n) /'pɪkpɒkɪtɪŋ/ kradzież kieszonkowa
piracy (n) /'paɪrəsi/ piractwo
private detective (n) /'praɪvət dɪ'tektɪv/ prywatny detektyw
ransom (n) /'rænsəm/ okup
rape (n) /reɪp/ gwałt
rapist (n) /'reɪpɪst/ gwałciiciel
robber (n) /'rɒbə/ rabuś
robbery (n) /'rɒbəri/ napad rabunkowy
armed ~ /ɑːmd 'rɒbəri/ napad rabunkowy z użyciem broni
security camera (n) /sɪ'kjʊərəti 'kæməra/ kamera nadzorująca
shoplifter (n) /'ʃɒplɪftə/ złodziej sklepowy
shoplifting (n) /'ʃɒplɪftɪŋ/ kradzież sklepowa
smuggler (n) /'smʌɡlə/ przemytnik
smuggling (n) /'smʌɡlɪŋ/ przemyt
speeding (n) /'spiːdɪŋ/ przekroczenie prędkości przez kierowcę
terrorism (n) /'terərɪzəm/ terroryzm
theft (n) /θeft/ kradzież
thief (n) /θiːf/ złodziej
undercover (adj) /ʌndə'kʌvə/ tajny (np. agent)
vandal (n) /vændl/ wandal
vandalism (n) /vændəlɪzəm/ wandalizm
violence (n) /vaɪələns/ przemoc
CZASOWNIKI
arrest (v) /ə'rest/ aresztować
assault (v) /ə'sɔːlt/ napaść
attack (v) /ə'tæk/ atakować
attempt (v) /ə'tempt/ próbować, usiłować
blackmail (v) /'blækmeɪl/ szantażować
burgle (v) /'bɜːgl/ włamać się i okraść
capture (v) /'kæptʃə/ schwycić
cheat (v) /tʃiːt/ oszukiwać
investigate (v) /ɪn'vestɪɡet/ prowadzić dochodzenie
kidnap (v) /'kɪdnæp/ porwać
kill (v) /kɪl/ zabić
mug (v) /'mʌɡ/ napaść (na ulicy)
murder (v) /'mɜːdə/ zamordować
rape (v) /reɪp/ zgwałcić
rob (v) /rɒb/ obrabować
shoot (v) /ʃuːt/ strzelać, zastrzelić
shoplift (v) /'ʃɒplɪft/ kraść w sklepie
smuggle (v) /'smʌɡl/ przemycić
steal (v) /stiːl/ kraść
ZWROTY
be identified zostać zidentyfikowanym
blow up wysadzić w powietrze
break into włamać się do
break out (of prison) uciec (z więzienia)
break the law złamać prawo
commit a crime popełnić przestępstwo
get away with sth uniknąć kary za coś
have a criminal record być notowanym (przez policję)
hold up sth napadać (np. na bank)
make off uciekać
pick sb's pocket kraść z kieszeni
plant a bomb podłożyć bombę
set fire to sth podpalić coś
solve a mystery rozwiązać zagadkę

take sb hostage wziąć kogoś jako zakładnika

MP3-244 WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

arrest (n) /ə'rest/ aresztowanie
ban (n) /bæn/ zakaz
stadium ~ /'steɪdiəm bæn/ zakaz stadionowy
community service (n) /kə'mj:nəti 'sɜːvɪs/ prace społeczne
court/court of law (n) /kɔːt, kɔːt əv 'lɔː/ sąd
death penalty/capital punishment (n) /deθ 'penlti, kæptɪəl 'pʌnɪʃmənt/ kara śmierci
defence (n) /dɪ'fens/ obrona
defendant (n) /dɪ'fendənt/ oskarżony, pozwany
fairness (n) /'feənəs/ sprawiedliwość
fine (n) /faɪn/ mandat, grzywna
guilty (adj) /'ɡɪlti/ winny
imprisonment (n) /ɪm'prɪznmənt/ kara pozbawienia wolności
life ~ /laɪf ɪm'prɪznmənt/ dożywocie
(five years) ~ /faɪv jəz ɪm'prɪznmənt/ (pięć lat) pozbawienia wolności
innocent (adj) /ɪ'nəsnt/ niewinny
judge (n) /dʒʌdʒ/ sędzia
jury (n) /dʒʊəri/ ława przysięgłych
justice (n) /dʒʌstɪs/ sprawiedliwość
law (n) /lɔː/ prawo
lawyer (n) /'lɔːjə/ prawnik
defence ~ /dɪ'fens 'lɔːjə/ adwokat obrony
penalty (n) /'penlti/ kara
police officer (n) /pə'liːs 'ɒfəsə/ policjant
prison/jail (n) /'prɪzn, dʒeɪl/ więzienie
prosecution (n) /prə'sekjuːʃn/ oskarżenie
prosecutor (n) /prə'sekjuːtə/ prokurator
punishment (n) /'pʌnɪʃmənt/ kara
sentence (n) /sentəns/ wyrok
prison ~ /'prɪzn, sentəns/ kara pozbawienia wolności
suspended ~ /sə'spendɪd 'sentəns/ wyrok w zawieszeniu
severe punishment (n) /sɪvɪə 'pʌnɪʃmənt/ surowa kara
suspect (n) /'sʌspekt/ podejrzany
trial (n) /'traɪəl/ rozprawa, proces
verdict (n) /'vɜːdɪkt/ wyrok
victim (n) /'vɪktɪm/ ofiara
witness (n) /'wɪtnɪs/ świadek
CZASOWNIKI
deny (v) /dɪ'naɪ/ zaprzeczać
punish (v) /'pʌnɪʃ/ karać
testify (v) /'testɪfaɪ/ zeznawać
ZWROTY
accuse sb of sth oskarżyć kogoś o coś
announce the verdict ogłosić wyrok
be under arrest być aresztowanym
drop charges wycofać oskarżenie
execute sb stracić kogoś
go on trial stanąć przed sądem
have the right to remain silent mieć prawo zachować milczenie
in cold blood z zimną krwią
lock sb up zamykać kogoś w areszcie/więzieniu
on suspicion of murder pod zarzutem morderstwa
reach a verdict uzgodnić wyrok
release from prison zwolnić z więzienia
sentence to skazać na
serve a sentence odsiadywać wyrok
suspect sb of sth podejrzewać kogoś o coś
Your Honour Wysoki Sądzie